

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1957 — Nr. 11

Fiskeriinspektørenes virksomhet 1956

Utgitt av
Fiskeridirektøren

Bergmanns Boktrykkeri A.s. Bergen
1957

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1957 — Nr. 11

Fiskeriinspektørenes virksomhet 1956

Utgitt av
Fiskeridirektøren

Bergmanns Boktrykkeri A.s, Bergen
1957

INNHOOLD

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Finnmark, R. Skotnes	7
Beretninger fra fiskeriinspektøren i Troms, Bjørn Berg	28
Beretninger fra fiskeriinspektøren i Nordland, Nils Gjerde	55
Beretninger fra fiskeriinspektøren i Møre og Trøn- delag, Aksel Næss	77
Beretninger fra fiskeriinspektøren for Vestlandet, Ola Haaland	88
Beretninger fra fiskeriinspektøren på Skagerak- kysten, L. E. Buvik	102

Forord.

Dette hefte inneholder beretninger om fiskeriinspektørenes virksomhet i 1956.

Fiskeridirektoratet, Bergen, den 10. september 1957.

Klaus Sunnanå.

Kr. Bratland.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Finnmark, R. Skotnes.

1. kvartal 1956.

Værforholdene. Det har også dette kvartal vært meget urolig vær med periodevis landligge. Særlig var kulden ualminnelig streng.

Vannsituasjonen. På grunn av kulden har det vært vanskelig med vanntilførselen mange steder. Særlig ille har det vært i Vadsø og Altadistriktene, Mehamn og Honningsvåg. Enkelte steder har man tatt i bruk vanntinings-innretninger, noe som har hjulpet en del, og etter hva jeg har brakt i erfaring har det vært store bestillinger inne på slike tiningsanlegg. For *Mehamn* var vannsituasjonen i høy grad prekær, idet vannet en tid bare ble satt på 3 timer om dagen. For *Øksfjord* har vannsituasjonen også vært vanskelig. Beboerne der mener at private vannverk er lite tilfredsstillende og har sendt en henstilling til kommunestyret om saken. For *Honningsvåg* måtte der foretas en del sprengninger frem til vannbassenget, noe som medførte at avstengningen kunne begrenses til mellom kl. 18.00 og kl. 7. I *Vadsø* var vannsituasjonen særlig vanskelig. Her er et gammelt anlegg, visstnok fra 1880-årene, og det er trolig at både vann- og kloakkledninger på flere steder enten er gått tett eller frosset i stykker. Skal Vadsø få tilstrekkelig med vann til lodde- og sildoljefabrikken, antar jeg at de gamle ledninger må fjernes og erstattes med nye.

Brenselsituasjonen. På grunn av kulden har det i enkelte distrikter vært et svært forbruk av kull. Dette forbruket hadde importørene ikke regnet med, hvorfor der oppsto mangel. Når ekstrafraktene, f. eks. fra Mo i Rana og/eller Lødingen, kom til, ble kullene meget kostbare. Polske kull, som det har vært forhandlet om, regnes med i utsalg å komme på ca. kr. 22.— pr. hl. inkl. omsetningsavgift. Fyringsved har også vært mangelvare. Koks har det derimot vært noe bedre med. Heldigvis for mange har mulighetene for å bruke elektrisk kraft vært noenlunde tilfredsstillende, men uforholdsmessig kostbart har det blitt. I overskrifter i pressen har det

til dels forekommet sterke ord, som f. eks. «Staten tjener på Finnmarks elendighet. Mens finnmarkingene fryser seg til fant, tjener staten grovt på omsetningsavgift på brensel».

Fisket. På grunn av at flere finnmarksbåter har deltatt både i stor- og vårsildfisket på Vestlandet og i Lofoten, har deltakelsen her i Finnmark ikke vært så stor som ønskelig kunne være.

Driften har vært uregelmessig på grunn av uvær og streng kulde. De større farkoster som har drevet på bankene utenfor Vardø og på Hjelmsøybanken har gjort det relativt godt. Det samme gjelder bakkebåtene som en tid driftet i bakken utenfor Vardø. På Vestfinnmark har det også forekommet et ganske godt fiske på garn og nøter. Fiskerne beretter også om store forekomster av fisk under de sjøvær de har fått anledning til å komme ut. Fisket for Båtsfjord har imidlertid i denne tidsbolk vært minimalt, noe som skyldes en for liten hjemmeflåte. I uttalelser fra de som reiste på Lofoten klages det over de dårlige økonomiske resultater som ble oppnådd under dette fiske. De angrer at de reiste og mener at de ville ha oppnådd et bedre resultat om de i stedet hadde driftet med liner og/eller garn utenfor finnmarkskysten.

Deltakelsen i fisket i *Breivikfjorden* var noenlunde det samme som i 1. kvartal 1955. De fiskeredskaper som har vært nyttet er overveiende garn, mesteparten nylongarn.

Trålfisket. Det er ikke særlig mange som i dette tidsrom har driftet med trål i Finnmark. Såvidt jeg har forstått har de få som har drevet gjort det ganske bra. Særlig har dette fiske gitt gode resultater for de som har drevet ved Bjørnøya.

Lodden. Helt fra begynnelsen av februar måned har det gått rykter om at det var formerket lodde i fisken særlig fra Nordkappbanken og østover. Russerne opplyste også over radioen om større mengder lodde på Murmanskysten på vei vestover. Etter disse meldinger beregnet man når lodden ville komme inn gjennom Varangerfjorden. Imidlertid tok det lengere tid enn beregnet. Mange loddefiskere og føringsfartøyer innfant seg derfor for tidlig i Vadsø. Hele Varangerfjorden og helt bort til Gr. Jakobselv ble undersøkt, men uten resultat. Først den 26/3 kom lodden inn Varangerfjorden, og det ble tatt store fangster. Imidlertid ble det noen dager dårlig vær som hindret driften. Senere kom imidlertid storfisket, og sildoljefabrikken i Vadsø fikk mere enn nok å gjøre. Det som ikke kunne produseres ved Vadsøfabrikken eller føres vestover, ca. 120 000 hl. ble fylt i en for formålet oppført bunge på Jakobsnes i Sør-Varanger. Når denne var fylt skulle den flytende sildoljefabrikk «Clupea» komme oppover for å produsere dette kvantum. Imidlertid røk bungen slik at en 35 à 40 000 hl. gikk på sjøen. —

Når det gjelder loddens innvirkning på selve torskefisket, vil jeg ikke unnlate å nevne at erfaringen har vist at en tidlig ankomst av lodden ikke er heldig. Et annet trekk som kan nevnes er at den lodde som kommer tidlig som regel er faks (hanlodde). Etter et kort opphold under kysten stikker den til havs eller på dypere vann, og fisken trekker med. Kommer derimot lodden noe senere, som f. eks. i år i slutten av mars, er det en blanding av han- og hunlodde og denne blir vanligvis stående lengere under kysten. Man regner da med et noe bedre vårtorskefiske enn vanlig. De fleste har derfor god tro på et godt fiske denne vår.

Agn. Som agn har overveiende vært nyttet frossen sild sydfra og senere lodde. Før den frosne storsilda kunne bli tilført fiskeværene, ble det en kort tid mangel på agn. Det ble da, særlig av folk som ikke hadde kjennskap til agnforsyningen, i pressen klaget over S/L Fiskernes Agnforsyning. Jeg sikter her til et angrep i «Finnmarksposten» for 21/1-56 under overskriften: «Agnforsyningen en skandale», hvor Findus, Hammerfest er kommet med i bildet med sine klagemål og som mener at det skulle være en enkel sak å distribuere agn. Heldigvis ble frossen storsild umiddelbart etter tilført med hurtigrutene, og et storfiske ble resultatet.

Nylongarn. Allerede i midten av januar d.å. fikk jeg ved forbi-reise i Båtsfjord kjennskap til at nylongarn som var kjøpt flekkevis var rått. Senere har fiskerne i Nordvågen, Honningsvåg og Kjøllefjord erfart det samme med nylongarn som er kjøpt senere. Ekspertter fra fabrikkene kom oppover for å undersøke saken nærmere. De kunne imidlertid ikke finne noen feil. De hevdet bl. a. at fiskerne i Varanger som hadde kjøpt liknende garn aldri har vært plaget. Det eneste de kunne finne ut var at de bestilte garnene hadde for tynn tråd, hvilket ikke var fabrikkenes skyld.

Tørrfisken henger ennå på hjell og det er vanskelig å si noe om resultatet av denne forretning. Imidlertid kan man neppe komme forbi at partiet blir afrikavare. Et større svinn enn vanlig må man også regne med. En del stjeles av hjellene i den mørke årstid og noe blir tatt av fuglene. I Kjøllefjord er det fastsatt skuddpremie på kråker og ravn. Under slike forhold må det bli en betraktelig økning i tørrfiskprisen for at endene skal møtes.

Saltfisken. Den overveiende del av saltfisken er solgt eller sendt sørover for tørking til klippfisk. Prisen på saltfisk har neppe gitt sine utøvere særlig fortjeneste. Prisen har nemlig lagt mellom kr. 26.— og kr. 29.— pr. vekt à 20 kg fob. Saltet trålfisk på feltene oppnår som regel kr. 1.— mere. Årsaken til den lave pris antas å være at kjøperne har avventet fastsettelsen av de nye priser på råfisken.

Tran. Omsetningen av tranen har gått lettere en tid. Prisen ligger imidlertid svært lavt. Det er derfor lite trolig at det kan bli noen særlig fortjeneste for tilvirkeren.

Fileten. Det er vanskelig å si noe bestemt om denne forretning. Imidlertid er det grunn til å tro, at med de subsidier som blir gitt av Prisutjevningfondet for fisk, skulle filetprodusentene kunne erholde en rimelig fortjeneste. Omsetningen har imidlertid gått meget tregt, noe som medfører større renteutgifter.

Fiskeprisene. Stort sett har de av Norges Råfisklag fastsatte minstepriser vært betalt. Iallfall kjenner jeg ikke til noe tilfelle hvor det er betalt høyere priser.

Arbeidsforholdene på kaiene. Såvidt vites har det i dette tidsrom ikke vært mangel på kaiarbeidere. Gjenreisningsarbeidene holder nå på å ebbe ut, slik at det skulle bli ledige hender både på kaiene og til bemanning av båtene. Jeg er heller ikke i tvil om at den minstelottordning som er etablert vil virke gunstig.

Sildefisket i dette kvartal har vært meget dårlig. På grunn av lave temperaturer i sjøen har silden oppholdt seg på dypere vann enn vanlig og har således vært vanskelig å få tak i.

Rekefisket i Varangerfjorden. Rekefisket har gitt mange gode fangster. Fisket har imidlertid vært hindret av dårlige værforhold. Flere av båtene har periodevis vært innefrosset på Vadsø havn. En stor del av fangstene har gått til agn, noe som har vist seg å være meget godt. En god del er også lagt ned. Omsetningen har imidlertid ikke vært så god, men det regnes med at et mindre parti vil bli skipet til England, som er en rest på ordre fra 1955. Ellers regnes der med en del mindre skipninger til Frankrike, Italia og til Oslo-markedet. Derimot er det mindre utsikter for salg på Sverige idet svenskene overveiende dekker sitt behov ved import fra Grønland til lavere priser. I Vadsø er det nå 3 rekefabrikker i drift og disse regner med å ha mottatt ca. 150 tonn i dette kvartal. Findus, Hammerfest, er også snart klar for rekeproduksjon. Fabrikken tenkes innebygget i det øvrige anlegg, men de er blitt forsinket på grunn av kulde og dårlige værforhold. Innkjøpet av reker antas å ville foregå fra Troms fylke. Det er også meldt om et godt rekefiske på Fugløyfeltene. Rekefisket er avhengig av gode værforhold.

Ulykker. Som muligens kjent forliste den engelske tråleren «*Prince Charles*» 2nen juledag ved Karken fyrlykt i Sørøysund og 10 mann mistet livet. Det har vært foretatt en omfattende undersøkelse bl. a. av froskemenn, for både å bringe på det rene hvorvidt noen av de savnede kunne finnes og hvorvidt det var muligheter for å heve tråleren. Ingen av de omkomne er funnet. Da vraket

ligger meget utsatt og er meget skadet, er det lite trolig at den blir hevet.

Anskaffelse av større fiskefarkoster. Det vakte sikkert stor glede hos de mange fiskere i dette harde distrikt da meldingen kom om at Stortinget for budsjetterminen 1956/57 hadde bevilget et lignende beløp som i fjor, nemlig 1.2 mill. kroner, til anskaffelse av fiskefarkoster. Jeg er ellers ikke av den mening at man her i dette distrikt av hensyn til trålfisket utelukkende skal gå til anskaffelse av større farkoster. I tiden framover blir det ganske sikkert bruk både for store og små båter. Den utviklingen som har skjedd i årene etter krigen, antar jeg må betegnes som uheldig. Jeg har ved en annen anledning satt opp en oversikt som nokså tydelig viser dette.

Vannanlegg. Som tidligere meddelt var jeg i tidsrommet 18/1 til 23/1-56 sammen med overingeniørene Sund i Statens Havnevesen og Corneliussen ved Fylkesgjenreisningsnemnda på befaring av vannanleggene i Indrefjord ved Hammerfest og anleggene i Kvalsund og Hasvik herreder.

Naturislagrene. Såvidt vites er samtlige gjenværende naturislagre fylt med is. Unntatt herfra er Kjøllefjord Isanlegg A/L, som i god tro har regnet med en statsstøtte til oppførelse av et kunstisanlegg, og dermed har unnlatt å foreta reparasjon av det gamle naturislagret og innleggelse av is. Da en statsstøtte til reparasjon om kort tid vil være bortkastede midler, tør jeg høfligst be om at lagets søknad snarest mulig blir tatt opp til velvilligst behandling og slik at det kan komme mere klarhet i saken. For sommer- og høstfisket i inneværende år, blir nok tilvirkerne i Kjøllefjord henvist til kjøp av tilført is som blir meget kostbar.

Slipp- og mek. verksted m.v. i Båtsfjord. Såvidt jeg kjenner til er det ennå ikke truffet noen bestemmelse om hvor stort lån Nord-Norge-Fondet kan yte til dette anlegget. Befolkningen i sin alminnelighet og fiskerne i særdeleshet er blitt noe urolige av å vente på avgjørelsen. At det har gått så lang tid er ikke noe unaturlig når man tenker på at det første kostnadsoverslag kom på kr. 1 088 000.—, mens det annet kommer på over 2 mill. kroner, uten at planen for anlegget noenlunde tilsvarende er blitt utvidet.

Kontroll med kveitegarnfredningen 15/12-55—29/2-56 har vært utført av politimesteren i Vestfinnmark. Av rapportene framgår bl.a. at det i perioden ikke er påtruffet ulovlig fiske med kveitegarn eller annet redskap. Det er grunn til å anta at Høyesterettskjennelsen av 18/12-55 har vært en medvirkende årsak til at fiskerne har avholdt seg fra dette ulovlige fiske. De nye bestemmelser har

nå ytterligere klarlagt punktet når det gjelder fangst av kveite med torskegarn.

I dette kvartal har jeg 19 reisedager.

2. kvartal 1956.

Værforholdene har vært noenlunde bra, men det var meget kaldt. Ifølge Værvarslingen for Nord-Norge, var vinteren i Finnmark i år den kaldeste siden 1902. Kaldværet har nok hatt en viss innflytelse på vårfisket. Noen særlig mange landliggedager forårsaket kaldværet imidlertid ikke.

Fiskerioppsynet ble for Breivikfjorden satt allerede i de første dager av januar. Oppsynet for vårtorskefisket ble satt den 19. mars. Begge oppsyn ble hevet den 16. juni. Av hensyn til at oppsynet ble hevet tidligere enn vanlig og at det gode fisket fortsatte, gjelder omtalen i denne beretning hva som angår oppfisket kvantum, fram til 23. juni 1956.

Loddefisket. Som nevnt i forrige beretning kom lodden inn gjennom Varangerfjorden omkring 26. mars d.å. Dårlig værforhold hindret imidlertid loddefisket i nærmere en ukes tid. Så ble det storfiske med gode fangster. Føringsflåten hadde da ligget lenge og ventet, og man begynte å bli utålmodig. I løpet av den første halvannen driftsuke regner man med at det ble ført i land nærmere 300 000 hl., eller ca. 100 000 hl. mindre enn det samlede loddekvantum i 1954. Meldingene om det gode loddefiske medførte at det stadig kom flere bruk til, slik at det ble en betydelig flåte av loddefiskere og føringsfartøyer som lå i Vadsø havn og delvis på havna i Kirkenes. Lodden sto høyt i sjøen og var lett å fange. På grunn av at Vadsø Sildoljefabrikk tar bort en del av strandlinjen i havneområdet, kunne der ikke plaseres så mange loddenøter her som i tidligere år. Desto mer ble det tatt på det åpne hav i Varangerfjorden, utenfor Vardø og på strekningen helt til Tanafjorden. Fangstene kom på løpende bånd hele tiden. Noe ble levert til fabrikk i Vadsø, noe ble ilandbrakt til en oppført lodde-tank på Jakobsnes ved Kirkenes og resten ble fraktet vestover til de fabrikker hvor overenskomst om leveranse var kommet i stand. Man regner med at det i Varangerfjorden var fra 100—120 loddebruk i den første tida, men flere kom nok til senere. Lengere vest enn i Tanafjorden har det ikke vært noe lodde av betydning. I den første del av mai måned begynte loddefisket å ebbe ut, men det kan nevnes at så sent som omkring 20. juni ble det i Altafjorden i en fangst av sei, oppdaget at seien var fullsprenget av fakslodde. Det ble ellers på samme tid tatt noen småfangster lengst inne i Varangerfjorden. Man regner

med at det i Finnmark under dette vårfiske ble fanget og brakt i land ca. 677 540 hl. lodde til en førstehåndsverdi av ca. kr. 6 750 850.—. Av kvantummet er ca. 900 hl. nyttet som agn. Av det øvrige kvantum er ca. 180 000 hl. mottatt av fabrikkene i Vadsø, ca. 116 000 hl. levert til «Clupea»s tankanlegg på Jakobsnes, og resten ca. 380 640 hl. fraktet til fabrikkene vestover helt ned til Halså på Helgeland. Vadsø-fabrikkene ble først ferdig med sin produksjon av den mottatte lodde den 12. juli d.å. og «Clupea» med sitt omkring midten av juni. Det bemerkes at «Clupea»s tankanlegg på Jakobsnes ble sprengt, slik at 20—25 000 hl. gikk på sjøen. Vadsø-fabrikkene har hatt vanskeligheter med vanntilførselen. Vannmangelen har også medført vanskeligheter med tranproduksjonen. Som følge herav har det vært på tale å skipe et større leverparti fra Vadsø til Vardø. I Vadsø regner man med at det koster kommunen kr. 160.— pr. dag i vannkjøring. Men det er ikke bare i Vadsø det har vært vannmangel. Det gjelder også Båtsfjord og Ekerøy.

Omsetningen av lodde. På grunn av forholdet mellom fabrikkene og Feitsildfiskernes Salgslag med hensyn til priser og frakting av lodde m.v. ble det ingen overenskomst med Njord, Øksfjord og fabrikkene i Troms. Salgslaget hevder at den fastsatte pris er å betrakte som fast pris, mens fabrikkene på sin side holder seg til Prisdirektoratets opplysning om at prisene er maksimalpris. Med grunnlag i sin fortolkning forlanger Salgslaget 10 prosent i tillegg for lodde som fraktes over en lengere distanse enn 100 nautiske mil. Tillegget skal være en kompensasjon for det svinn som oppstår. Frakten dekkes nå ved utjevning av føringsfondet, slik at fabrikkene må betale 10 prosent av den frakt som overstiger en krone pr. hl., noe fabrikkene ikke har funnet regningsvarende. I en del av pressen er det blitt spådd at fabrikkene vil komme til å anmelde forholdet, idet det blir hevdet at om man frakter lodde over 100 nautiske mil, eller ligger i Vadsø havn i flere døgn og venter på lossetørn, blir svinnet det samme. Loddeføringen har heller ikke i denne tidsbolke gått hen uten uhell. M/K «Risøy» av Bergen sprang lekk utenfor Sverholtklubben den 9. april og sank. Mannskapet gikk i livbåten og ble senere tatt opp av en tråler fra Ålesund og brakt inn til Kjøllefjord.

Torskefisket. Det største fiske har også i år foregått for Østfinnmark og spesielt i Varangerfjorden. I Midt- og Vestfinnmark har tilgangen av fisk vært minimal, men det ble noe bedre mot slutten av vårfisket. Fisken sto som regel på dypt vann, noe som en må anta skyldes lav temperatur. I Varangerfjorden ble den meste fisken fanget på nylongarn. Særlig var dette fiske meget stort på sørsiden ved Gr. Jakobselv. Også for Vadsø på nordsiden av Varangerfjorden

slo fisket til. Ved Vardø ble det ilandbrakt tildels store fangster, tatt med alle slags redskaper, (men såvidt vites bare ca. 5 % med trål). Juksefisket har imidlertid vært ubetydelig. Fisken sto nemlig på dypt vann. Fisket med nylongarn ga de beste resultater, men det kom først igang omkring midten av april. Ved Båtsfjord kom fisket igang først omkring midten av april. Belegget av tilreisende fiskere før denne tid var minimalt. Som kjent har stedet en liten hjemme-flåte. Belegget av trålere ble snart meget stort og som følge herav ble det ilandbrakte kvantum meget betydelig. På grunn av storfiske på Varangerfjorden, reiste garnfiskerne dit. Den beste fiskeuke var den som endte 19/5 d.å. I Kongsfjord ble det utelukkende brakt på land trålfisk, som for det meste var fanget på Østhavet, Kilding-banken og Bjørnøya. I Berlevåg var det noen få båter som driftet på bankene, og disse fikk gode fangster. Imidlertid ble det ikke noe fart i fisket før omkring midten av april, da fangstene omfattet både liner, garn og jukse. Ultimo april ble den første trålerfangst levert. Lodden kom ikke nært land. For Mehamn og Kjøllefjord har det vært tilført trålfisk fra Bjørnøyfeltene og for Honningsvåg trålfisk på kysten fra Nordkapp til Barentshavet.

I Breivikfjorden var deltakelsen og fangstkvantumet noen-lande som under vårfisket i 1955.

Bjørnøyfisket. På feltene omkring Bjørnøya og delvis også på Sotrabanken, har det foregått et meget godt fiske med trål. En rekke linebåter har også deltatt. Såvidt vites har også en båt med nylongarn vært der oppe. Hvorledes det har gått med garnbåten vites imidlertid ikke. Fiskere som har vært der oppe uttaler, at deltakelsen har vært meget stor og de nevnte at der var det reneste lofothav. Det største fiske har selvsagt foregått med trål. Det nevnes også at trålerne bringer i land mere kvalitetsfisk enn tidligere år. Det er truffet ordning om at trålerne får ta med seg et visst antall kasser. Det er ikke adgang til å la fisken bli liggende løs i rommet. På denne måte blir driftstiden pr. sjøvær ikke så lang som tidligere. Søndag den 27. mai sank Hull-tråleren «St. Celestin» ved Bjørnøya på noen få minutter, etter kollisjon med en annen britisk tråler. Mannskapet som ble reddet ble ført inn til Tromsø. Med den store ansamling på dette felt, ikke bare under vårfisket, men også høst og vinter, mener fiskerne at det blir behov for en hjelpe- og forsøkstråler. Det skal allerede være innledet forhandlinger med Redningsselskapet om en skøyte til dette formål, og det er grunn til å anta at dette vil gå i orden. En redningsskøyte kan neppe drive forsøksfiske. Foruten å være et hjelpesfartøy i kritiske situasjoner, blir det etter mitt skjønn det eneste at en slik skøyte med sitt ekkolodd kan undersøke fiskeforekomstene og deretter un-

derrette fiskerne. På denne måte kunne man til en viss grad få spredt flåten og dermed unngå en del redskapskollisjoner. Da oppsynsbetjentene meget sjelden fører opp de mengder fisk som blir landført fra Bjørnøyfeltene, blir det umulig å danne seg noen mening om hvor meget fisk som er fanget der. Hvor mange trålere som har deltatt under årets vårtorskefiske er vanskelig å si, men det regnes med et tall på nærmere 300.

Overtredelse av trålerloven. Om lag 11 trålere, hvorav en stor-tråler fra England, er blitt oppbrakt i tidsrommet 3/5 til 18/5-56. Ikke noen er hjemmehørende i Finnmark. Samtlige har fått forelegg på til sammen kr. 30 000.— og inndragning og saksomkostninger på kr. 18 600.—. 6 har vedtatt og 5 har ikke vedtatt ennå. En av de oppbrakte hadde «kamouflert» merkenummer. Ellers er sakene mot tre trålere som var blitt oppbrakt, henlagt.

Omsetningen på første hånd. Stort sett gikk omsetningen ganske bra for Østfinnmark, hvor tilgangen var størst. På grunn av den store ansamlingen av fiskebåter i Vardø, måtte Norges Råfisklag fra 7. mai og inntil videre sette igang føring av fisk fra Vardø, med et føringstilskudd på 3 øre pr. kilo. Fisken kjøpes på føringbåter på Vardø havn og føres videre til andre steder for tilvirkning. På basis av denne støtteordning ble det fra Vardø kjøpt og ført til andre vær ca. 3 mill. kilo. Fisken er ført til Båtsfjord, Mehamn, Kjøllefjord, Honningsvåg, Gjesvær og Melbu. Imidlertid ble alt kjøp stanset i slutten av juni måned, med unntak for sei. Årsaken hertil var fulle hjeller og mangel på driftskapital. Feriene var også begynt, noe som hadde en viss innflytelse.

Tørrfisken. En del henger ennå på hjell, men en ikke uvesentlig del er allerede kjørt på lager. På grunn av den ualminnelige gode tørk man har hatt i år, regner man med at kvaliteten skulle bli den beste på mange år. Utgiftene til kosting og vasking antas å bli minimale. Resultatet av forretningen vil selvsagt avhenge av de salgspriser som kan oppnåes.

Saltfisken. Omsetningen av saltfisktorsk fram til omkring midten av april har gått ganske bra, men senere har det gått meget tregt. Prisen har ligget på omlag kr. 26.— pr. vekt fob. og det kan neppe gi balanse. I denne forbindelse kan nevnes at to fiskersamvirkelag i Østfinnmark har solgt sin saltfiskproduksjon på tilsammen ca. 9 000 vekter til et firma i Bergen til kr. 28.— pr. vekt cif. med vraking og annammelse der. Kvaliteten av saltfisken i år er gjennomgående ikke bra. Hva årsaken hertil kan være, er ikke godt å si, men det klages over at nylongarnene må være årsaken. Med de priser som saltfisken er omsatt for, må det regnes med tap på denne forretning.

Tranen. Såvidt vites er det vesentligste av tranen omsatt til omlag kr. 1.56 pr. kilo fob. Prisen på leveren var en tid nedsatt med 10 øre pr. liter, og dette var en lever med en overveiende bra tranprosent. Det er derfor grunn til å anta at tranprodusentene har fått en rimelig fortjeneste, iallfall de med moderne damperier og fellesdamping.

Fileten. Det er en følbar svikt i omsetningen av frossen fileten. Man står i dag overfor større vanskeligheter enn man har hatt på mange år. Store lagre ligger usolgt og de fleste bedrifter har nyttet ut sine driftskreditter. Vanskelighetene er særlig følbar i Nord-Norge, som har omlag 90 % av produksjonen. Den salgs- og eksportplan som tidligere ble lagt opp holder ikke, noe som man antar delvis skyldes de handelspolitiske forhold. Noen eksport av betydning østover kan man ikke regne med. Russerne har jo selv en stor filetproduksjon som dekker en del av behovet. Den kvotebegrensning av torskefilet som ble iverksatt, er det også delte meninger om. Jeg er oppmerksom på de vansker som oppstår ved å produsere mere fileten enn det er utsikter til å få solgt, men på den annen side vil det oppstå arbeidsledighet hvis produksjonen stanser. Ialffall bør man lengst mulig opprettholde produksjonen av feitifisk, som for tiden er vanskelig å omsette på annen måte.

Ferskfisken. I slutten av mai måned ble det fra Båtsfjord sendt over Narvik til Øst-Tyskland et større parti iset hyse. Under tilsyn av statens ferskfiskkontrollør ble alle kassene åpnet og ny is påfylt. Videre ble kassene ved plasering i frysevognene satt slik at det ble et mellomrom som også ble fylt med is. Hvorledes denne forretning falt ut, vites ikke.

Fiskepriser. Såvidt vites har det ikke vært betalt høyere fiskepriser enn de minstepriser som er fastsatt av Norges Råfsklag.

Sildefisket har i kvartalet nærmest vært ubetydelig. Silden har vært utmerket som agn. Den har også vært god som matsild. Ellers har hvalfangerne på Østbanken mai/juni registrert til dels store sildemengder på ekkolodd.

Arbeidsforholdene på kaiene. Stort sett har tilgangen på arbeidskraft vært tilfredsstillende. Det meste av fisken er hengt, noe som krever mindre arbeidskraft. Det har vært stor mangel på sløyere i Vardø, og dette skyldes etter sløyergjengens mening mangel på oppholdssted for tilreisende arbeidere. Formannen i gjengen opplyser bl.a. at det alltid har vært vanskelig med innkvartering, men så galt som i år har det aldri vært. Dette vil i første rekke gå utover de tilreisende fiskere, idet byens egne fiskere mest mulig måtte tilgodeses. Det måtte derfor gis midlertidig dispensasjon fra ferskfiskforskriftene på dette punkt.

Rekefisket på Varangerfjorden var før påske meget godt. Etter denne tid har fisket vært mindre. Flere av reketrålerne gikk også over til loddefisket. Den videre omsetning av reker har imidlertid gått tregt. Dette skyldes formentlig det gode rekefiske langs kysten. Vannmangelen i Vadsø medførte en henstilling til fiskerne om at det ikke blir gjort mere enn ett drag pr. dag på feltene. Vannet, er det opplyst, brukes bl.a. til autoklavene. Utenfor stedet Hasvik er det blitt oppdaget meget gode rekeforekomster. Her skal dagsfangstene ha vært oppe i 900 kilo. Fangstene er levert til Findus, Hammerfest. I forbindelse med nevnte rekeforekomster er spørsmålet om reising av en rekefabrikk på Hasvik blitt aktuelt.

Laksefisket i sjøen på vanlige redskaper har vært meget ujevnt langs kysten. Men det kan nevnes at det på dragnot i Survik og Fagervik på Vestfinnmark i midten av mai ble tatt to fangster på h.h.v. 4 600 og 500 kg. laks til en førstehandsverdi på omlag kr. 53 000.—. Båtene var ute etter småsei. Ellers er laks fanget på dorg.

Seifisket har i denne tidsbolk vært meget godt. De første fangster ble tatt utenfor Kiberg og Båtsfjord. Senere er store fangster også blitt tatt på Tana og lengere vestover, men mest er tatt i Varangerfjorden. Seien er sprengt av rødåte. I skrivende stund fortsetter det gode seifiske langs kysten av Finnmark, men på grunn av ferier og dermed mangel på arbeidsfolk, er avsetningen etter hvert blitt vanskeligere.

Springer i hundretall følger etter seistimene. Springer er i store mengder også observert i Varangerfjorden, men her tror fiskerne at det sannsynligvis er sild den jager etter.

Biltransport av fisk til Oslo. Det er ikke få som omgås med tanken om å transportere fisk med bil fra Finnmark til Oslo. En del har kontaktet meg om dette spørsmål og enda flere har kontaktet samferdselskonsulenten i Finnmark. De mener nemlig at når det med fordel kan fraktes reinkjøtt med bil til Oslo, må det også gå an å frakte fisk. Enkelte har foretatt rentabilitetsberegning og mener at forretningen ligger gunstig an både for avskiper og transportør. Også fiskegrossererne i Oslo skal være interessert. Behøvet for fersk kvalitetsfisk i Oslo er ganske stort.

Notfiske på havna i Kjøllefjord. Som en kuriositet kan nevnes at det tett før påske ble tatt flere torskefangster med not inne på havna i Kjøllefjord. Fangstene som har vært opptil 4 000 kg., ble håvet av nota og direkte på kai. Det skulle være litt av et særsyn å se notbåtene sirklet rundt inne på havna for å se hva ekkoloddet registrerte. Det hører også med til sjeldenhetene at en hvitfisk blir fanget på garn på Laksefjord. Hvitfisken som var stor ble solgt til Tromsø.

Slippen m.v. i Båtsfjord. Noe nytt i denne sak har jeg ikke, utenom vedtaket i Nord-Norges-Fondet den 21/3-56, hvor det heter: «Styret er fortsatt interessert i at det blir reist et sentralt slipp-anlegg i Båtsfjord under forutsetning av at det blir lagt fram planer som sannsynliggjør rentabel drift, og anmoder sekretariatet om å arbeide videre med saken. Til ytterligere teknisk-økonomisk gjennomgåelse av planene for Båtsfjord slipp- og mek.verksted, får sekretariatet fullmakt til å bruke ytterligere inntil kr. 12 000.—». Selvsagt stelles det på beste måte med de slipper og verksteder som er i funksjon, men nye er ikke kommet til.

Garantiordningen for lottfiskere. Jeg har fått det beste inntrykk av at den ordning som er truffet er blitt godt mottatt av fiskerne og har virket tilfredsstillende. Selvsagt ønsker fiskerne at kr. 75.— pr. uke må forhøyes til kr. 100.— og at båter under 25 fot også må komme inn under garantiordningen. Noe misbruk av alvorlig art har ikke forekommet.

Flytting fra utværene. En del slike søknader er kommet inn for behandling, men de uttalelser som skal innhentes går det nokså sent med.

Støtte av naturskadefondet. Det har i kvartalet vært sendt meg til uttalelse ikke så få søknader om støtte. Sakene har som regel vært dårlig tilrettelagt og har medført et stort arbeide her. Særlig gjelder det for de søknader som ikke engang har oppgitt registreringsmerke på farkosten, i et enkelt tilfelle var den merkepliktige farkost overhodet ikke registrert.

I dette kvartal har jeg hatt 11 reisedager.

3. kvartal 1956.

Værforholdene har langt fra vært bra. Allerede primo juli begynte godværet å ebbe ut. Således var det i begynnelsen av august 2 kuldegrader i Tana, snø på fjellet primo august og fiskeflåten måtte dra fra fangstfeltene i slutten av august. I begynnelsen av september var nesten hele Finnmark belagt med snø. Således var det i Båtsfjord ca. 30 cm snø oppover fjellskråningene og i Honningsvåg lå snøen helt ned i fjæren. Også i midten av samme måned var det opp til sterk nordvest kuling med regn og snøbyger. Et uværsdøgn i begynnelsen av september anrettet også betydelig materiell skade i Vestfinnmark. En større skøyte ble kastet på land og flere fiskehesjer blåste ned. Den sist hengte fisk fra vårtørskefisket fikk en dårlig tørk. Den ble hengende ute lengere enn vanlig, og så ut som lutefisk. Også en del av den lagrede tørrfisk ble skadet på grunn av den vedvarende tåke.

Avsetningsforholdene. Det gode fiske varte også etter at vartorskefisket var slutt. Men de dårlige avsetningsforhold har lagt en klam hånd overalt som har med fiskeriene å gjøre. Bitterheten sto tydelig å lese i fiskernes ansikter. Det var et rikt fiske, men ingen kunne kjøpe til hending, og ingen kunne kjøpe til salting fordi lagrene for det meste var fulle. Tilslutt kommer så inn i bildet at tilvirkerne ikke har penger. Verst har det vært for de tilreisende fiskere med hensyn til avsetningen. Kjøperne har som vanlig i det lengste forsøkt å motta fisken fra de båter som er hjemmehørende på stedet og som vanligvis leverer sine fangster til bruket. En del fremmede fiskere, med litt større båter, har da måttet gå til salting av sine fangster, hvilket i enkelte tilfeller har gått bra. Det vesentligste er tatt på jukse, og kvaliteten av saltfisken har som regel vært førsteklasses. Et masse møte av fiskere i Mehamn ultimo august sendte et telegram bl.a. til Fiskeridepartementet om den vanskelige avsetning av hyse. Med hensyn til kapitalmangelen ble det allerede medio juni framsatt St.prp. nr. 84/56 om en forhøyelse av statsgarantien med 10 mill. kroner — fra 60 til 70 mill. kroner. Senere er det opprettet en leveransekontrakt med Amerika på frossen hysefilet, som til en viss grad stimulerte fiskekjøpet, men denne avtale kom noe sent. En del hyse ble sendt til fabrikkene i Troms og Nordland. Det kan også nevnes at Statens fryseri på Melbo har ført betydelige mengder hyse fra Finnmark i en tid med opp til 5 fraktestartøyer. Men medaljen har også sin bakside, idet en ikke ubetydelig del av hysen er blitt hengt eller levert til guano. Ganske store partier av småhyse er av fiskerne kastet på sjøen. Avsetningsvanskene har også medført at fiskerne overveiende bare har driftet en eller to dager i uken. Arbeiderne i land har vesentlig nyttet kjøperstoppen til ferier.

Seisnurpenotfisket. Interessen har som vanlig i dette kvartal overveiende dreiet seg om snurpenotfisket etter sei. Deltakelsen har noenlunde vært den samme som i 3. kvartal 1955, men fangstkvantummet ble ikke så stort som i nevnte kvartal foregående år. Dette skyldes de dårlige avsetningsforhold og den lave temperatur, men til gjengjeld var kvantumet atskillig større i 2. kvartal d.å. Fisket tok først til inne i Varangerfjorden med tildels store fangster. Umiddelbart etter ble en kjempfangst på ca. 70 000 kg. tatt utenfor Kiberg. Fangsten måtte fordeles på flere båter. Seien var ualminnelig stor, gjennomsnittlig på vel 6 kg. Tre dager senere tok samme båt på samme felt et kast på ca. 35 000 kg. Senere i juli måned ble også flere større seifangster tatt utenfor Hornøy, Makkaur, på Tana, utenfor Omgang, Kjøllefjord og på Sleppe. I slutten av juli tok seisnurpenotfisket seg også opp for Vestfinnmark med

tildels gode fangster, men det var fortsatt mye sei på Varangerfjorden og lengere vestover. En enkelt fangst av småsei tatt utenfor Båtsfjord, måtte føres til Tromsø for salg. Etter hva jeg har fått opplyst hadde «Ola Ryggefjord» F. 100. M. ved utgangen av september fanget ca. 470 000 kg. sei, og båten antas å være sesongens beste. Dernest kommer «Kallemann» F. 57. LB. og «Knut Hagen» F. 105. NK. som på samme tid har passert ca. 200 000 kg. Seien har denne sesong vært uvanlig stor.

Torsk og hysefisket. Vårtorskefisket i år sluttet tidligere enn vanlig. Enskjønt det har vært større fisketyngde langs kysten, er det oppfiskede kvantum av torsk og hyse ikke noe høyere enn i 3. kvartal 1955. Dette skyldes ganske sikkert de vanskelige avsetningsforhold, det dårlige vær og at fiskerne ikke har fått driftet i den utstrekning de hadde ønsket det.

De vanlige fiskeredskaper som liner, snurrevad, jukse og tildels mindre snurpenøter, har vært nyttet.

Blåkveite. Av blåkveite er det i dette kvartal oppfisket betraktelig mindre enn i tilsvarende kvartal 1955. Imidlertid skyldes dette ikke bare den vanskelige avsetningen, men det kan også tenkes at beskatningen er noe for stor.

Trålfisket langs kysten. Som vanlig har trålfisket på denne årstid vært minimalt. De båter som har fisket med dette redskap har som regel saltet torsken ombord, og forøvrig er fisken blitt solgt som guano. Saltfiskkvaliteten har overveiende vært god.

Fisket ved Bjørnøya. I dette fiske har det også fra dette distrikt deltatt noen båter. Ifølge kringkasting og presse har båtene drevet fiske med både trål, liner, garn og jukse. Fisket kom først igang i slutten av august, etter at den vanlige puss av båtene var foretatt. Russiske trålere har også deltatt i driften, men gikk senere til feltene mellom Vaidalathi og Hahnøyene. Over russisk radio ble det meldt at trålerne som fisket på Hahnøyfeltet hadde døgnfangster på opptil 35 tonn. Etter hva jeg har brakt i erfaring, har fiske med garn ved Bjørnøya vært lite lønnsomt. Den sterke strømmen her medfører at garnene rotes sammen. Juksafangstene har som regel vært fra 10 til 15 tonn saltfisk. Forekomstene av torsk har vært forholdsvis store rundt Bjørnøya. Da torsken har vært stor og fet, har det også blitt en utmerket saltfisk. Om linefisket berettes, at ikke alle er begeistret over resultatet. Det har også forekommet tildels store brukstap som følge av stor ansamling. Det regnes med en samling på 150 utenlandske båter og 100 norske båter. Det er også framsatt ønske om at det blir etablert en bunkerstasjon på feltene ved Bjørnøya. I den anledning er det foreslått en oljeledning fra værvarslingen der.

Fiskepriser. Norges Råfisklags fastsatte minstepriser har neppe vært overskredet. Dertil har fiskemengden og de vanskelige avsetningsforhold vært for store.

Agn. Som agn har som tidligere vært nyttet frossen sild sydfra. Agntilførslene har vært tilfredsstillende, bortsett fra noen dager for Mehamn og Hammerfest.

Tørrfisken. All fisken som ble hengt under siste vårtorskefiske er nå tørr og brakt på lager. Som før nevnt ble den sist hengte fisk av meget dårlig kvalitet på grunn av tåke og dårlig tørk. Hertil kommer den fisk som ble hengt tidligere på høsten 1955 og vinteren 1956, og som overveiende ble fosfisk. Det nevnes et tall mellom 800 og 1 000 tonn fosfisk som nå ligger på lager i dette distrikt. Den fisk som i dette kvartal er hengt, henger fremdeles på hjell, og en del av den antas å ha unngått frosten. Av partiet fra vårfisket er noe gått ut av lagrene, men meget ligger igjen som usolgt.

Saltfisken. Da prisene på saltfisken stabiliserte seg en del etter de sørgelige skrivelser om den dårlige saltfisk fra Finnmark — som viste seg å være uriktige — er det grunn til å tro at all saltfisken nå er solgt eller sendt sørover for tørking til klippfisk. I den senere tid er saltfisken igjen gått ned i pris med treg avsetning. Såvidt jeg kan forstå bør det nå bli iverksatt tvungen statsvraking av all saltfisk fortrinnsvis det som skipes ut av landet. Som det nå er, er det konjunktorene som er avgjørende for vrakingen og ikke inngåtte avtaler.

Tranen. Av frykt for at prisen på tranen skulle falle, er den blitt solgt noenlunde etter hvert. Da prisen på seilever ble satt ned med 10 øre pr. liter i tidsrommet 1/1 til 29/7-56 og torskeleveren fra 14/5 s.å. ble satt ned med samme beløp, er det grunn til å anta at denne forretning har gitt tranprodusentene en rimelig fortjeneste, iallfall for de som har moderne damperier og fellesdamping.

Frossenfilet. Enskjønt noe er solgt fra lagrene, ligger det meget igjen. Av torskefilet er det i år ikke produsert så meget som tidligere år. Det regnes med at ca. 10 000 tonn ennå ligger på lagrene i Nord-Norge. En lysning er det at ca. 3 000 tonn frossen filet skal være skipet til Russland i år, og at fileten er blitt godt mottatt. Dette salg antas å være kommet istand på grunn av at det russiske fiske i Barentshavet har sviktet en del i år. Som kjent øker Island sitt salg av fisk til Sovjetsamveldet. I henhold til avtale av juni 1956, kan Island levere inntil 32 000 tonn dypfrosset fiskefilet, 15 000 tonn saltsild og 1 000 tonn frossen sild pr. år. Det er også en lysning for Nord-Norge at frossen fiskefilet blir mere populær i Sverige. Importen til dette land har jo stadig øket, slik

at importen i 1955 var kommet opp i en verdi av ca. 6 mill. norske kroner. Det er derfor naturlig at de svenske fiskere reiser krav om at det i Sverige blir reist flere filetfabrikker. Den leveranseavtalen som ble opprettet med Amerika om frossen hysefilet, er også et lyspunkt, men det hjalp ikke stort på avsetningen av hyse for inneværende kvartal. Kontrakten kom nemlig i stand meget sent og gjalt kun for en kort tid. Fiskerne oppnådde dog en merpris på 7 øre, mot at den måtte henges på hjell. Men det spørs også om hvorvidt den filet som har ligget lengst på lager kan regnes som fullgod vare.

Ferskfiskeeksporten. I henhold til statistikken er ca. 6 385 tonn eller knapt 22 % av det oppfiskede kvantum dette kvartal, eksportert fersk. Hysen utgjør den største delen med 4 447 tonn. Såvidt jeg kjenner til er den overveiende del fra dette fylke skipet med hurtigrutene. Eksporten har gått normalt, men det har forekommet noen reklamasjoner på grunn av kvaliteten og undervekt i kassene.

Sildefisket. De største og fleste fangster er tatt i Porsangerfjorden. Ellers har det blitt tatt mindre fangster fra Kongsfjord i øst til Loppa i vest. Silden har imidlertid stått spredt og for det meste på grunt vann, slik at den har vært vanskelig å ta. Silden i Porsanger har imidlertid vært småfallen. Fangstene ellers har bestått av blandingssild opp til 13/19 pr. kg.

Laksefisket i sjøen. Etter hva det er blitt meddelt, har laksefisket i år vært svært ujevnt. På enkelte steder har det nærmest vært rekordfangster. Således er det nevnt om eventyrlige fortjenester for fiskerne i Kjøllefjord, hvor to fiskere som har driftet sammen oppnådde å bringe på land laks for ca. kr. 100 000.—. En fisker som hadde driftet alene har passert kr. 40 000.—. For Sørvær har laksefisket foregått både med nøter og garn. Også for Gjesvær meddeles om tilfredsstillende resultater. Derimot har dette fiske slått totalt feil i Nordkapp og Talvik kommuner. Smålaksen har dominert på slutten av sesongen. Det er dog ikke meldt om noe redskapstap. En uvanlig sak om at nøtene ikke stenges på lovlig måte er reist mot laksefiskerne i Sør-Varanger. Fiskerne på sin side mener at den gamle stengningsmetode er tilfredsstillende. Politiet etterforsker nå saken, men såvidt vites er det ennå ikke falt dom i saken.

Issituasjonen. Det er hertil ikke meldt om mangel på is til ferskfiskeeksporten eller til båter som tar is ombord for oppbevaring av fangsten. Unntatt herfra er isanlegget i Mehamn som ble fri for is allerede i begynnelsen av november d.å. I Kjøllefjord har Brødr. Aarsæther et større kjøleanlegg under oppførelse, hvor 2.

etasje er reservert for et påtenkt kunstisanlegg. Isforsyningen til ferskfiskeeksporten m.v. har som kjent vært et problem for Kjøllefjord. Det har hittil vært ført is fra Honningsvåg til en pris av kr. 40.— pr. tonn.

Rekefisket. Rekefabrikkene har stilt seg avventende på grunn av at markedene delvis er mettet, og at det allerede ligger mange tusen bokser på norske lagre. En stopp i kjøpet av reker for de to fabrikker i Vadsø har medført at kvinnene går glipp av en ekstra fortjeneste. Imidlertid kom kjøpet igang noe senere enn vanlig, som antas å ville rette på forholdet. Blant rekefiskerne er det nå et alminnelig ønske om å få gjennomført visse fredningsbestemmelser.

I dette kvartal har jeg hatt 7 reisedager.

4. kvartal 1956.

Værforholdene. For årstiden har disse vært noenlunde bra, bortsett fra en kort tid ultimo november måned, da det raste en storm av stor styrke og som medførte at hesjehjeller med og uten fisk på ble nedrevet i Nordvågen. Henimot 100 000 kg. fisk blåste på sjøen i Honningsvåg, en yttervegg av en gammel brakke som var bebodd ble blåst ut, en fraktesbåt drev i land og en mindre fiskebåt forliste hvorved mann og hustru omkom. Dessuten kom det bort en robåt og en mann mistet livet. Tildels har det vært kaldt. Således var det driv-is på Tanafjorden i begynnelsen av oktober.

Seifiske. Også i begynnelsen av dette kvartal ble det med snurpenot fanget en del sei. Seien har overveiende vært stor som ellers i 1956. Fisket har ellers vært meget ujevnt. Deltakelsen i sei-snurpenotfisket har vært noenlunde det samme som i de senere år.

Bjørnøy-fisket. Deltakelsen i dette fiske har vært ganske stor, men ikke særlig mange farkoster fra Finnmark har deltatt. Det er jo farkoster fra Troms fylke som overveiende dominerer dette fiske. Såvidt jeg har forstått har fisket ved Bjørnøya vært forholdsvis tilfredsstillende.

Torskefisket m.v. Dette fiske som omfatter både torsk, hyse og andre fiskesorter har foregått på de vanlige fiskefelter, d.v.s. fra land og ut på de store fiskebanker fra vest mot øst. Særlig bra har fisket vært på Nord- og Østbanken og i enkelte høve helt øst på Gåsebanken.

Det ser ikke ut til at advarslene mot å reise til Finnmark dette kvartal har hatt noen innflytelse. Tvertimot har deltakelsen øket.

Priser. De av Norges Råfisklag fastsatte minstepriser på råfisk er betalt. Såvidt jeg kjenner til er disse priser ikke i noe tilfelle overskredet.

Omsetningen på første hånd. Til tross for trusler om kjøpestreik ultimo oktober måned har fiskekjøpet gått som vanlig, bortsett fra forskjellige småsteder inne i fjordene. Avsetningen av fosfisk har gått bedre enn forutsatt og jeg tror ikke det skulle bli så store uttellingene av Prisutjevningfondet for fisk som antatt.

Omladningsfisk. Selv med den statsstøtte som ifølge regler av juni 1955 er fastsatt, er arbeidet med oppførelse av isolerte ferskfiskskur på hurtigrutestedene ikke kommet særlig igang. Det er sørgelig å se at ferskfisken blir stående ute på kaiene i påvente av at hurtigrutene skal komme og ta den, i de fleste tilfeller bare med en presenning over. Honningsvåg og Båtsfjord er dog en gledelig unntakelse. Her står fisken som regel på pakkhus, men som ikke er isolert mot kulde og varme. Det er innlysende at fisken av den grunn ikke kan bli førsteklasse ved framkomsten til de forskjellige steder. Det personlige private initiativ synes her ikke å ha vært medvirkende.

Feitsild og småsild. Dette fiske har også dette kvartal slått feil. Det dårlige resultat av sildefisket har også hatt innflytelse på sildoljefabrikkenes sysselsetting. Skal produksjonen ved fabrikkene settes igang med mange småpartier blir produksjonsomkostningene uforholdsmessig store. Det mindre kvantum storsild medfører også at det ikke er lyse utsikter for at sildoljefabrikkene her oppe kan regne med tilførsler fra Vestlandet. Med den kapasitet som fabrikkene i dette distrikt har i forhold til det oppfiskede kvantum, er det trolig at det tilsammenlagt ikke kan bli mere enn ca. en ukes drift. En del silde syner har det vært innover Vargsundet og Tanafjorden, men noen fangster av betydning ble det imidlertid ikke. En mindre kutter visstnok fra Troms drev garnfiske etter sild på Laksefjorden, men fangstene var så små at mannskapet ikke fant det regningsvarende å fortsette. En del småfangster er tatt i Porsangerfjorden, men betraktelig mindre enn tilsvarende kvartal foregående år. Fiskerne ser nå fram til hva det forestående loddefiske vil bringe.

Tørrfisk. All tidligere lagret tørrfisk av alle sorter er nå solgt til forholdsvis gode priser, også hel- eller delvis fosfisk. Utsiktene framover synes også å være bra for den fisk som er hengt i dette kvartal. Imidlertid må det regnes med et forholdsvis større svinn som følge av at en del fisk forsvinner fra hjellene.

Saltfisk. Sett som en helhet må det kunne sies at denne forretning har gitt produsentene tap. Som kjent har det i pressen vært rettet alvorlige anklager av formannen i «Norsal» mot fiskerne, tilvirkerne og eksportørene for den saltfisk fra Finnmark som er blitt eksportert, idet det er blitt hevdet at fisken er blitt

slurvet behandlet. Spesielt gjelder det et saltfiskparti som sommeren 1956 ble skipet til Italia. Her blir det hevdet at den dårlige kvalitet skyldes slurv, dårlig flekking og bruk av gammelt salt, som medfører den store forskjell på vel behandlet lofottorsk. Den senere pressediskusjon synes å vise at den dårlige saltfisken ikke kom fra Finnmark. Det er høyst beklagelig for Finnmark og for de som i årene etter krigen har arbeidet for å gjenreise landsdelens fiskeindustri, at slike ugrunne beskyldninger er satt fram. Beskyldningene antas imidlertid å ha vært en medvirkende årsak til at det en tid var meget liten etterspørsel etter saltfisk, og som videre førte til lavere priser. Prisene på saltfisk er etter denne affære og særlig i slutten av kvartalet steget til omkring kr. 28.— pr. vekt saltfisktorsk fob. Jeg vil derfor gjenta at jeg ser det som påkrevet at det blir påbudt statsvraking, iallfall for den saltfisk som eksporteres.

Frossen filet. Selv om det har forekommet en del skipninger av bl.a. 3 000 tonn filet til Sovjet og hysefilet til Amerika, ligger det ennå noe på lagrene i Finnmark og på lagrene sørpå. Skulle filetproduksjonen imidlertid fremdeles bli stor og ikke stå i et rimelig forhold til omsetningen, tror jeg det er grunn til å overveie spørsmålet om å iverksette en produksjonsregulering av denne varesort.

Tranen. Etter det jeg har brakt i erfaring er mesteparten av den produserte tran solgt etter hvert til forholdsmessig gode priser. Med den rasjonelle produksjon med andelslag som er gjennomført i Finnmark etter krigen, er det grunn til å tro at denne produksjonsgren har gitt sine produsenter et rimelig utbytte. Annerledes er det med de som ennå driver enkeltvis med gamle produksjonsmetoder.

Naturislagring. Den lagrede is har denne høst strukket godt til, men islageret i Mehamn hadde bare ca. 100 tonn igjen i begynnelsen av oktober 1956. Hertil kommer Kjøllefjord som nå har et ubrukbart islager og som har måttet frakte is bl.a. fra Mehamn og Honningsvåg, og som har medført en betydelig merpris. I Mehamn var det vinteren 1955/56 innlagt ca. 2 000 tonn is som før om årene har vært mer enn nok, selv om mye is ble fraktet til Båtsfjord. Siste sommer har det vært levert is til trålere som har driftet ved Bjørnøya, og hver gang de har levert fangstene i Mehamn, tok de hver 15—20 tonn is, som delvis er årsaken til at lageret er blitt så snart tømt. For å unngå at noe liknende skal gjenta seg, har innehaveren planer om å bygge et mindre kunstis-anlegg på ca. 10 tonn døgnkapasitet. I likhet med tidligere år har

jeg også denne vinter skrevet til de gjenværende selskaper som har fått statsstøtte og bedt om at det også denne vinter må fylle lagrene så godt som mulig.

Helsestellet. De som tidligere har fått statsstøtte til helsehus m.v. er nå kommet igang og har innviet sine hus. Det er mange lovord om denne støtte, særlig i de tilfeller hvor helsehuset ligger forholdsvis langt fra sykehus. De tilreisende fiskere er særlig begeistret for ordningen, som med det harde yrke de driver ofte er utsatt for svullefingre o.l. sykdommer. Selvsagt er også de stedlige fiskere meget tilfreds med de nye helsehus. En unntakelse er Hamningberg som har fått statsstøtte, men som ennå ikke er kommet noen veg. Det samme gjelder Skarsvåg Husmorlag, som heller ikke har maktet å tilveiebringe den nødvendige plan, byggebeskrivelse og kostnadsberegning. Det foreligger nå søknader fra Øksfjord Røde Kors og Skallelv Sanitetsforening.

Kunstige tørkeanlegg for fisk. På grunn av de opplysninger som var gitt i pressen i 1. halvdel av dette kvartal om vanskelighetene med å få omsatt fosfisk selv på Afrika-markedet, har dette medført at 3 slike anlegg er oppført i Finnmark. Ett i Tyfjord i Gamvik kommune og ett i Honningsvåg av Mogstadtypen og ett i Mehamn hvor anlegget er levert av et Oslo-firma. Sistnevnte anlegg har jeg sett, og jeg var også så heldig at leverandørfirmaets ingeniør samtidig var til stede. For mitt vedkommende syntes jeg at maskineriet fungerte tilfredsstillende. Det var regulering av temperaturen i forhold til utetemperaturen, og da jeg var inne blåste det nærmest en storm som gikk gjennom lageret. Maskineriet var innstallert i en tidligere oppført sjåk av størrelse ca. 20 × 11 meter, med god isolasjon omkring maskineriet. Om kapasiteten kunne det ennå ikke sies noe, da anlegget har vært i drift i forholdsvis kort tid. Heller ikke kunne det sies noe om driftsutgiftene, men de regnet med at den mervekt for kunstig tørket fisk i forhold til fosfisk, skulle kunne gi den nødvendige merfortjeneste. En del fisk som var kunstig tørket og lagt bort, var ikke pen, men det ble begrunnet med lite kjennskap til regulering av lufttilførselen som ble kjørt gjennom annlegget. Dette ble rettet på straks ingeniøren kom til anlegget.

Slipper med verksted. Foruten slippen m.v. i Båtsfjord hvor finansieringen synes å være i orden, holdes det nå på med planer om en mindre slipp med verksted i Kjøllefjord. En foreløpig plan er utarbeidet og det arbeides nå med finansieringen, som antas å ville bli det vanskeligste. Slippen tenkes plasert på Galgenesbukta innenfor moloen og som etter mitt skjønn skulle bli den heldigste plasing i Kjøllefjord. I Kjøllefjord er det nå mange, tildels større

fiskefartøyer som har behov for slippsetting for reparasjon, vedlikehold og den årlige puss.

Mudring av havna i Kiberg. Arbeidet med denne mudring er blitt litt av en sensasjon. Under mudringsarbeidet ble det funnet en tallerkenmine som fulgte med grabben og som arbeidsformannen straks ga melding om til rette vedkommende. Dette medførte at arbeidet i Kiberg ble stoppet. Mudderapparatet ble liggende stille. Det ble resonnert slik, at dersom det finnes flere miner på bunnen, kan det være livsfarlig å fortsette mudringen. Ved undersøkelse av eksperter fra Hæren mente disse at minen var ufarlig, mens Marinen påsto at den var farlig. Spørsmålet om hvem som skulle ta opp eventuelle miner i Kiberg, ble opptatt til drøftelse, men da det er mange som har med en slik sak å gjøre, er det ingen som vet noe sikkert. Mudderapparatet måtte forlate Kiberg og overføres til Vardø. Da mudringen begynte ble bunnkjettingen som båtene for- tøyer i, naturligvis fjernet. Da det i Kiberg ikke finnes tekniske hjelpemidler, ligger bunnkjettingen på land.

Twist om sløyning av fisk og delvis egning. En sløyergjeng som sorterer under bryggeforeningen i Vardø, har en del år hatt en sløyeroverenskomst med fiskerne som løp ut den 20/12-56. Da overenskomsten skulle fornyes forlangte sløyerne et tillegg i prisen fra lørdag kl. 13.00 til søndag kl. 24.00, samt et 2 % tillegg som delvis skulle dekke sløyernes administrasjon. Dette kunne fiskerne ikke gå med på. Det har vært holdt flere forhandlingsmøter, hvorav 2 som kretsmeglingsmannen har vært tilstede på. Forhandlingene har ikke resultert i noe, hvorfor saken er sendt riksmeglingsmannen til avgjørelse, for fiskernes vedkommende gjennom Finnmark Fiskarlag og Norges Fiskarlag. Såvidt jeg kjenner til er plassene ikke oppsagt med henblikk på streik. Til sløyning av fisken nyttes delvis folk som er anvist fra arbeidskontoret.

Egnerne. Det var også meningen at egnerne samlet skulle unnlate å egne, på grunn av den nye skatteordningen. Imidlertid er de fleste gått tilbake til arbeidet, mens noen som er gift med menn med forholdsvis gode inntekter, fortsatt holder seg utenfor dette arbeide.

I dette kvartal har jeg hatt 25 reisedager.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Troms, Bjørn Berg

1. kvartal 1956.

Værforholdene har vært svært vekslende og har hindret kontinuerlig drift både for kyst- og bankfiskerne. I enkelte uker har det bare vært delvise driftsdøgn. Ellers har været vært meget kaldt, og dette har også skapt en del vansker, særlig for garnflåten.

Bankfisket. Deltakelsen i bankfisket tok sterkt av i 1. kvartal. Dette skyldes at en stor del av de største farkoster sluttet av til jul for å delta i storsildfisket. Den del av bankflåten som fortsatte driften oppnådde meget gode resultater av vinterens bankfiske. Til tross for delvis ugunstige værforhold hadde de fleste gode fangster. De deltakerne jeg snakket med kunne meddele om meget rike fiskeforekomster. Imidlertid var driftsforholdene, så som vær- og strømforholdene, meget vanskelige slik at det ikke var mulig å utnytte de muligheter som var til stede.

Skreifisket tok som vanlig til først i januar, og det viste seg straks å være gode forekomster til stede. Av denne grunn øket flåten meget raskt — hvorfor oppsynet for Berg og Torsken ble satt den 16. januar og for Hillesøy og Øyfjord den 18. sm.

Deltakelsen øket så hurtig at en alt i uken 20.—28. januar hadde bortimot fullt belegg. Kvantummet øket også meget fort, og alt 18. februar lå årets skreikvantum langt over totalkvantummet for årene 1951-54. Til samme tid lå også kvantummet vel 2. mill. kg. over foregående år. Sett på bakgrunn av dette var det innlysende at det alt på et tidlig tidspunkt ble satt store forhåpninger til utbytte av årets skreifiske. Forventningene ble imidlertid ikke innfridd da tyngden av skreien av en eller annen grunn ikke søkte opp til de vanlige fiskefelter, men stoppet i egga hvor en stor del av flåten på grunn av plassmangel ikke kunne søke. Fisket avtok også for de som driftet i egga på noe dypere vann enn vanlig da den etter hvert søkte lengere vestover.

Alt i slutten av februar gikk fisket sterkt tilbake, likevel hadde ingen regnet med at fisket skulle ta av for alvor så tidlig som det gjorde, det vil si før halve sesongen var gått. Mars måned bruker

vanligvis å gi godt fiske, men i år har denne måned ikke gitt nevneverdige resultater. Resultatet av årets skreisesong må likevel betegnes som tilfredsstillende.

Lofotfisket. Ved utløpet av kvartalet hadde fiskerne fra Troms ennå ikke avsluttet fisket — hvorfor jeg ikke har hatt anledning å kontakte de enkelte fiskere for å få kjennskap til driftsresultatet. Etter de underhåndsupplysninger jeg har fått later det til at line- og juksafiskerne har hatt bra fangster. Det samme er tilfelle med garnfiskerne. For notfiskerne har utbyttet hittil vært meget nedslående når jeg unntar noen få bruk som etter forlydende skal ha fått en del. Dersom fisket ikke skulle endre seg til det bedre, er det ikke tvil om at årets notfiske vil bli en stor skuffelse for mange: Imidlertid er det å håpe at fisket ennå vil vare en 2—3 uker og meget kan selvfølgelig endre seg på denne tid, særlig for notfiskerne. Skulle dette ikke skje, vil jeg tro at mange må være takknemlig for minstelottordningen til tross for at kr. 75.— pr. uke ikke kan regnes som særlig tilfredsstillende.

Fjordfisket så meget lovende ut den første delen av kvartalet særlig for dem som driftet med nylongarn. På grunn av den sterke og langvarige kuldeperioden i vinter har imidlertid driften i stor utstrekning vært hindret av is, idet fjordene har vært tilfrosset. Garnene har således blitt stående i ukevis uten at det har vært mulig å få dem opp. En del fartøyer har også ligget innefrosset i lengere tid, men takket være Marinen og ishavsfartøy har det lyktes å få fartøyene fri. Issituasjonen har også vært vanskelig ute i øydistriktene bl.a. på Helgøy. På enkelte steder har hjemmefiskerne drevet et meget tilfredsstillende fiske på isen med håndsnøre.

Trålfisket. De stortrålere som hører hjemme i Troms har for en vesentlig del av vinteren driftet på bankene utenfor Finnmark og i Barentshavet, og en tid også utenfor Senja. Utbyttet har stort sett vært tilfredsstillende.

Småtrålfisket har ikke vært drevet i kvartalet.

Feit- og småsildfisket har ligget fullstendig nede.

Stor- og vårsildfisket. Deltakelsen i dette fisket var meget stor i år. Garnfiskerne har gjennomsnittlig gjort det meget bra. Det samme kan en si om de hjelpefartøyene som deltok på feltet. Notfiskerne har derimot hatt mere ujevne fangster. Noe uhell av betydning på fartøy og bruk har det ikke vært for deltakerne fra dette distrikt, men dessverre krevde deltakelsen i stor- og vårsildfisket 3 menneskeliv fra Troms.

Kjøleindustrien. Tilførselen av råstoff har unntatt den siste måned av perioden vært stort sett tilfredsstillende.

Som kjent har fryseriene tidligere i stor utstrekning basert driften på føringsfisken, men dette har i den senere tid, og da spesielt første kvartal, ikke forekommet i noen vesentlig grad. Direkte levering av fisk til fryseriene har øket etter hvert som tonnasjen på fiskefartøyene har steget. Etter hvert som det har vært mulig å skifte ut den mindre havfiskeflåte med større havgående fartøyer, har også direkte tilførsel av råstoff øket for de enkelte filetanlegg. Fisken som føres de lange veiene fra fiskefeltet til fryseriene blir kvalitetsmessig bedre etter hvert som fiskerne får tidsmessige og store nok havfiskefartøyer. Ennå er imidlertid en stor del av havfiskefartøyene for små til omhandlede drift, idet det er nødvendig med rommelige arbeidsforhold og kjølerom ombord i fartøyene hvis en skal kunne sikre seg førsteklasses kvalitet. Dette å skaffe prima vare forlanger selvsagt ikke så lite arbeid hvorfor alle fartøyer er nødt til å utvide besetningen med en mann ekstra. Kvalitetskravet vil derfor bli et ikke så lite økonomisk løft for fiskerne. En førsteklasses kvalitet bør derfor gi fiskerne en merpris for fisken på 5—10 øre pr. kg. Vanligvis betales alle andre varer etter kvalitet, og denne ordning bør en komme fram til også når det gjelder fisk.

Lagring av råstoff som benyttes til filet og lagring av frosset filet. Det er ikke noen grunn til å legge skjul på at en stor del av den fisk som benyttes til filet ligger på grensen av det en kaller kvalitetsvare. Det er langt fra bare fiskerne som synder når det gjelder kvaliteten, det er i stor utstrekning også produsentleddene. Filetanleggene utnytter heller ikke kvaliteten i den grad jeg mener det ville være ønskelig. Som eksempel kan nevnes at for å regulere tilgangen på råstoff er det vanligvis slik at de første fangster som leveres til et anlegg blir utnyttet så langt kvaliteten tilsier det. Dette til tross for at det i mellomtiden blir levert råstoff som er av førsteklasses kvalitet. Når dette blir nevnt får en som regel til svar at den fisk som sist blir mottatt er av bra kvalitet og har tilstrekkelig holdbarhet for senere produksjon. På denne måte blir all fisk som skal anvendes til filet — om en kan benytte ordet — mindreverdige vare.

I samme forbindelse faller det nært å komme inn på kvaliteten av den filet som distribueres på de enkelte markeder. Som kjent har det ikke så rent sjelden forekommet at fileten blir inntil et år gammel før den kommer fram til importørene i de forskjellige land. Hvor gammel den egentlig er før den kommer forbrukerne i hende er det vanskelig å si, men under alle omstendigheter er fileten alt for gammel til å kunne kalles for kvalitetsvare. Hvordan en da skal kunne få denne vare som i vesentlig grad må betegnes

som et nytt produkt — ny salgsvare — innarbeidet på de forskjellige markeder er vanskelig å forstå. Frossen fiskefilet som lagres over et lengre tidsrom blir meget tørr i fisken og tilfredsstillende ikke de krav som man må kunne stille. Skal frossen fiskefilet kunne hevde seg med dagens priser, bør det legges meget stor vekt på kvaliteten og man må finne fram til en ordning slik at det ferdige produkt kommer forbrukerne i hende på hurtigste måte.

Jeg tør anta at tiden nå er inne til å overveie spørsmålet om på hvilken måte en kan få det beste produkt ut til forbrukerne. Dette for at en ikke skal skremme forbrukerne fra å bruke frossen fiskefilet. Det en i første omgang er nødt til å gjøre — etter min mening — er å begrense produksjonen til det kvantum som må ansees forsvarlig av hensyn til omsetningsmulighetene. Det kan muligens høres litt drastisk ut å snakke om begrensning, men det er antakelig den eneste farbare vei både når det gjelder kvalitet og fremtidige muligheter for øket salg. Kvalitet og atter kvalitet på de frosne filetprodukter må bli et motto for samtlige produsenter og salgsorganer, ellers vil mulighetene for øket salg av frossen fiskefilet ikke være tilstede.

En øket produksjon av frosne fiskevarer uten tilsvarende salgsmuligheter er etter mitt syn den største fare for fryserinæringen. Store lagre og usikre salgsmuligheter forringer fryseindustriens betydning i høy grad, og jeg tør anta at ingen av næringens menn er interessert i dette til tross for at det kan se slik ut når det fra enkelte hold skrives om at filetproduksjonen må økes. De samme herrer vet jo at flere anlegg ligger inne med en ikke så rent liten produksjon av forholdsvis gammel dato, og dette til tross for at produksjonen i den senere tid har vært noe begrenset.

Jeg vil også nevne at all frossenfilet — det vil si hver enkelt enhet — skulle ha vært påstemplet produksjonsdato av hensyn til fremtidig kontroll og den enkelte kundekrets.

Fryseanleggenes kjøp av fisk. I tiden 1. januar til 31. mars 1956 er det av fylkets 6 fryseri- og filetanlegg tilsammen kjøpt 2 930 169 kg. råfisk direkte fra fiskere til en førstehandsverdi av kr. 1 828 629.—. Biprodukter: 3 954 hl. lever til en f.h.v. av kr. 233 807.—, og 544 hl. rogn til en f.h.v. av kr. 49 163.—. (For samme tidsrom foregående år var det av 5 anlegg oppkjøpt 2 529 399 kg. råfisk til en f.h.v. a kr. 1 720 241.88).

I perioden er det i Troms kommet i gang et nytt fryse- og filet anlegg, Karl Pedersen & Sønn's anlegg i Gryllefjord, som har en kapasitet på 6 tonn filet. Dette må en si er et stort pluss for Gryllefjord. Likeså vil det være til stor nytte for stedets guanofabrikk. Ellers er det i Tromsø oppført et noe mindre anlegg som

anslagsvis har en døgnkapasitet på ca. 5 tonn filet. Dette firma har imidlertid ikke satt i gang noen produksjon av filet da firmaet ikke har muligheter for eksport på grunn av at firmaet nekter å samarbeide med Norsk Frossenfisk A/L. For tiden har firmaet basert sin drift på frosne pillede reker og omsetning av fersk fisk og filet. I vår- og sommertiden vil anlegget hovedsakelig være opp-tatt med rekeproduksjon og rundfrysing av laks. For oppbevaring av rundfrosset laks har firmaet tidligere leid lagerrom på Tromsø Fryseri.

Fi-No-Tro's anlegg på Skjervøy er ennå ikke kommet i gang med produksjonen. Da det er et stort behov for et fryse- og kjøle-anlegg i nevnte distrikt, er det å håpe at anlegget vil kunne komme i drift når Bjørnøy- og Svalbardfisket samt seifisket tar til for alvor.

Rekefisket tar som regel til omkring månedsskifte januar/februar og slutter av omkring oktober/november.

Utbyttet av rekefisket i kvartalets to siste måneder var stort sett meget tilfredsstillende. Dette til tross for at de felter som fjorårets forsøksfiske v/konsulent Halmø påviste ikke har vært utnyttet i noen vesentlig grad. Jeg har nå vært i kontakt med flere rekefiskere som har lovet å forsøke å utnytte de påviste felter i størst mulig utstrekning og avgi rapport hertil om resultatene.

I denne forbindelse har det vært fremholdt ønskeligheten av at fartøyene blir utstyrt med termometer for kontroll av temperatuforholdene på de forskjellige felter. Dette for at man kan bli orientert om hvorvidt temperaturen i sjøen har noen vesentlig inn-virkning for rekens stasjonering. Slike temperaturmålinger ville, skulle jeg anta, ha en viss betydning for de videre undersøkelser. Jeg kjenner ikke til hva et slikt instrument med nødvendig utstyr vil koste, men fiskerne har gitt uttrykk for at det i første omgang måtte være mulig å få utlånt nødvendige instrumenter.

Bjørnøyfisket. Flere fartøyer har i perioden forsøkt seg med line på dette felt, men på grunn av sterk kulde og nedising har de ikke kunnet holde driften gående. Det lyktes imidlertid to far-tøyer å gjøre en tur hver til feltet i siste halvdel av februar. Disse fartøyer hadde tilsammen ca. 45 tonn ferskfisk og 31.8 hl. lever.

Vest-Grønland. Noen deltakelse i dette fiske herfra vil det ikke bli i år etter det jeg har brakt i erfaring. Grunnen til dette er at de fleste fartøyer er for små, og dertil er det tre-fartøyer som vil få forholdsvis store påkostninger etter endt tur.

Issituasjonen har vært den aller beste. Ingen fartøyer eller anlegg har hatt vanskeligheter med å få den is de har hatt behov for. Alle naturisanlegg og tilvirkere ut i distriktene som har an-

ledning til å legge inn is, har fylt sine lagre. Det eneste naturisanlegg som ikke har fylt sitt lager er Tromsøya Isanlegg. Dette skyldes vesentlig kapitalmangel.

Arbeidssituasjonen. Under hele perioden har det vært meget god tilgang på arbeidskraft til alle fisketilvirkningsanlegg. Det har også vært tilfredsstillende tilgang på mannskaper til de forskjellige fiskerier. Forespørselen etter ledige plasser til bankfiske, storsildfiske og ishavsfangst har vært særlig stor. Det har langt fra vært mulig å tilfredsstillende alle arbeidssøkere. Spesielt kan nevnes at havfiskeflåten — som en må si har meget hard drift — ikke et eneste år etter krigen har manglet folk til tross for at mange av de fartøyer som benyttes til dette fiske er alt for små. Det skulle således ikke være grunn til å ha betenkeligheter med å utbygge den Nord-Norske havfiskeflåte i størst mulig tempo. En stor del dyktige folk som nå etter den såkalte Nord-Norge-plan ble satt ut i livet i flere år, har søkt om økonomisk hjelp er gått lei og har bestemt seg for annen beskjeftigelse. Her må det gjøres noe. Etter mitt syn bør en snarest mulig få en så stor engangsbevilgning at det blir mulig å innvilge de søknader som fyller kravene for å få lån, og så får en heller gå over til mer moderat investering i tiden fremover når en har fått dekket det største og mest påkrevende behov. Jeg håper myndighetene snarest finner fram til en brukbar løsning når det gjelder finansiering av anskaffelse av større havfiskefartøyer og redskaper til disse. Tiden for å få en solid tilslutning til havfiskeflåten er inne, idet det foregår en ikke så liten omgruppering av næringslivet. En stor del av de som har arbeidet i bygningsindustrien og på de militære byggeplasser m.v. og som tidligere har drevet fiske, er nå nødt til å søke tilbake til fisket eller til en annen beskjeftigelse. Når det snakkes om store havfiskefartøyer, er det ikke bare bankfisket en sikter til, men også sildefisket hvor det trenges store fartøyer for at man skal kunne holde kontinuerlig drift.

Nord-Norge-planen. Noen større direkte investeringer innen fiskerisektoren i dette distrikt fra fondet kjenner jeg ikke til. Derimot har de avsetningsregler som har vært anvendt vært til stor nytte for mange bedrifter som har modernisert sine anlegg i forbindelse med de skattefrie beløp som det har vært mulig å avsette.

Utbyggingen av havfiskeflåten har gått smått, noen økning i antall registrerte fiskefartøyer i størrelsen 70—120 fot og mer, har ikke funnet sted til tross for at de ekstraordinære investerings tiltak i forbindelse med Statens Fiskarbanks Nord-Norgefond. De 6 fartøyer fra 75—150 fot som er kommet til har ikke øket antallet

merkepliktige fiskefartøyer. Dette skulle tyde på at utskiftningen av eldre fartøyer er meget stor.

I 1953 kom det i forbindelse med Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond inn 50 søknader om fartøylån til en låneverdi av kr. 28 mill. og 9 søknader om redskapslån samt 1 søknad om ekkolodd og sender til en samlet låneverdi av kr. 650 000.—. Av disse søknader ble kun 3 søknader om fartøylån innvilget av bevilgningene 1953. På grunn av den reaksjon som kom til uttrykk av tidligere søkere, fant jeg å måtte fraråde Statens Fiskarbank å kunnngjøre bevilgningen 1954, og i stedet benytte de søknader som alt forelå i banken fra 1953. Dette ble heldigvis gjort, og en slapp ytterligere kritikk og ubehageligheter.

I 1955 var det — til tross for at en skulle regne med ny rekruttering — kun innkommet 24 søknader om fartøylån til en anskaffelsesverdi av kr. 18.5 mill. og 9 søknader om redskapslån til en anskaffelsesverdi av kr. 600 000.—. Av disse søknader ble innvilget 4 fartøylån til en lånesum av kr. 2.4 mill. og 2 redskapslån til en lånesum av kr. 80 000.—.

Det er således i alt innvilget 12 fartøylån og 2 redskapslån på 3 år, noe som svarer til 4 fartøylån pr. år. Av disse er 6 fartøyer alt ferdigbygget og kommet med i statistikken over merkepliktige fiskefartøyer.

Uten å nevne noe tall kan jeg uttale at ingen av de nevnte lånetakere har oppnådd reglens maksimumslån med 95 %. Skulle dette ha vært tilfelle hadde nok ikke mer enn halvparten av søknadene vært imøtekommet. Her melder spørsmålet seg om hvorfra fiskerne har hentet nødvendige lånemidler utover de 5 %. Til dette kan svares at det er fisketilvirkerne som har trått støttende til. Foruten at disse har trått støttende til med byggekapital, har disse samtidig vært nødt til å utruste fartøyene med nødvendige redskaper og olje m.v.

Hvilken innsats de private tilvirkere — på denne måte — gjør, er det få som kan vurdere høyt nok. Dette er et spørsmål som bør tas opp til nærmere vurdering dersom en ikke skal risikere å komme opp i de største vansker om fisketilvirkerne en dag kommer i den stilling at de blir nødt å innstille nevnte hjelpevirksomhet. Som situasjonen er i dag kan en når som helst regne med at tilvirkerne blir nødt å si stopp.

Dette har sin grunn i den investeringsstopp som er innført, noe som har ført til at fisketilvirkerne ikke har fått forhøyet sin driftskreditt i samsvar med øket produksjon og øvrige økede driftsomkostninger. En låneordning for fiskerne bør derfor komme snarest.

New Founlandsfeltet. Fangsten tok til 10. mars, og etter innløpne meldinger skulle skutene ved periodens utløp ha noenlunde bra fangst.

Vesterisen. Omkring 10. mars tok skutene til å samle seg på Tromsø havn for å gå i gang med forberedelsene til dette felt. Det var meget hektiske dager for samtlige skuter, som kom fra forskjellige felter, noen fra bankene og andre fra storsildfeltet. De fleste måtte ha forskjellige utbedringer på skrog og motor. Som vanlig var alle skuter klar til å forlate Tromsø på startdagen 15. mars. Fangstdeftakerne uttalte seg meget godt tilfreds med at «Salvator» skulle holde til i isen som hjelpefartøy.

Resultatet av årets fangst har til denne tid vært ubetydelig da isforholdene har vært meget ugunstig.

Naturskadefondet. Jeg har også i inneværende periode fått meg forelagt et ikke ubetydelig antall søknader om støtte. Det viser seg imidlertid at de som søker om slik støtte vanligvis er folk som av økonomiske grunner ikke har maktet å holde sine fartøyer assurrert, eller slike som har fartøyer som det ikke er mulig å få tegnet assurance på. Som regel omfatter søknadene støtte for tap av fartøyer og redskaper fra folk som vanligvis driver dette yrke i mindre format, vanligvis hjemmefiske.

Ror- og egnebuer. I kvartalet har det ikke vært fremmet nye søknader om nedskrivningsbidrag, men det har vært gjort flere henvendelser hertil om opplysninger. Jeg har imidlertid funnet grunn til å fraråde fiskere og tilvirkere å søke i tilfelle det har gjeldt steder som ikke kan betegnes som fiskevær.

Bygningsmaterialer til fiskeriformål 1956. I den senere tid har det vært liten pågang med søknader om byggeløyve. Opphevelsen av byggeløyve for mindre bygninger m.v. har etter det jeg kan se ført til livlig bygging av mindre redskapshus og båtnaust.

Skriv og telegrammer. I kvartalet har jeg mottatt 989 skriv og telegrammer samt avsendt et lignende antall.

Reiser. I ovennevnte kvartal har jeg foretatt 1 reise i distriktet.

2. kvartal 1956.

Værforholdene var stort sett tilfredsstillende for sjødrift. Den første del av perioden var imidlertid preget av kaldt vær. Dette medførte store vansker for elektrisitetsforsyningen i fylket. De fieste kraftverk var nødt å ha strømrasjonering til langt ut i 2. kvartal. Den lange kaldværsperiode skapte også store vansker for landverts kommunikasjoner m.v., og teleløsningen tok også til langt senere enn vanlig.

Bankfisket. De fartøyene som vanligvis driver dette fiske med

line er store og havgående. Disse hadde imidlertid ved periodens begynnelse lagt om driften til såkalt småtråldrift. De fleste driftet under hele perioden på bankene utenfor Finnmark. Resultatet kan for de fleste betegnes som meget tilfredsstillende. Det samme var tilfelle for de få stortrålere som var i drift.

Skreifisket. I tilknytning til det som ble uttalt i foregående kvartalsrapport er å opplyse at dette fiske fortsatte en tid ut i 2. kvartal. Oppsynet ble hevet for Øyfjordvær og Hillesøy den 7. april og for Berg og Torsken den 14. april, det vil si noe tidligere enn vanlig, da oppsynet som regel har vært hevet omkring 24. april.

Dessverre ble ikke utbyttet av årets skreifiske det en hadde håpet på ved starten da det var store tyngder av skrei tilstede. Årsaken til det relativt dårlige resultat skyldes at driftsforholdene i en del av perioden var mindre bra, særlig gjaldt dette mars måned. Dessuten tok forekomstene betraktelig av allerede i slutten av samme måned.

Deltakelsen fra Troms i årets skreifiske var stort sett bra. Men tok betraktelig av straks notfisket i Lofoten tok til. Det vil si at ca. 75—80 fartøyer av de større typer avbrøt driften først i mars for å gå til Lofoten med not.

Da skreifisket som før nevnt tok slutt omkring 15. april, var det en hel del av de større båter som avbrøt driften her for å gå til Finnmark, hovedsakelig for å fiske med garn. De mindre fartøyer med 1 til 4 manns besetning som vanligvis drifter med line og juksa fortsatte driften med til dels bra resultat. Fangstutbyttet for juksabåtene har gjennomsnittlig ligget på ca. 300 kg. og for smålinebåtene på ca. 650 kg. pr. sjøvær under vårfisket.

Deltakelsen herfra i Finnmarksfisket var langt større enn foregående år til samme tid. Vårfisket på Finnmark kom sent i gang og de som var nødt å avslutte driften for å delta i vårarbeidet hjemme fikk ikke det utbytte som de hadde håpet på. De som ble liggende til ut i mai/juni kan imidlertid se tilbake på et meget tilfredsstillende utbytte, særlig gjorde garnbåtene det meget bra.

Seisnurpefisket. Pr. 30. juni var de forekomster som kunne registreres meget beskjedne. Den del av flåten som fortsatte snurpe-notfisket etter at torskefisket i Lofoten tok slutt i april har senere deltatt i fisket på Møre, men utbyttet har vært mindre tilfredsstillende. De samme fortsetter nå å fiske utenfor Nordland og Troms, men utbyttet har til denne tid vært meget beskjedent.

Deltakelsen i seisnurpefisket har tatt betraktelig av i de senere år. Denne tilbakegang i deltakelsen har imidlertid ikke hatt noe vesentlig innvirkning på det oppfiskede kvantum når fisket slår til. I de senere år har det vært en tydelig overbeskatning slik at en

stor del av flåten av denne grunn ikke har oppnådd regninssvarende driftsutbytte.

Trålfisket. De få stortrålere fra Troms fylke har i hele perioden driftet på bankene i Barentzhavet og ved Bjørnøya. Den første del av kvartalet deltok en hel del av våre småtrålere i fisket ved Finnmark, men de måtte etter kort tids drift gå til Bjørnøfeltet for å fortsette driften der. Etter at driften tok til ved Bjørnøya har trålerne gjennomgående gjort det meget tilfredsstillende. Den siste tid av perioden har imidlertid driften vært sterkt hindret p.g.a. omsetningsvansker. Ferskfiskfangstene for småtrålerne har etter 3—5 døgns drift gjennomsnittlig ligget på 40—50 tonn.

Bjørnøy- og Svalbardfisket. Som nevnt foran har et stort antall trålere deltatt i fisket på disse felter. Dessuten har det deltatt en hel del linefartøyer. De første linefartøyene begynte driften omkring slutten av april, noe som er tidligere enn vanlig, men de fleste startet først i begynnelsen av mai måned. Ved kvartalets utløp var det på dette felt omkring 30 linefartøyer, og det var innkommet 25 linefangster med fangster på opptil 43 tonn saltfisk.

I kvartalet er det ilandbrakt i alt 691 346 kg. saltfisk til en førstehandsverdi av kr. 858 068.09. Det er ikke ilandbrakt ferskfisk fra linebåter i dette kvartal. Videre er det ilandført 675 hl. lever til en f.h.v. av kr. 24 287.—. Fangstene har hovedsakelig bestått av torsk. Fisken har vært betalt med gjennomsnittlig kr. 24.82 pr. vekt. for saltfisk + kr. 2.— i pristilskudd tilsammen kr. 26.82 pr. vekt saltfisk.

Avsetningen for saltfisken har vært noenlunde tilfredsstillende. Prisene i det tilsvarende tidsrom i fjor var kr. 0.68 pr. kg. for ferskfisk og kr. 27.40 pr. vekt for saltfisk + kr. 1.— i tilskudd tilsammen kr. 28.40 pr. vekt saltfisk.

Lofotfisket. Samtlige deltakere avsluttet fisket i april måned. Utbyttet for line- og juksabåtene kan, når en tar forholdene i betraktning, betegnes som noenlunde tilfredsstillende. Det samme kan en si om garnfiskerne når en unntar de som var særlig uheldig og fikk redskapene skadet uforholdsmessig meget eller tapte disse under avel. Derimot må en betrakte notfisket som relativt mislykket. Enkelte fartøyer hadde et mindre utbytte. Disse hadde såkalte spesialnøter for snurpefiske etter skrei.

Nylongarnene. De som hadde skaffet seg nylongarn og kom i drift først i januar var meget heldige og mange hadde tjent inn garnene før sesongen tok slutt. De som imidlertid var mindre godt økonomisk stillet og som måtte avvente nødvendige lånemuligheter var dessverre ikke så heldige. De kom for sent i drift og fikk ikke anledning å delta i det rike fiske først på vinteren.

Statens Fiskarbank's utlån til nylonredskaper. Som kjent kom bankens utlånsvirksomhet noe sent igang, slik at de som ikke kunne skaffe seg nylongarn før lånet var brakt i orden, tapte den beste driftssesong. En stor del av dem som allerede hadde tatt redskapene i bruk da lånebetingelsene ble kunngjort, kunne si fra seg lånetilsagnet der dette ble gitt, fordi behovet for lån ikke lengre var tilstede p.g.a det meget tilfredsstillende resultat de hadde oppnådd etter få ukers drift. Dette førte igjen med seg at bankens lånemidler ble mer enn tilstrekkelige. Statens Fiskarbanks Avdeling Tromsø har, såvidt meg bekjent, ennå en del penger til rådighet for dette formål.

Råstofftilførselen til kjøleanleggene har, når en unntar april måned, vært meget tilfredsstillende. Til sine tider har den vært langt større enn avtaksmulighetene. I juni måned var anleggene tildels nødt til å stoppe produksjonen og måtte således si fra seg en stor del råstoff.

I tiden 1. april til 30. juni 1956 er det av fylkets 6 kjøle- og fryserianlegg tilsammen oppkjøpt 1 326 708 kg. råstoff direkte fra fiskere til en førstehandsverdi av kr. 870 237.—. Av biprodukter er kjøpt 500.03 hl. lever til en f.h.v. av kr. 23 615.75 og 31.45 hl. rogn til en f.h.v. av kr. 2 024.—.

Det kan opplyses at fryserienes innkjøp av råstoff direkte fra fisker i inneværende periode har ligget langt over innkjøpene i foregående år. Det er meget interessant å se at fryseindustrien øker sine innkjøp av råstoff, men dersom ikke eksporten av de ferdige frosne produkter (filet) kan økes tilsvarende — noe den ikke synes å ha gjort — vil det uten tvil medføre at en må ta opp til alvorlig overveielse hvorvidt en slik produksjon er forsvarlig. Fileten kan nemlig lett bli for gammel til at man kan omsette den som et førsteklasses produkt.

Størjefisket. En hel del fartøyer har allerede rustet seg ut for å delta i dette fiske og har satt kursen sydover. Den vesentlige del av den flåten som skal delta i størjefisket tar imidlertid først til med utrustningen omkring midten av juli. Den største del av flåten vil nok se tiden an og delta i annet fiske inntil størjeforekomstene er en realitet. Dette på grunn av at det mislykte fiske i fjor medførte de største økonomiske vansker både for rederne og mannskap.

Stor- og vårsildfisket. Her har det fra dette distrikt deltatt 56 snurpefartøyer og 49 garnfartøyer foruten et stort antall fartøyer som boms. Den største deltakelsen hadde Sørreisa kommune med 2 snurpefartøyer og 13 garnfartøyer med ca. 150 mann.

Det er særlig gledelig at en del av de mindre fartøyer — som

er i minste laget til å drive bankfiske 80—90 kvartmil til havs — etter hvert er gått over til å drive med garn på storsildfeltet. Utbyttet for disse har også denne sesong vært meget tilfredsstillende. En har således all grunn til å anta at deltakelsen av garnfiskerne vil komme til å øke. Det samme vil gjelde snurpeflåten som også har hatt et meget tilfredsstillende utbytte i år.

Loddefisket. Alt ved kvartalets begynnelse var et stort antall av de bruk som tidligere har deltatt i feit- og småsildfisket samlet på Varangerfjorden. Etter hvert som de større snurpere avsluttet stor- og vårsildfisket gikk også de nordover for å delta i loddefisket. Resultatet i år må betegnes som tilfredsstillende til tross for at avsetningsforholdene hindret kontinuerlig drift. Fiskerne betegner forekomstene som meget rike og har gitt uttrykk for at det oppfiskede kvantum kunne ha vært fordoblet hvis driften kunne gått kontinuerlig. Prisen har etter fiskernes syn vært meget bra.

Feit- og småsildfisket har stort sett vært mislykket og de fleste notbruk fra dette distrikt har av denne grunn ligge temmelig uvirk-somme. Driften ved samtlige sildoljefabrikker i distriktet har lig-get nede. Jeg unntar da en del fabrikker utenfor Tromsø by som har hatt en del drift i forbindelse med foredlingen av ishavspro-duktenes.

Utbyttet av sildefisket i dette distrikt var helt ubetydelig i 2. kvartal 1956.

Rekefisket. Etter fiskernes beretninger har det på de fleste felter vært rike forekomster av reker. Derimot har forekomstene på de enkelte felter variert sterkt i kvalitet. Deltakelsen i fisket har vært meget stor, og tilførselen har fullt ut dekket det daglige behov ved hermetikkfabrikkene og øvrige avtak. Umiddelbart før sesongen ebbet ut i slutten av kvartalet meldte avsetningsvanskene seg, idet bl.a. en av fylkets største hermetikkfabrikker innstilte videre kjøp på grunn av store lagre. Avsetningsvanskene kom tross alt på et gunstig tidspunkt for fiskerne idet de allikevel var i ferd med å innstille fisket.

Utbyttet for de enkelte deltakere var meget tilfredsstillende i dette kvartal.

Ishavsdriften. I tilknytning til det som er anført om denne næring i foregående rapport kan anføres:

Fra New Foundlandsfeltet er samtlige 4 nordnorske skuter kommet inn med til dels rekordfangster av whitecoat, pels og gråverk-varer. Fartøyene har ikke hatt noen vesentlige uhell under fangsten. Likeså er alle skuter fra dette distrikt, i alt 22, innkommet fra Vesterisen, men utbyttet for disse har vært mindre tilfredsstillende. Som før nevnt har isforholdene m.v. skapt til dels store vansker

for flåten. Uten hjelpefartøyet «Salvator» hadde sikkert en hel del av fartøyene måtte forlate feltet uten fangst på grunn av mindre skader som de da ikke hadde fått reparert, noe som igjen kunne ha fått meget ubehagelige følger for de enkelte redere.

Først i perioden drog også skutene avsted som skulle til Østisen og Nordisen. Fangstforholdene på disse felter var meget gunstige fra starten av og skutene kunne etter få dagers fangst melde om gode fangster. Skutene fikk her et tilfredsstillende økonomisk utbytte av årets fangst når en tar i betraktning at det ikke er pelsskinn som føres hjem.

Håkjerringfisket. Det har ikke vært utklart noe fartøy ved Tromsø Tollbod for fiske etter håkjerring. Underhånden har en imidlertid brakt i erfaring at det er et fartøy fra dette distrikt som har forsøkt å fiske i områdene ved Spitsbergen, men dette ga et lite tilfredsstillende resultat.

Vest-Grønland. På grunn av omlegging til småtråldrift har de større fartøyer fra dette distrikt ikke funnet linefisket på dette felt noe lønnsomt. Som kjent har norske fiskefartøyer ikke anledning å føre iland trålfanget fisk i Færingehamn. Et mindre fartøy herfra på 65 fot som fisket etter kveite, gjorde ved periodens slutt en tur som deltakerne er meget godt fornøyd med.

Avsetningsforholdene. Perioden har vært preget av vanskelige avsetningsforhold for ferskfisk særlig for den større havfiskeflåten. Vanskene meldte seg med full styrke i slutten av perioden da fryseriene innstilte produksjonen av filet. Etter hvert som flåten gikk ut på ny tur la den om til saltfisk. Samtlige båter var nødt til å innstille ferskfiskdriften da det ikke fantes avsetningsmuligheter.

Omsetningen av det ferdige produkt av saltfisk og tørrfisk har vært noenlunde tilfredsstillende. Avsetningen av frosne fiskeprodukter har vært elendige og samtlige fryseribedrifter ligger inne med tildels store lagre. Når det ikke har vært mulig å opparbeide markedsforholdene i samme tempo som produksjonskapasiteten — til tross for til dels dyr reklame — har dette, så vidt jeg kan forstå, sin årsak i at det ikke har vært tatt tilstrekkelig hensyn til det omsatte produkts kvalitet.

Fileten bør under produksjon stemples med produksjonsdato og vedkommende firmas varemerke slik at importøren eller forbrukeren selv kan bedømme kvaliteten fra de enkelte firmamerker. En slik merking vil skape konkurranse blant fryseriene.

Ror- og egnebuer. Det har fra flere steder vært arbeidet med planer om å få reist nye ror- og egnebuer med statsstøtte. De fleste har imidlertid latt planene falle når de har blitt forelagt betingel-

sene for å få nedskrivningsbidrag fra staten. For tiden arbeides det med prosjekter for reising av ror- og egnebuer i Torsken, Torsvåg og Reinfjord, samt rorbu (nødbu) i Indre Gamvik, Lyngenfjorden. Samtlige steder er gitt foreløpig tilsagn om støtte.

Bygningsmaterialer til fiskeriformål. I perioden har det vært ubetydelig etterspørsel etter byggetillatelse for nybygg. Det har dog vært meg forelagt noen søknader fra Fylkesforsyningnemnda for utvidelser av en del fryse- og kjøleanlegg. Dessuten har det vært en del mindre byggevirksomhet som oppføring av redskapshus og vanlige reparasjonsarbeider ved fylkets mange fisketilvirkingsanlegg.

Utbyggingsfondet for Nord-Norge. Etter anmodning fra Områdeplanleggingskontoret for Troms har jeg vært kontoret behjelpelig med det stoff som vedrører fiskerisektoren i den næringsøkonomiske fylkesoversikt pr. 1/5 1956 som kontoret forela for årets fylkesting.

Etter at Statens Fiskarbank offentliggjorde at banken hadde midler til disposisjon har det fra fiskere og formenn i de kommunale fiskenemnder vært gjort henvendelser hertil med forskjellige spørsmål angående søknader m.v. På grunn av at de midler som er stilt til rådighet er meget beskjedne, antar jeg at søkere med særlig store prosjekter vil tenke seg vel om før de søker, da det ikke ligger så rent lite arbeide bak en slik søknad. Dette vil ikke si at det i søknadsskjemaene forlanges for mange opplysninger, men fiskerne har for liten tid til å innhente nødvendige pristilbud og kontrakter m.v.

En hel del interesserte som har vært søkere de siste to år og som en hadde håpet skulle komme tilbake i år, søker antagelig ikke til tross for at de er oppfordret til det. Det er beklagelig at man ikke kan finne fram til en ordning slik at de søkere som fyller betingelsene kan få søknadene innvilget. I ovennevnte periode har det ikke vært noen investering av betydning innen fiskerisektoren av fondet. En søknad om en støtte på kr. 450 000.— til oppføring av et større fryseri- og kjøleanlegg i Tromsø har jeg frarådd da det allerede er vanskelig å skaffe råstoff til de eksisterende anlegg.

Issituasjonen. Forbruket av is har vært minimalt i 2. kvartal og samtlige naturisanlegg hadde store beholdninger ved utgangen av juni måned.

Naturskadefondet. Fra fylkesmannen i Troms har jeg fått tilsendt i alt 8 søknader om erstatning for skader på båter, redskaper, redskaps- og sjøhus. I de enkelte saker er det gitt slik uttalelse som Naturskadefondets regler tilsier.

Anlegg av olje-, salt- og agnlager på Svalbard. Ovennevnte

spørsmål har tidligere vært omtalt. Saken ble for en tid siden på ny tatt opp av Arktisk Forening, her, med støtte av Troms Fiskarfylking. Foreningen peker bl.a. på at behovet for oljelager for fiskeflåten ansees dekket ved oljeanlegg på Svalbard. Her har jeg pekt på at Longyearbyen ligger noe ugunstig til som forsyningsstasjon for fiskeflåten og at en slik stasjon helst skulle ha ligget i Ny-Ålesund. Kravet er støttet av meg med slik endring at det istedenfor et kjøleanlegg blir oppført fryseri og at det snarest blir sørget for en noenlunde forsvarlig oljebeholdning på fat i Ny-Ålesund.

Sysselemannsbåten M/S «Nordsyssel» til hjelpefartøy for fiskeflåten ved Svalbard.

Spørsmålet er fremmet av Arktisk Forening med støtte av Troms Fiskarfylking. Jeg har anbefalt at ordningen etableres i den utstrekning det viser seg tilrådelig og forsvarlig sett på bakgrunn av de oppgaver fartøyet opprinnelig er bestemt for.

Omlegging av Torsvåg fyr. Arktisk forening tok opp spørsmålet om div. endringer av Torsvåg fyr. Saken ble forelagt Troms Fiskarfylking som frarådte at fyret ble endret til sektorer med hvitt, grønt og rødt og foreslo fastholdt klipp-sektoren i fyret. Fylkingen støttet imidlertid foreningens krav om sterkere lysstyrke. Jeg konfererte med disse og gjorde kjent at fyret var forsterket i 1955 etter hva jeg hadde fått opplyst ved besøk på Torsvåg. Stedets fiskarlag skriver til meg i sakens anledning og opplyser at min uttalelse til formannen i laget om å gjøre fyret høyere var den eneste løsning. Etter en del drøftelser ble saken av meg forelagt fyrdirektøren med forslag om å forhøye tårnet på fyret uten andre endringer. Fyrdirektøren svarer med å uttale at det må herske en viss misforståelse da alle forbedringer og endringer som i samsvar med internasjonale vedtak kan gjøres med lysstyrke og sektorer er gjort i 1955. Den eneste mulige forbedring vil være en ny utvidelse av tårnet på 32 m, men dette vil bli en meget kostbar affære og neppe svare til hensikten.

Peilestasjon på Bjørnøya og Fruholmen. Spørsmålet som nå er tatt opp av Arktisk Forening, her, har tidligere med skriv av 10. mars 1952 vært tatt opp av Tromsø Skipperforening. Fyrdirektøren har i en annen sak meddelt at radiopeilestasjoner anbringes nå ikke lengre her i landet. De siste ble satt ut av virksomhet i 1940. Saken er imidlertid ekspedert herfra til Fiskeridirektøren med anmodning om at spørsmålet om oppsetting av et radiofyr med passende rekkevidde på Bjørnøya må bli tatt opp. Hva angår Fruholmen er saken anbefalt forelagt fiskeriinspektøren i Finnmark.

Havneplaner. På årets fylkesting var havneplanen for Troms

fylke oppe til fornyet behandling. Fylkestinget 1955 besluttet at ny prioritetsinnstilling skulle foretas i 1956.

På foranledning av fylkesmannen ble det i februar d.å. holdt en konferanse på fylkeskontoret. Her ble en enig om å foreslå revisjonen av havneplanen utsatt til Områdeplankontoret i løpet av høsten 1956 kunne fremlegge en økonomisk analyse for de steder der det forelå havnekrav.

Under havnekomiteens befaring ble det enstemmig besluttet å gjøre sådan innstilling:

1. Flakkstadvåg. 2. Vannvåg. 3. Vannakammen.

Saken ble under fylkestinget grundig diskutert i næringsnemda hvor et flertall besluttet å innstille Vannvåg som nr. 1 og Flakkstadvåg som nr. 2. Et mindretall støttet innstillingen fra havnekomiteen. Ellers gikk næringsnemnda enstemmig inn for den foreslåtte utsettelse. Næringsnemndas flertallsinnstilling ble vedtatt i fylkestinget med 18 mot 15 stemmer. Jeg mener at dette er beklagelig da folk i Flakkstadvåg blir tvunget fra stedet på grunn av den umenneskelige tilværelse de må føre der. Så galt er det ikke for Vannvåg's vedkommende, til tross for at dette ble fremholdt i debatten. I Flakkstadvåg er det ikke mulig å ha en motorbåt av nevneverdig størrelse, mens det i Vannvåg står et fisketilvirkningsanlegg m/kai og stedet har flere båter.

Foruten de nevnte saker har jeg behandlet en hel rekke andre saker, bl.a. forbud mot tråling på indre Ullsfjord, forbud mot bruk av reketrål og snurrevad i Lavangen og Sørfjorden i Ullsfjord, spørsmål om revisjon av fiskermanntallet (fiskerkort), tråleropp-syn utenfor Torsvåg samt en rekke søknader om småtrålkonsesjoner m.v.

Reiser. I kvartalet har jeg foretatt 5 reiser med tilsammen 17 reisedager. Av reisene var 4 i distriktet og 1 for å delta i Troms fylkesting som ble holdt i Harstad i dagene 27. mai til 6. juni.

Skriv og telegrammer. I kvartalet har jeg mottatt 846 skriv og telegrammer og ekspedert et noenlunde lignende antall.

3. kvartal 1956.

Værforholdene har vært meget ustabile og har tildels umuliggjort kontinuerlig drift. Særlig har været skapt vanskeligheter for småtråldriften. Derimot har det vært meget gunstig vær for produksjon av tørrfisk. Uværet i kvartalet har ikke ført til noen vesentlige skader eller ulykker som har krevd menneskeliv.

Seisnurpefisket. Deltakelsen i dette fiske øket betraktelig i kvartalet, men antas å ligge noe under deltakelsen til samme tid foregående år, og langt under tidligere års deltakelse. Grunnen til

denne tilbakegang har uten tvil sin årsak i det varierende og usikre utbytte dette fiske har gitt de senere år. Driften har som vanlig foregått på feltene utenfor Troms og Finnmark, men har variert meget sterkt for de enkelte felter. For Troms fylke har de beste forekomster vært på Torsvåghavet og Fugløyhavet. Det har også vært tatt betydelige fangster på Malangen-, Kvæfjord- og Andfjordfeltet. Seisnurpefangstene for dette distrikt har variert meget sterkt, helt fra 1000 til 35 000 kg. Det vanlige var 6000 kg. Fangstene har delvis vært preget av blandingssei, men for en vesentlig del har disse bestått av fin stor sei.

Seigarnfisket tok til omkring 15. august og har gitt utøverne bra utbytte. Fangstene har vært opptil 6000 kg. for store garnfartøyer og opptil 700 kg. for garnsjarkene.

Bjørnøy- og Svalbardfisket. Line- og juksafisket. Etter det som fremgår av den foregående kvartalsberetning skulle omkring 30 line- og juksafartøyer ligge på dette felt ved kvartalets begynnelse. Ved utgangen av kvartalet var antallet øket til 67 line- og juksafartøyer med 682 mann, som er den største deltakelse på dette felt etter krigen. Av disse har i alt 59 fartøyer landet med fangst ved kvartalets utgang, og de har tilsammen utført 67 turer hvorav 23 linefartøyer har utført 24 turer og 36 juksafartøyer har utført 43 turer. Til tross for at antall fartøyer i kvartalet har vært langt større enn i tilsvarende tidsrom foregående år, ligger det ilandbrakte kvantum under fjorårets. Dette skyldes imidlertid at deltakelsen i dette kvartal har bestått av langt flere juksafartøyer, som vanligvis er mindre og således ikke har den kapasitet som linefartøyene har.

Fangstene har som vanlig hovedsakelig bestått av torsk. Fisken har gjennomsnittlig vært betalt med kr. 22.60 pr. vekt saltfisk + kr. 2.— i pristilskudd, tilsammen kr. 24.60 pr. vekt saltfisk, levert i dette distrikt. Prisen i samme periode foregående år var kr. 24.83 pr. vekt saltfisk + kr. 2.— i pristilskudd, tilsammen kr. 26.83 pr. vekt saltfisk.

Avsetningen av saltfisken har til dels budt på visse vansker og fiskerne har således i flere tilfeller vært nødt til å gå til andre distrikter for levering, f.eks. Finnmark. Dette har for flere fartøyers vedkommende ført til tap av flere driftsdøgn. Kvaliteten på saltfisken har vært tilfredsstillende.

Foruten den store flåte av line- og juksafartøyer har det på feltet driftet et stort antall småtrålere og dessuten et betydelig antall norske og utenlandske stortrålere. Lineflåten har på grunn av trålerne i stor utstrekning vært hemmet i driften.

Fisket på dette felt har i kvartalet vært meget tilfredsstillende

for de forskjellige bruksklasser, men til tross for dette har flere linefartøyer avsluttet driften etter første tur. Dette skyldes de usikre driftsforhold som den intense trålerdrift forårsaket. Juksaflåten øket derimot betraktelig etter hvert som meldingene om det rike fiske ble kjent, idet denne til tross for den store ansamling av trålere hadde gode driftsmuligheter.

Ved dette kvartals utløp var det på forannevnte felt 4 line- og 4 juksafartøyer. Når disse avslutter driften først i oktober kan en ikke regne med ytterligere deltakelse for saltfiskproduksjon på grunn av usikre værforhold.

Størjefisket har slått totalt feil. Heldigvis ble dette fiske mindre ruinerende for fiskerne enn foregående år, noe som har sin grunn i at fiskerne ikke tok sjansen på dette fiske, men fortsatte driften med andre redskaper i påvente av at størja skulle vise seg for alvor.

Steinbitfisket. Deltakelsen i dette fiske har ikke vært nevneverdig.

Håkjerringfisket i fjerne farvann. Ingen deltakelse i dette kvartal.

Fisket ved Vest-Grønland. I dette fiske har deltatt et fartøy som har driftet etter kveite. Utbyttet ble tilfredsstillende sett på bakgrunn av at båten bare var 59 fot. Siste gang det deltok fartøyer i torskefiske fra dette distrikt var i 1954. Det har imidlertid i år, i likhet med tidligere år, vært et betydelig antall fiskere og skippere fra dette distrikt som har deltatt med fartøyer fra Møre og Vestlandet. Utbyttet for disse har så vidt jeg kjenner til vært noenlunde tilfredsstillende.

Kveitefisket. Deltakelsen i dette fiske har vært ubetydelig. De få fartøyer som imidlertid har driftet etter kveite har gjort det meget godt.

Rekefisket. Deltakelsen har vært som vanlig, men fangstutbyttet har for en stor del vært meget ujevnt på de fleste felter. Det beste fiske har for en vesentlig del foregått ute på havfeltene. Rekene inne i fjordområdene har for en stor del vært meget småfallen. Fiskerne har vanskelig for å forstå årsaken til de små forekomstene av reker på fjordfeltene, men årsaken må antakelig tillegges temperatur- og åteforholdene.

Småtråldriften. En vesentlig del av de fartøyer som deltok, særlig de mindre fartøyer, gjennomgikk vårpuss i begynnelsen av dette kvartal. Driften ble deretter lagt om til line-, silde- og seisnurpenotfiske m.v. De større havgående fartøyer som vanligvis bare driver torskefiske, fortsatte tråldriften på feltene ved Bjørnøya og Svalbard. Den del av trålerflåten som avsluttet driften ved begynnelsen av dette kvartal kan stort sett se tilbake på et tilfredsstillende resultat.

Fangstutbyttet for de som fortsatte driften ut dette kvartal antas å ligge på ca. 280 til 480 tonn, gjennomsnittlig ca. 350 tonn råfisk.

Avsetningsvanskelighetene for ferskfisk meldte seg alt ved kvartalets begynnelse slik at trålerflåten var nødt til å legge om driften fra ferskfiskproduksjon til saltfiskproduksjon. Selv produksjonen av saltfisk skapte en del avsetningsproblemer for fiskerne, men disse ble ordnet på beste måte i samarbeide med Norges Råfisklag. Noen fiskere tok selv risikoen ved å lagre fisken under den verste avsetningskrisen, og de opplyser å ha tjent tilfredsstillende på dette.

Fiskeforekomstene ved Bjørnøya og Svalbard har vært meget gode. Likeså har fiskens størrelse og kvalitet vært meget tilfredsstillende.

Fryse- og kjøleanleggene. Råstofftilførselen må sies å ha vært noenlunde tilfredsstillende i kvartalet. Enkelte fryserier har endog til en viss grad hatt vanskelig for å ta imot det råstoff som har vært tilbudt. Dette må i vesentlig grad tillegges de produksjonsvanskeligheter som har vært i filetproduksjonen.

Som før nevnt var trålerne nødt til å legge om driften fra fersk- til saltfiskproduksjon på grunn av avsetningsvanskeligheter.

I tiden 1. juli til og med 30. september 1956 har fryseriene i dette distrikt kjøpt inn direkte fra fiskerne i alt 1 020 261 kg. råfisk til en førstehåndsverdi å kr. 571 032.75. Til tross for at tilgangen på råstoff har vært langt bedre dette kvartal enn samme kvartal foregående år, var råstoffinnkjøpet i dette kvartal mindre enn i foregående år. Dessuten har det i inneværende kvartal vært 8 anlegg i drift mot 5 til samme tid i foregående år.

Feit- og småsildfisket har slått totalt feil. En del fartøyer som har deltatt i fiske for Trøndelag og Finnmark har dog oppnådd en del utbytte.

Småhvalfangsten. Samtlige fartøyer fra dette distrikt innstilte fangsten 1. juli i henhold til fredningsbestemmelsene. Da feltene ved Bjørnøya og i Barentshavet er fredet etter nevnte dato, har flåten ikke funnet forekomstene ved kysten drivverdig og har således ikke deltatt i fangst i dette kvartal.

Råstofftilførselen til sildoljeindustrien. Da feit- og småsildfisket som før nevnt for en vesentlig del har slått feil, har råstofftilførselen til ovennevnte industri sviktet. Fabrikkene har således hatt store vanskeligheter for å holde arbeidsstokken intakt. Fra sildoljeindustriens ledelse har det vært gjort forbausende meget for å unngå fullstendig arbeidsledighet innen denne sektor. Det vil si at disse har utnyttet alle andre råstoffmuligheter og dessuten beskjefligget arbeidsstokken på annen måte så langt det har vært

mulig. Sildoljeindustrien i dette distrikt har i de senere år bare hatt råstofftilførsel for få ukers sammenhengende drift pr. år.

Issituasjonen. Denne har vært meget tilfredsstillende.

Ror- og egnebuer. Det har vært ført en del korrespondanse om enkelte prosjekter som tidligere har vært tatt opp til behandling. Det har ikke vært fremmet søknad om nedskrivningsbidrag, men det har vært flere forespørslers om betingelsene for å oppnå støtte.

Sjølaksefisket tok også i år slutt omkring 10. august etter ca. to og en halv måneds drift. Lakseforekomstene har etter fangstutbyttet å dømme vært langt mindre enn de senere år for dette distrikts vedkommende. Likeså har fisket vært meget ujevnt for de enkelte fiskeplasser. Utbyttet for de enkelte deltakere kan stort sett betegnes som noenlunde tilfredsstillende, takket være prisene som har vært meget gunstige. Det har vært betalt opp til kr. 14.50 pr. kg. for stor førsteklases laks.

Arbeidskraft. Tilgangen på arbeidskraft har vært meget tilfredsstillende for samtlige fisketilvirkningsanlegg.

Nord-Norge-planen. Jeg har hatt utallige forespørslers fra fiskere og fisketilvirkere om lån til forskjellige formål innen fiskerisektoren. En skulle ha grunn til å tro at tiltakslysten etter hvert skulle avta når en kjenner til de avsetningsvanskeligheter som har vært innen næringen den senere tid. En skulle også ha grunn til å anta at den pessimisme som til visse tider blir gitt til kjenne i presse og tidsskrifter skulle ha gjort sitt til at yrkesutøverne skulle stanse opp og se tiden an.

Til tross for at det høres noe drastisk ut, kan en være glad for at næringen har yrkesutøvere som ikke tar bekymringene på forhånd. Hvis de hadde gjort det ville en for lenge siden fått merket at noe galt var på ferde. Det vil si at dersom fiskeflåten ikke var blitt fornyet i et slikt tempo som tilfelle har vært i de senere år ville en stor del av industrien innen fiskerisektoren ha vært lammet på grunn av mangel på tilstrekkelig råstoff. Dette ville igjen ha ført til stor arbeidsledighet og skaffet ennå større problemer enn de man har å kjempe med i dag.

Det blir fra enkelte hold presisert at utbyggingen av havfiskeflåten foregår i alt for stort tempo. Dette er imidlertid ikke tilfelle for Troms fylkes vedkommende, idet utbyggingen her kun har holdt tritt med den omlegging av driften som naturlig har funnet sted i de senere år på bakgrunn av fiskeforekomstene og driftsforholdene.

De eldre og tildels uhensiktsmessige fartøyer er skiftet ut med moderne og større havfiskefartøy. Denne utskifting har økonomisk vist seg meget fordelaktig. Likeså har tilgangen på mannskaper til

de større moderne fartøyer vært meget tilfredsstillende. De fartøyer som skiftes ut er vesentlig i størrelsen 50—60 fot. Størrelsen på de nye fartøyer er stort sett fra 80 fot og oppover.

Reiser. I kvartalet har jeg foretatt 4 reiser, en reise til distriktene i ytre Kvaløy etter innbydelse fra Tromsøysund kommune, samt til representantskapsmøte i Gryllefjord Fryseri- og Kjøleanlegg og Skjervøy Vannverk.

Nord-Norge-fondet. Det har vært holdt møte i utvalget for Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond. På møtet ble det behandlet 24 søknader fra 15 av fylkets 33 merkedistrikter. Søknadene representerte en totalkostnad av kr. 15 734.306.—. Av dette beløp var det søkt om lån på tilsammen kr. 14 636 316.—, resten kr. 1 097 990.— dekkes med egne midler. 18 søknader omfattet fartøylån til en totalkostnad av kr. 15 219 878.— og 6 søknader om redskapslån til en totalkostnad av kr. 514 428.—. Søknadene omfattet fartøyer fra 70 til 126 fot.

Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond har vært i virksomhet siden 1953. Statens Fiskarbank har administrert fondet og nyttet det til toppfinansiering i tillegg til de vanlige lån banken gir på 1. og 2. prioritet.

Reglene for «Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond» ble fastsatt ved Kgl. res. av 30. januar 1953, og forutsetter lån til fartøy med opp til 95 % av fartøyets normale kostpris eller omsetningsverdi — iberegnet 1. og 2. prioritetslån. Lån til kjøp av fiskereds-kaper gis med inntil 60 % av kostnadene.

I 1952 bevilget Stortinget 3 mill. kroner til fondet, og til den fastsatte søknadsfrist i 1953 var det kommet inn fra dette distrikt i alt 60 søknader til en samlet sum av kr. 28 682 135.—. På grunn av manglende 2. prioritetsmidler kunne banken bare imøtekomme 3 søknader til en samlet kostnadspris av kr. 2 975 875.—.

På grunn av de mange søknader som ikke ble innvilget i 1953 ble det etter samråd med Fiskeridepartementet ikke satt noen ny frist for å sende inn søknad i 1954. Banken tok således opp til behandling tidligere innkomne søknader og innvilget i alt 5 søknader med en samlet kostnadspris på kr. 1 971 400.—.

På statsbudsjettet for 1955/56 bevilget stortinget ytterligere 1.2 mill. kroner til fondet.

Til den fastsatte frist i 1955 kom det inn 33 søknader fra 15 merkedistrikter til en samlet totalkostnad av kr. 18 389.831.—. Av disse ble innvilget 4 søknader til en samlet kostnadssum av kr. 2 864 000.—.

På statsbudsjettet for 1956/57 bevilget stortinget ytterligere 1.2 mill. kroner til fondet.

Til den fastsatte søknadsfrist for disse bevilgninger var det innkomne antall søknader som nevnt foran. Av de foreliggende søknader har banken innvilget 3 lån til en samlet kostnadssum av kr. 2 652 000.—. I likhet med foregående år kunne banken ikke imøtekomme flere søknader på grunn av manglende utlånsmidler.

Fra 1953 til utgangen av dette kvartal har banken i forbindelse med fondet innvilget lån til 15 fartøyer til en beregnet kostnadssum av kr. 8 463 275.— og 1 redskapssøknad til en beregnet kostnad av kr. 114 500.—. Dessuten har banken i samme tidsrom av forannevnte søknadsmasse som senere har vært fremmet som ordinære søknader innvilget 4 søknader om fartøylån til en kostnadssum av kr. 2 134 610.— og 2 søknader om redskapslån til en kostnadssum av kr. 277 600.—.

Merkeregistret. I samarbeide med fylkets 33 tilsynsmenn er det i kvartalet foretatt i alt 189 forandringer i merkeregistret for dette distrikt.

De problemer som jeg så ofte før har nevnt i mine kvartalsrapporter gjør seg fortsatt gjeldende. Disse vil vanskelig la seg overvinne før en får skjerpet de gjeldende bestemmelser for merking med videre.

Det synes særlig meget mot plikten til å utmelde et kondemnert fartøy av registret. Likeså unnlates det i stor utstrekning å melde til registeret f. eks. eierskifte, motorskifte og ombygging m.v. Sett ut fra alle de vanskeligheter som melder seg, er det ikke lett å finne fram til et tilfredsstillende og forsvarlig botemiddel.

4. kvartal 1956.

Værforholdene har vært tilfredsstillende for sjødrift, unntatt i kortere perioder. Det har også vært minimal nedbør med gode temperaturforhold, og således gunstige værforhold for produksjon av tørrfisk, årstiden tatt i betraktning.

Seisnurpefisket. En vesentlig del av snurpeflåten fortsatte dette fiske første delen av kvartalet. Fangstutbyttet betegnes som lite tilfredsstillende, men dog noe bedre enn for samme tid foregående år. Det vanlige oppbluss i fisket som har funnet sted de senere år på denne tid, uteble i år.

Seigarnfisket har heller ikke fylt de forhåpninger som fiskerne satte til det.

Bankfisket. I likhet med tidligere år tok så godt som samtlige havgående fartøyer til med dette fiske ved periodens begynnelse. Dette fiske har vanligvis tidligere år foregått på kystbankene for Troms og Finnmark, men i år har den vesentlige del av de større

fartøyer driftet på feltene ved Bjørnøya. Dette skyldes at de største fiskeforekomstene syntes å være til stede i nevnte farvann.

Høstens drift har vist hvor viktig de senere års arbeide med utvidelsen av havfiskeflåten har vært. Uten den forholdsvis gode havfiskeflåte som fylket nå er i besittelse av, har det ikke vært mulig å nyttiggjøre seg de rike fiskeforekomster som viste seg å være til stede ved Bjørnøya dette kvartal.

De mindre havgående fartøyer har i sesongen stort sett holdt seg til kystbankene. Disse deltar vanligvis i fisket ved Bjørnøya og Svalbard tidligere i sesongen, men har ikke funnet driften på dette felt forsvarlig på den årstid beretningen omfatter.

Utbyttet av høstfisket på kystbankene og Bjørnøya ligger gjennomsnittlig på kr. 4 000.— til 7 000.— pr. manns lott. Det beste utbytte har den del av flåten som har driftet ved Bjørnøya.

En del fartøyer er nok blitt fri for lott, men dette er utelukende de som har hatt vanskeligheter med f.eks. motoren og således ikke har fått driftet kontinuerlig.

Kystfisket. Deltakelsen i dette fiske har ikke vært noe vesentlig større enn vanlig. Ukefangstene har gjennomsnittlig vært på 500 tonn, som må betegnes som meget tilfredsstillende sett på bakgrunn av deltakelsen i fisket.

Linefisket ved Bjørnøya og Svalbard. Som nevnt foran har størstedelen av bankflåten, og da særlig den større havgående fiskeflåte, driftet på disse felter med stubb. Anslagsvis kan deltakelsen settes til 25 fartøyer. Samtlige fartøyer har ført i land ferskfisk etter at saltfiskdriften tok slutt de første dager av kvartalet.

Hver enkelt tur har vanligvis hatt en varighet fra 10 til 12 døgn, og utbyttet har ligget på fra 50 til 65 tonn til en verdi av ca. kr. 35—45 000.—. Fiskens kvalitet har stort sett vært tilfredsstillende. Samtlige fartøyer har vært utstyrt med kasser som fisken ises i under driften. Fartøyene fra dette distrikt har levert sine fangster i Skjervøy og Tromsø.

Til Tromsø er det i kvartalet innbrakt 35 ferskfiskfangster av 15 fartøyer med en samlet fangstmengde på 1 582 tonn til en første-håndsverdi av kr. 973 219.—.

Hvilket kvantum som er tilført Skjervøy fra dette felt har det ikke vært mulig å få kjennskap til. Anslagsvis kan kvantummet settes til ca. 450 tonn.

Det er første gang det har vært ført i land så stort kvantum fisk fra Bjørnøyfeltet på denne årstid. Det har heller ikke i tidligere sesonger vært driftet så sent på dette felt som i år, nemlig til 24. desember. Vanligvis avsluttes driften på dette felt i september. Det har imidlertid i de senere år vært en viss tendens i retning

av lenger drift utover høsten på dette felt. Det seneste tidspunkt som har vært notert tidligere er 8. desember i 1955, da det deltok 2—3 fartøyer.

Videre kan opplyses at det i kvartalet er innkommet fra dette felt 4 linefartøyer og 4 juksafartøyer med tilsammen 130 tonn saltfisk til en førstehåndsverdi av kr. 174 215.—. Samme kvartal i fjor ble det ikke ilandbrakt saltfisk fra ovennevnte felt.

I likhet med tidligere sesonger har ferskfisken også denne sesong gitt utøverne best utbytte. Det er således å beklage at avsetningsproblemene i sommermånedene ikke skal gi muligheter for avsetning av ferskfisk i større mengder.

Trålfisket ved Bjørnøya og Svalbard. Kun stortrålerne fra dette distrikt har deltatt i dette fiske. Utbyttet for disse var ikke det aller beste på nevnte felt, hvorfor de søkte til feltene i Barentzhavet.

Kveitegarnsfisket. I likhet med de senere år har et mindre antall fartøyer deltatt i dette fiske. De største fartøyer har driftet for Finnmark på Tana og Stjernsund. Utbyttet har vært meget tilfredsstillende for de som har driftet på Stjernsund, mens utbyttet har vært heller mindre for de som har driftet på Tana. Den del av flåten som har driftet i Troms har stort sett hatt bra utbytte.

Etter fiskernes muntlige opplysninger har fisket vært rikest i slutten av sesongen. De største fangster sies å være tatt i tiden etter 15. desember, noe som også oppkjøpene synes å tyde på. De fleste deltakerne avsluttet driften omkring 20. desember, mens et mindre tall fortsatte driften til fredningstiden inntrådte ved månedsskiftet desember/januar.

Når deltakelsen i år ikke ble større enn den har vært i de senere år, har dette sin årsak i at endringen i fredningsbestemmelsene for kveitegarnfiske ble kjent for sent i sesongen.

Det er alt nå klart at deltakelsen vil bli vesentlig større til kommende sesong. Det er imidlertid å håpe at endringene av fredningsbestemmelsene må føre til mindre ulovlig drift i fremtiden. Hvorvidt forhåpningene vil holde kan det ikke uttales noe om før en har høstet nødvendig erfaring. En bør derfor meget nøye følge utviklingen. Enkelte overtredelser av fredningsbestemmelsene må en nok regne med den første tid.

Råstofftilførselen til filet- og kjøleanleggene har vært tilfredsstillende for alle anlegg i distriktet. En del anlegg har vært tilbudt langt mere råstoff enn de har maktet å ta imot. En skal imidlertid ikke se bort fra at denne industri har vært sterkt hemmet i sin produksjon, særlig på grunn av ugunstige avsetningsforhold for bl.a. torskefilet.

Feit- og småsildfisket. Sett på bakgrunn av den store deltakelse

må fangstutbyttet av dette fiske betraktes som svært dårlig. En stor del av deltakerne hadde ikke dekning for utgiftene.

At sildefiskerne i denne sesong i likhet med de senere sesonger har hatt lite igjen for strevet bekrefter etterfølgende tall.

Av småsild ble det i samme tidsrom oppfisket i alt 113 494 hl. til en førstehåndsverdi av kr. 1 296 612.— mot 73 861 hl. til en førstehåndsverdi av kr. 843 457.— i samme periode foregående år.

Rekefisket har i likhet med tidligere år ikke gitt noe utbytte etter 15. oktober. Etter denne tid har også deltakelsen vært ubetydelig. Den tid av perioden forekomstene muliggjorde drift ble utbyttet meget tilfredsstillende på de fleste felter. Straks mørket satte inn for alvor ble driften ulønnsom. Det oppfiskede kvantum reker utgjorde etter de foreløpige oppgaver 125 tonn.

De fleste rekefiskere anser dette fiske for ulønnsomt i tiden 1. november til 20. januar og hevder at rekefisket ikke gir dekning for driftsutgiftene engang. På bakgrunn herav synes det rimelig om feltene totalfredes i tiden 1. november til 20. januar slik at rekefeltene kunne ligge i ro. Dette ville muligens ha en viss betydning for rekefisket når det tar til igjen.

Førstehåndsomsetningen har vært meget tilfredsstillende for samtlige fiskesorter. Prisene har i det vesentlige vært overensstemmende med de fastsatte minstepriser. Imidlertid har fiskerne vært påskjønnnet med delvis fri levering og fri is.

Omsetning av de ferdige produkter må stort sett sies å ha vært noenlunde tilfredsstillende for samtlige fiskeprodukter, unntatt frosen fiskefilet som har skapt store problemer for produsentene. Til tross for at det ikke er produsert noe vesentlig utover den kvote Norsk Frossenfisk A/L har tillatt, har det ikke vært mulig å få produktene ut innen noenlunde rimelig tid.

Den prismessige side har i en viss grad skapt problemer for avsetningen av saltfisk, men dette har ikke ført til noen særlige vanskeligheter for produsentene. Vanligvis har det lyktes å få istand salg før lagerbehovet meldte seg for ny produksjon.

Naturskadefondet. Jeg har også dette kvartal etter anmodning fra fylkesmannen i Troms gitt uttalelser vedrørende støtte fra fondet. Det har imidlertid i dette kvartal vært et fåtall slike søknader sammenlignet med tidligere kvartal.

Merkeregistret. I kvartalet er det i samarbeid med fylkets 33 tilsynsmenn foretatt i alt 156 endringer i merkeregistret i dette distrikt.

Etter at kontrollen av de enkelte merkeregistre ble avsluttet i 2. kvartal d.å. har arbeidet med å holde de enkelte registre i overensstemmelse med de faktiske forhold vært viet meget stor inter-

esse fra merkelovens tilsynsmenn. Det synes som om merkelovens tilsynsmenn i de enkelte distrikter har fått større interesse for å holde merkeregistret mest mulig ajour etter kontrollen.

I de distrikter som det i den senere tid har vært skiftet tilsynsmenn, har korrigeringen av registrene vist seg å være av særlig stor betydning.

Fiskeflåten. Nettotilgangen i kvartalet viser 8 fartøyer, hvorav 5 havfiskefartøyer over 70 fot. Et 90 fots fartøy bygget i 1953 er forlenget 16 fot ved Kaarbøs Mek. Verksted A/S, Harstad. I 1956 ble det tilført fylket i alt 265 fartøyer hvorav 10 nye havfiskefartøyer over 70 fot og 2 eldre fartøyer. Av disse var 8 stål- og 4 trefartøy. Til sammenligning kan nevnes at i 1955 var tilgangen 332 fartøyer, hvorav 6 havfiskefartøyer over 70 fot, av disse var 2 stål- og 4 trefartøy.

Av foranstående tall vil en se at tilveksten er størst blant mindre fartøyer, noe som forsåvidt er naturlig når en tar i betraktning fylkets struktur og da ikke minst de økonomiske forhold. Avgangen har vært størst for fartøygruppen 50—60 fot, med i alt 11 fartøyer. Denne avgang er for en vesentlig del erstattet med fartøyer over 70 fot. Største tilgang har imidlertid vært i gruppen 20—35 fot.

Utbyttet økonomisk sett har uten tvil vært best for de større fartøyer når en ser bort fra driftstiden. Det er også langt større muligheter for å holde et fartøy på 70—75 fot og derover i kontinuerlig drift hele året enn et mindre fartøy. De som eier mindre kystfartøyer er derfor nødt til å skaffe seg kontanter ved annet arbeide i land. En stor del har mindre gårdsbruk, mens andre søker sesongarbeide av forskjellig slag. De som imidlertid er eiere av de såkalte større havfiskefarkoster er nødt til å drifte mest mulig kontinuerlig hele året for å kunne holde noenlunde lønnsom drift. Fiskerne er i den senere tid ved kjøp av større havgående farkoster blitt oppmerksom på at det er nødvendig å skaffe seg et fartøy som er mest mulig rimelig i drift. Det har tatt nokså lang tid å få fiskerne til å erkjenne dette, idet de tidligere ved ethvert høve har fremholdt at oljeutgiftene ikke hadde noen vesentlig betydning. Jeg har alltid foreholdt fiskerne at de i størst mulig utstrekning burde forsøke å få vedlikeholds- og driftsutgiftene ned ved å gå over til stålfartøyer med dielselmotorer. Dette har nå fiskerne etter hvert kommet til er riktig — hvorfor antall stålfartøyer i den senere tid har toppet statistikken blant større fartøyer.

Ved utgangen av 1956 hadde fylket i alt 3 446 registrerte fiskefartøyer mot 3 359 fartøyer i 1955.

Vannforsyningene i fiskeværene. Utbyggingen i vannforsynin-

gen i fiskeværene i distriktet har langt fra vært som ønsket. Ved utgangen av 1956 var det ferdig utbygget med statsstøtte følgende anlegg: Husøy i Hillesøy og Årviksand i Skjervøy. Dessuten var første byggetrinn av Skjervøy Vannverk ferdig og annet byggetrinn påbegynt. Går alt etter planen er det forutsetningen at dette anlegg skal stå fullt ferdig i løpet av høsten 1957.

Årsaken til at flere anlegg ikke er kommet i gang ligger i vanskeligheten med å få anleggene planlagt og kostnadsberegnet. Det arbeides for tiden med følgende anlegg: Sommarøy i Hillesøy, Gryllefjord i Torsken. Skrolsvik i Bjarkøy, Vannvåg i Karlsøy, Torsvåg i Helgøy, Tromvik i Tromsøysund. Av forannevnte anlegg er plan for Sommarøy Vannverk alt ferdigberegnet og ligger i direktoratet for godkjenning. På stedet er det dannet et andelslag som har fått ca. 90 % tilslutning av oppsitterne, til tross for at de fleste alt har innlagt vann fra private brønner og kilder. De private anlegg har imidlertid ikke tilstrekkelig og kontinuerlig kapasitet for å skaffe vann hele året til f. eks. bad og klosett. Dessuten er samtlige av stedets fisketilvirkningsanlegg uten vann i den tid av året da det er mest behov for vann, og dette går ikke minst utover stedets fiskere som i sesongen stasjonierer her.

Fiskarfagskolene og Statens Forsøks- og Lærebruk, Vardø. Det har i perioden vært gitt veiledning og blitt utlevert skoleplan til samtlige interesserte.

Reiser. I kvartalet er foretatt 3 reiser på tilsammen 18 reisedager — hvorav en reise til Bergen for å delta i fellesmøtet 19. november.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Nordland, Nils Gjerde

1. kvartal 1956.

Fisket. Skreifisket for Vesterålen tok til de første dager av januar med fangster på liner fra 5 000 til 7 000 kg. på Ytterbanken utenfor Nyksund. I fangstene som ble tatt for Andenes var skreien oppblandet med ca. halvparten sei og først lengere ut i måneden ble det tatt rene skreifangster.

Det gode linefisket på Ytteregga i Nyksund oppsynsdistrikt fortsatte og noe senere ble det på Ytteregga i Bø oppsynsdistrikt tatt tildels store fangster både på garn og liner. I første del av februar måned seg skreistimene nærmere opp under land og det ble tatt drivverdige fangster på alle bruksarter. Toppfangsten, som ble tatt på liner på Ytteregga utenfor Nyksund, var på 13 500 kg. og største garnfangst som ble tatt på Andenesfeltet var på 10 000 kg.

Skreifisket hadde inntil midten av februar måned ikke vært hindret av dårlig vær og det oppfiskede kvantum var over dobbelt så stort som foregående år til samme tid. Det ble derfor regnet med at skreifisket i år nærmest ville bli et rekordår.

I siste uke av februar satte det imidlertid inn med kuling og storm og fisket, særlig på Ytteregga, ble sterkt værhindret i lengere tid. Da det urolige været fortsatte dro en stor del av båtene til Lofotens innerside for å få en mere kontinuerlig drift.

For Lofotens ytterside var fisket også bra den første del av sesongen. For Borge oppsynsdistrikt ble det til utgangen av februar måned oppfisket over dobbelt så stort kvantum som foregående år til samme tid, men da det urolige været med sterk straumsetting satte inn dro de fleste båter til innersida.

I Gimsøy oppsynsdistrikt har skreifisket derimot vært dårlig. Da det formentlig var lite skrei til stede på de vanlige fiskeplasser i Gimsøy, sluttet fiskerne av her og dro til innersida hvor det var meldt om gode fangstresultater, særlig i Østlofoten.

I Saltendistriktet har det år om annet vært oppfisket et mindre

parti skrei. I år begynte 3 garnbåter å drifte på et forholdsvis nytt felt, Fugløyværfeltet, og fikk fangster på opptil 4 400 kg. skrei. Gjennomsnittsfangsten i sesongen var på 1 500 à 2 000 kg. Det kom bare en båt til med i fisket her på grunn av at samtlige fiskefar-koster var dradd til Lofoten. Utenfor Hamarøy har det hittil foregått et forholdsvis rikt juksafiske med småsjarker. Skreityngden i år har for det meste stått i Østlofoten og skreien er formentlig seget inn til Hammarøyfeltet herfra.

Lofotfisket. Oppsynet ble i år satt den 30. januar.

De første skreifangster ble tatt for Røst og på Værøyfeltet allerede i begynnelsen av januar og det store innsig av skrei på bankene utenfor Vesterålen lovet godt.

Det dro imidlertid ut før skreien kom opp under Lofoten og helt til midten av februar ble det ikke tatt nevneverdige fangster for Østlofoten. For Vestlofoten foregikk det beste fisket på strekningen Stamsund—Sørvågen. De største fangster ble tatt for Reine med opptil 4 000 kg. på garn og noe mindre på liner. Fisken sto for langt ute og for dypt for juksafiskerne.

I siste uke av februar seg fisketyngden opp til Østlofoten og det ble tatt fangster på garn på opptil 11 000 kg. Fisket har senere vesentlig foregått i Østlofoten og de største fangster er tatt for Risvær og Brettesnesfeltet.

Det ble bestemt at notfisket kunne ta til 5. mars. I forbindelse med fastsettelsen av datoen for notfiskets begynnelse holdt fiskerne flere massemøter i værene i Lofoten hvor de protesterte overfor fiskerimyndighetene på den etter deres mening altfor tidlige dato. Notfisket tok imidlertid til den fastsatte dato og de første dagene ble det ikke tatt nevneverdige fangster da fisken sto for dypt, ca. 70—80 favner. Senere hevet skreien seg noe og det ble tatt til dels store fangster på opptil 25 000 kg.

Storsildfisket. Det var større deltakelse i storsildfisket fra dette distrikt enn noen gang før og utbyttet ble for de fleste stort sett godt. Det deltok 62 drivgarnslag, 50 snurpenotlag, 9 dekksnurpere og hele 96 hjelpere fra Nordland fylke.

Arbeidet ved kontoret m.v. I 1. kvartal 1956 er det kommet inn i alt 1 191 journalførte skriv og telegrammer. 65 av disse gjelder administrasjonen av statens grunn i fiskevær, 440 gjelder merkeregistret og de resterende 686 vedrører andre saker. Et tilsvarende antall ekspedisjoner er gått ut herfra.

Det er foretatt en reise til Røst i forbindelse med spørsmål vedrørende driften av A/L Røst Fryseri og Kjøleanlegg samt spørsmål om planlegging av vannforsyningsanlegg for stedet. Jeg viser til særskilte rapporter herom til direktoratet.

For øvrig har arbeidsmengden ved kontoret gjort det vanskelig å foreta flere reiser.

Administrasjonen av statens grunn i fiskevær. For fiskeværet Skrovas vedkommende har det vært en del arbeid med å tilrettelegge opparbeidelsen av de bevilgninger som er gitt for inneværende termin. Etter det som nå foreligger ventes arbeidet på veien rundt Storhaugen (Uravegen), arbeidet med legging av kloakk, maling og vedlikehold av en del av statens rorbuer og kaier, samt flyttingen av et våningshus gjennomført i samsvar med forutsetningene for de forskjellige bevilgninger på tross av at det har støtt på forskjellige vansker. Det har også vært en del vansker i forbindelse med restfinansiering og byggelån for vannverket i Skrova. Saken er imidlertid nå brakt i orden, slik at arbeidet med det foreløpig avsluttende byggetrinn III ved anlegget ventes fullført i løpet av sommeren og høsten. Ellers er det ført forhandlinger med Skrova bygningskommune om overdragelse av grunnarealer som ifølge reguleringsplanen er utlagt til offentlig benyttelse. Disse forhandlinger er ennå ikke avsluttet, men angjeldende områder vil formentlig i nær framtid kunne tilskjøtes bygningskommunen. Det ventes fremdeles på avgjørelse i spørsmålet om adgang til å foreta tomtesalg av statens sjøgrunn til private. For øvrig har arbeidet med regulering av festeforhold og salg av våningshustomter gått som vanlig.

I Kabelvåg har bygningskommunen fått tilsagn om tilskudd over fiskeribudsjetten til opparbeidelsen av gatestykket Tore Hjortsgate—Sorenskriverjordet. Arbeidet er nå påbegynt og vil bli utført i samsvar med forutsetningene for bevilgningen. Statsstøtten, som er fastsatt til 70 % av kostnaden, må imidlertid fordeles over flere terminer og sluttbevilgningen kan tidligst bli ført opp i 1958-59. Som anført i tidligere beretninger bør det snarest tas standpunkt til spørsmålet om statens grunn i Kabelvåg skal overdras under ett til Kabelvåg bygningskommune eller om fiskeriadministrasjonen skal gjennomføre salg av våningshustomter og eventuelt sjøgrunns- tomter enkeltvis til de interesserte på stedet, slik som det er gjort i Skrova. Heller ikke for Kabelvågs vedkommende har jeg noe spesielt å bemerke vedrørende arbeidet med oppretting og regulering av festeforhold i kvartalets løp.

I Nyksund er arbeid påbegynt etter anbud med gjenfylling av de 4 gjenværende offentlige brønner på stedet. Opprensingen av den farlige fjellveggen bak fiskebruksbebyggelsen forutsettes også utført innen budsjetterminens utløp, delvis for midler som ble innspart på det tidligere utførte vegarbeid fra været fram til den prosjekterte molo/veg over Nordsundet. Etter det som nå foreligger ventes arbeidet med nevnte molo/veg påbegynt av Statens Havne-

vesen våren 1957 for midler over vegvesenets budsjett. Eldre tomteutvisninger i Nyksund har ikke blitt tilstrekkelig avmerket i terrenget eller inntegnet på kart. Det har derfor oppstått tvistigheter mellom to festere av tomter på Ungsmaløy og det er ønskelig å få en fullstendig nyregulering av området. Sluttfinansieringen av det ferdigbygde vannverk vil forhåpentlig nå bli brakt endelig i orden i samsvar med forslag som er innsendt til direktoratet.

Bevilgningen til atkomstveg til prosjektert almenningsskai i fiskeværet Å i Lofoten vil ikke bli opparbeidet etter forutsetningen i terminen, da det ikke har lyktes å få herredskommunen og/eller det lokale fiskarlag til å gå inn for byggingen av kaien med eventuelt bidrag fra Statens Havvesen. Samtlige våningshustomter som i sin tid ble utlagt på «Middagshaugen» i Å er nå blitt bortfestet og er stort sett bebygget. I kvartalet har det derfor vært spørsmål bare om regulering av et par eldre festeforhold. Tilsynsmannen for statens eiendom på Å har sagt opp sin stilling og det har vært arbeidet med å få ansatt en ny mann, hvilket ennå ikke er brakt i orden. Vannforsyningsspørsmålet for Å vil bli løst ved byggingen av felles vannverk for Sørvågen, Bogen, Tind og Å. Arbeidet med vannverket beregnes å være fullført til vinteren.

Merkeregistret. Som anført foran er det i kvartalets løp kommet inn i alt 440 innberetninger vedrørende merkeregistret fra tilsynsmennene i dette distrikt.

Fylkesregistret er blitt ajourført etter hvert som innberetningene er innkommet, bortsett fra en del saker som er blitt tilbakesendt for beriktigelse eller innhentelse av supplerende opplysninger. En har inntrykk av at det bare er en liten del av tilsynsmennene som er oppmerksom på at de har undersøkelsesplikt. Det er i disse dager sendt tilsynsmennene et rundskriv hvor de er gjort oppmerksom på undersøkelsesplikten, slik at en bl. a. kan få slettet registrerte båter som ikke nyttes til ervervsmessig fiske. Tilsynsmennene er videre anmodet om å være merksam på at distriktsmerkene blir påmalt båtene på forskriftsmessig måte.

Den tidligere påviste utvikling med utskifting av middelstore fartøyer og anskaffelse av nye småmotorbåter eller større havgående fartøyer fortsetter.

Vannforsyningen i fiskeværene. Ved de ferdigbygde vannverk i Nyksund, Mortsund og Stamsund har det i kvartalets løp vært nødvendig å ta opp spørsmålet om å yte tilleggsstøtte til sluttfinansieringen av anleggene. Disse søknader er ennå ikke endelig avgjort. Det samme gjelder for så vidt også vannverket på Fredvang, hvor planen er blitt utvidet med en grenledning hvortil det søkes om statsstøtte.

Arbeidet på anleggene i distriktet har ligget nede i vinter, men ventes gjenopptatt i nærmeste framtid ved anleggene i Sørvågen, Hamnøy, Henningsvær og Skrova.

Etter arbeidsprogrammet skulle som kjent Henningsvær vannverk være ferdigbygget til vintersesongen i år. Grunnet uforutsette vanskelige arbeidsforhold og andre omstendigheter kunne imidlertid programmet ikke holdes, og det ble nødvendig å koble til sjøvannsanlegget også i vinter for å kunne skaffe skyllevann til fiskebrukene. Videre ble det nødvendig å etablere et provisorisk vannfyllingsanlegg for fiskeflåten ved Gullvikelva, da det gamle vannverkets magasin i Urvika hurtig ble nedtappet og det måtte innføres rasjonering ganske tidlig i sesongen. Etter det som nå foreligger vil overslaget for det nye vannverket i Henningsvær bli ganske betydelig overskredet. Spørsmålet om finansiering av overskridelsen er under behandling. For øvrig har vannverksutbyggingen i Henningsvær ført med seg en ganske omfattende korrespondanse om en rekke spørsmål og tvistigheter.

Arbeidet med det påbegynte vannverk for Straumsjøen i Bø vil bli gjenopptatt så snart finansieringen av beregnet overskridelse er brakt i orden.

Ved anlegget på Eggum, som ble påbegynt for ekstraordinære sysselsettingsmidler i 1954, er det oppstått vansker fordi den tekniske leder av arbeidet har vært syk i lengere tid og enkelte av grunneierne motsetter seg å gi avståelseserklæring til vannverkslaget. Det har også vært vanskelig å få innkalt andelskapitalen. Imidlertid håper en å få brakt forholdet i orden, slik at anlegget kan bli fullført i løpet av året.

Ved det påbegynte vannverk for Sund i Lofoten har det vist seg påkrevd å foreta en del endringer av planen og overslaget. Dette medfører også endring av driftsbudsjett og finansieringsplan. Så snart disse forhold er brakt i orden ventes anleggsarbeidet gjenopptatt. Også dette anlegg forutsettes fullført i løpet av året.

Ved Sikan vannverk (Steine, Skagen og Vinje i Bø) er fiskerierinteressene knyttet til første byggetrinn. Dette byggetrinn er fullført, bortsett fra en 300 m. lang grenledning som ventes lagt i nær framtid.

Videre er vannfyllingsanlegget på Bolga i Meløy påbegynt og ventes ferdigbygget i løpet av juni måned.

Arbeidet på vannfyllingsanlegget i Myken i Rødøy oppgis å ville bli påbegynt i august måned.

Finansieringen av Klo Vannverk i Langenes er brakt i orden og anleggsarbeidet vil bli satt i gang så snart som mulig.

Også for Værøy Vannverk er finansieringen i orden, bortsett

fra at det så vidt vites ennå ikke er oppnådd byggelån. Dette ventes imidlertid snart innvilget, slik at arbeidet kan påbegynnes. Anleggsperioden her forutsettes å strekke seg over to år.

Når det gjelder vannverkene for Borgvåg, Røst og Sanna er forholdene ennå ikke så avklart at jeg på nåværende tidspunkt tør uttale noe om mulighetene for å komme i gang med anleggsarbeidene i år.

I tillegg til de forannevnte anlegg har det i kvartalet dessuten vært arbeidet med planer og søknader om statsstøtte til nye vannverk bl.a. på Igerøy i Vega og Tømmervik i Hadsel, Helnessund i Leiranger, Krystad i Flakstad samt til omlegging av hovedledningen for Reine Vannverk og utbedring og utvidelse av Kabelvåg Vannverk.

Nedskrivningsbidrag og lån til oppføring av rør- og egnebuer.

Jeg viser i det vesentlige til det som er anført i beretningen for foregående kvartal og til den oversikt som der er inntatt når det gjelder rorbuer som har vært under oppføring.

I kvartalets løp er behandlet en del nye søknader og forespørsler om statsstøtte til dette formål. Videre er behandlet en del saker vedrørende eiendomsoverdragelse og søknader om prioritetsvikelser med panteretten for eldre nedskrivningsbidrag til fordel for opp-takendes pantelån på rorbueiendommene.

I kringkastingens programpost «Fiskeriaktuelt» har jeg holdt et foredrag om rorbueforholdene i Lofoten på bakgrunn av erfaringene fra årets Lofotfiske.

Andre saker. Stormkatastrofen 3.—4. januar førte med seg følelig tap og skader bl.a. på fiskefartøyer, tilvirkningsanlegg, sjøhus og kaier. Det ble holdt en rekke møter og konferanser hos fylkesmannen for hurtigst mulig å få etablert en takst- og erstatningsordning, da det straks ble klart at den ordinære behandlingsmåte og gjeldende erstatningsregler for hjelp ved naturskader ikke var tilfredsstillende for disse tilfeller. Det ble da også oppnådd ekstra bevilgning og særordning for formålet.

Etter en rent foreløpig oversikt beløp de samlede skader seg til ca. 3 millioner kroner i dette fylke. Det ble nedsatt et eget utvalg for å behandle erstatningssøknadene og det er hittil fastsatt erstatninger på i alt ca. 1 375 000 kroner. Det foreligger imidlertid ennå ikke full oversikt over antall skader og den samlede skadetakst.

For å få en mest mulig rasjonell og hurtig utbedring av skadene på fiskerflåten med sikte på det forestående vinterfiske ble det også oppnevnt et preferanseutvalg som fikk i oppdrag bl.a. å fordele fartøyene til de forskjellige slipper og reparasjonsverksteder. Bortsett fra de mange småmotorbåter som led totalforlis kunne de aller

fleste fartøyene settes i brukbar stand igjen, slik at stormkatastrofen neppe ble særlig utslagsgivende når det gjelder den samlede deltakelse i årets vinterfiske.

Fra forskjellige motorfabrikker ble det gjennom Nordlændingernes Forening i Oslo gitt 4 motorer til skadelidte fiskere i dette fylke etter innstilling herfra.

Utenom de naturskadesaker som omfattes av forannevnte særordning har det i kvartalets løp vært behandlet 20 erstatnings søknader ved kontoret her.

Videre er behandlet 4 erstatningskrav for redskapstap som er forårsaket av trålere. I ett av tilfellene ble det søkt om utbetaling av forskudd på forventet erstatning, hvilket imidlertid ikke kunne anbefales, da lensmannen ikke fant å kunne gi søkeren transsattest og erstatningskravet dessuten var bygget på et noe svakt grunnlag.

I dette kvartal er anbefalt innvilget 3 nye søknader om tilatelse til fiske med trål med fartøyer under 300 br.reg. tonn.

Det har vært 3 stormsignalstasjoner i virksomhet under Lofotfisket. Disse stasjoner er elektrifisert og den samlede kostnad ved driften beløper seg til kr. 585.—. Driften bør etter min mening opprettholdes inntil videre. De øvrige stasjoner i distriktet er nedlagt og materiellet er realisert.

Det er behandlet en søknad fra et ishuslag om statsstøtte til oppføring av ishus i Skibbåtsvær samt søknad fra en privatperson til Utbyggingsfondet for Nord-Norge som lån til bygging av ishus i Hamarøy. Videre har jeg hatt konferanser med bestyreren ved A/L Røst Fryseri og Kjøleanlegg og disponenten ved A/L Øksnes og Langenes Fryseri- og Kjøleanlegg om utvidelsesplaner for disse anlegg.

Etter anmodning fra fiskere i Sørfjorden i Gildeskål ble det ved formidling herfra utvirket at den militære flyredningsbåt som er stasjonert i Bodø foretok «Isbrekking» i Sørfjorden, hvorved det ble mulig å drive et ganske rikt fiske der.

2. kvartal 1956.

Fisket. Skreifisket i Nordland utenom Lofoten oppsynsdistrikt ble avsluttet i rapporttiden og det oppfiskede kvantum ble nesten dobbelt så stort som fjorårets.

Garnfisket slo særlig godt til for værene i Andøya oppsynsdistrikt og det ilandbrakte kvantum skrei ble her det største på en årrekke. Fiskerne mener at de gode vær- og straumforhold, og ikke minst nylongarna som de fleste har anskaffet, gjorde at det ble så bra resultat.

Også for Nyksund og Borge oppsynsdistrikter ble skreikvantumet det største på flere år. Totalkvantumet for Bø og Gimsøy oppsynsdistrikter ble ikke øket forholdsmessig sammenlignet med ovenfor nevnte distrikter. En kan imidlertid ikke uttale noe bestemt om hva som kan ligge til grunn herfor da deltakelsen i fisket her var omtrent den samme som tidligere år og det var gode fiskeforekomster gjennom hele sesongen.

Skreifisket for Salten og Helgeland ga større kvantum og utbytte enn de siste sesonger. I Saltendistriktet foregikk fisket på et forholdsvis nytt felt utenfor Fugløyvær. På tross av at det ble tatt gode garnfangster på gjennomsnittlig ca. 2 000 kg. på båten var det bare 4 garnbåter og en linebåt som deltok i fisket gjennom hele sesongen.

Lofotfisket. Totalkvantumet for Lofoten i år er det største kvantum siden 1952, men fiskepartiet kan ikke sies å ha vært på høyde med det man i de senere år har regnet som et normalår.

Det beste fiske foregikk for Østlofoten og Røst, mens det for Midt- og Vestlofoten var heller dårlig. Dette bidro også til at lottene ble meget ujevne og det var ganske mange fiskere som ikke oppnådde det utbytte som er garantert ved den minstelottordning som ble gjennomført for første gang i år. Gjennomsnittslottene antas imidlertid å ligge på omtrent samme nivå som i fjor, da de ble betegnet som gode for alle redskapsklasser.

Hjemmefisket har vært drevet som vanlig på denne årstid. En del fiskere ruster seg ut for størjefisket og småhvalfangst og silde-snurperne er også så smått begynt å drifte etter småsild og feitsild.

Arbeidet ved kontoret, reiser og møter m.v. Det er foretatt en reise til Oslo, hvor jeg den 26/4-56 deltok i et møte med representanter fra Helsedirektoratet, Rikstrygdeverket og fiskeridministrasjonen til drøfting av fiskerilegetjenesten i Lofoten og helseforskriftene for fiskevær m.v. Etter den ordning som nå er lagt opp forutsettes det utenom distriktslegene i Lofoten tilsatt 3 særskilte fiskerileger i fulldagstilling i Svolvær, Stamsund og Henningsvær. I tillegg hertil kan det ved inntredende behov settes inn i fiskerilegetjenesten en, eventuelt to distriktsleger som er tilsatt uten fast distrikt i Nordland. Dette må antas å være tilstrekkelig under forutsetning av at det lykkes å få søkere til de 3 særskilte fiskerilegestillinger.

De nye helseforskrifter for fiskevær gjelder også som bygge-regler ved oppføring av rør- og egnebuer med statsstøtte. Det skulle stort sett ikke være noe å bemerke til forskriftene, idet det forutsettes at helserådene vil kunne benytte sin dispensasjonsrett i de tilfeller hvor særegne lokale forhold måtte tilsi det, dog innenfor

rammen av bygningslovens bestemmelser på de steder hvor denne lov er gjeldende.

Videre er det foretatt en reise til Henningsvær, hvor jeg sammen med ingeniør Bjelland fra Fiskeridirektoratet besiktiget de utførte arbeider på vannverket og deltok i ekstraordinær generalforsamling i vannverkslaget den 2/6-56. Til behandling forelå bl.a. spørsmålet om dekning av beregnet overskridelse kr. 270 000.—.

Det ble på møtet satt fram forslag om at det videre arbeid med vannverket måtte overtas av et entreprenørfirma under kontroll av Statens Havnevesen og at overskridelsen måtte dekkes i sin helhet av staten. Styrets forslag, som gikk ut på at anleggsarbeidet skulle fullføres etter samme retningslinjer som hittil og at overskridelsen skulle dekkes ved en forhøyelse av andelskapital, lån og statsstøtte, ble imidlertid vedtatt. Vannverket forutsettes ferdigbygget til årsskiftet 1956/57.

Administrasjon av statens grunn i fiskevær. Restbeløpet, kr. 2 000.—, av statsstøtten til legging av hovedkloakk i Skrova er i løpet av kvartalet utbetalt til Skrova bygningskommune. Videre er utbetalt tilskudd kr. 500.— til Langenes kommune til gjenoppføring av kai i Nyksund som ble ødelagt under storstormen 3.—4. januar 1956. Da kaien er offentlig eiendom, var det ikke adgang til å få erstatning av ordinære naturskademidler.

Jeg viser forøvrig til det som er anført i forrige beretning om de arbeider som er utført i Skrova, Kabelvåg, Å og Nyksund for bevilgninger som er gitt under kap. 601, post 1, i terminen 1955/56.

Vannforsyningen i fiskeværene. I forbindelse med disponeringen av bevilgningene til ovennevnte formål ga jeg den 8. juni 1956 en oversikt til direktoratet over stillingen ved de forskjellige vannforsyningsanlegg i distriktet pr. nevnte dato.

Da oversikten kan være av interesse også for andre, tar jeg med følgende utdrag:

1. *Fredvang vannverk.* Anlegget er ferdigbygget og godkjent. Den samlede statsstøtte fra Fiskeridepartementet, kr. 88 100.—, er utbetalt.

Planlagt utvidelse av anlegget ved grenledning Hovden—Kjeldsnes er kostnadberegnet til kr. 45 000.—, hvorav søkes om kr. 17 000.— som tilleggsstøtte fra Fiskeridepartementet.

2. *Henningsvær gamle vannverks pumpeanlegg i Urvika.* Angjeldende anskaffelse og utbedring er foretatt. Statsstøtten kr. 8 148.30 er utbetalt.
3. *Mortsund og Sandsund vannverk.* Anlegget er ferdigbygget og godkjent. Statsstøtten på kr. 132 000.— er utbetalt. Ifølge innsendt utdrag av revidert anleggsregnskap er overslaget på kr.

248 000.— overskredet med kr. 13 887.67, hvorav kr. 9 000.— er søkt innvilget som tilleggsstøtte.

4. *Sommarøy — Myre vannverk.* Anlegget er ferdigbygget og godkjent med en anleggskostnad på ca. kr. 1 010 400.—. Statsstøtten på tilsammen kr. 325 000.— er utbetalt i sin helhet.
5. *Stamsund vannverk.* Anlegget er ferdigbygget og godkjent, bortsett fra at det gjenstår å legge undervannsledninger fram til holmene i Stamsund. De nødvendige rør til dette er anskaffet. Statsstøtten er på tilsammen kr. 375 000.—. Til dekning av resterende byggelån i A/S Nordlandsbanken har vannverkslaget søkt Fiskeridepartementet om et rentefritt lån på kr. 50 000.—.
6. *Nyksund Vannverk.* Anlegget er ferdigbygget med en endelig anleggskostnad på kr. 372 948.76 som er finansiert ved andelskapital kr. 15 500.—, bidrag fra Norges Brannkasse kr. 15.000.— og resten er bevilget over fiskeribudsjettet. I henhold til finansieringsplanen skulle vannverkslaget ta opp et pantelån på kr. 70 000.— som forutsettes tilbakeført til fiskeribudsjettet. Forutsetningene for det oppsatte driftsbudsjett for vannverket har imidlertid senere sviktet og laget har ikke funnet å kunne gå til opptaking av så stort pantelån. Etter langvarige forhandlinger har så laget i ekstraordinær generalforsamling den 2/4 1956 sagt seg villig til å ta opp et pantelån på kr. 50 000.—, idet de resterende kr. 20 000.— søkes bevilget som tilleggsstøtte.
7. *Mølnerodden vannverk.* Anlegget er ferdigbygget og godkjent.
8. *Steine vannverk.* Anlegget er ferdigbygget og godkjent. Statsstøtten på kr. 22 000.— er utbetalt i sin helhet i form av ekstraordinære sysselsettingsmidler kr. 25 000.—. Hvorvidt det blir aktuelt å kreve tilbake kr. 3 000.— av den utbetalte statsstøtte vil bli avgjort når revidert anleggsregnskap foreligger.
9. *Laukvik vannverk.* Anlegget er ferdig bygget bortsett fra at det såvidt vites gjenstår å legge grenledning langs moloen til et av fiskebrukene på stedet. Fiskeridepartementets statsstøtte på kr. 65 000.—, hvorav kr. 35 000.— i form av ekstraordinære sysselsettingsmidler, er utbetalt i sin helhet.
10. *Nordskott vannfyllingsanlegg.* Anlegget er ferdig bygget og statsstøtten på kr. 1 470.— er utbetalt.
11. *Lovund vannverk.* Anlegget er ferdig bygget og godkjent. Statsstøtten på kr. 20 000.—, som var bevilget på Havnedirektørens budsjett, er utbetalt av Statens Havnevesen.
12. *Nordmjele vannverk.* Anlegget er ferdig bygget og godkjent. Fiskeridepartementets statsstøtte på kr. 37 000.— er utbetalt.

13. *Eggum vannverk.* Anleggsarbeidet ble påbegynt i mai måned 1954 for ekstraordinære sysselsettingsmidler kr. 35 000.— som er opparbeidet og utbetalt i sin helhet som forskudd på statsstøtten. Andre midler er hittil ikke brukt. Etter den siste godkjente plan forutsettes finansieringen løst ved andelskapital kr. 42 000.—, lån kr. 41 000.— og statsstøtte kr. 90 000.—, til sammen kr. 173 000.—.

En rekke uheldige omstendigheter har gjort at man ikke er kommet lenger med denne sak. Således er vannverkslagets styreformann og varaformann fraflyttet stedet og lagets tekniske konsulent har vært syk i lengre tid.

Lagets tekniske konsulent er nå kommet tilbake og jeg har grunn til å tro at det i samarbeid med ham og med formannen i den kommunale fiskenemnd vil være mulig å finne fram til en løsning av saken.

14. *Henningsvær vannverk.* Overslaget for dette anlegg på kr. 1 500 000.— ventes som kjent overskredet med kr. 260 000.— etter det som foreligger.

Anleggsarbeidet vil bli gjenopptatt så snart finansieringen av overskridelsen er brakt i orden.

15. *Sikan vannverk.* Første byggetrinn ved anlegget er fullført bortsett fra at det såvidt vites ennå gjenstår å legge en 300 m lang grenledning til fiskebruket «Holmen». Kostnaden av første byggetrinn inklusive nevnte grenledning beløper seg ifølge innsendte regnskap til kr. 671 895.08.

Den fra Fiskeridepartementet først innvilgede statsstøtte på kr. 86 250.—, er nå utbetalt i sin helhet. Pantobligasjonen for tilleggsstøtten på kr. 90 000.— er sendt vannverkslaget til underskrift.

16. *Straume og omegn vannverk.* Anleggsarbeidet ble påbegynt i mai måned 1954. Den av Fiskeridepartementet først innvilgede statsstøtte er utbetalt i sin helhet med kr. 60 000.—, hvorav kr. 35 000.— i form av ekstraordinære sysselsettingsmidler. En vesentlig del av anleggsarbeidet er utført og en del tilknytninger er foretatt, men det viste seg at overslaget på kr. 661 000.— ville bli overskredet med kr. 248 000.—, hvorfor arbeidet måtte innstilles høsten 1954 i påvente av refinansiering.

Det foreligger tilsagn om en tilleggsstøtte fra Fiskeridepartementet på kr. 75 000.—, men det er ennå ikke avgjort hvorledes resten av overskridelsen skal dekkes.

17. *Sund vannverk.* Anleggsarbeidet ble påbegynt i mai måned 1954 for ekstraordinære sysselsettingsmidler kr. 30 000.— (forskudd på statsstøtten) som er opparbeidet og på det nærmeste utbetalt

i sin helhet. Resten, kr. 95 000.— av den tilsagte statsstøtte, er overført til vannverkslagets konto i A/S Nordlandsbanken, Stamsund.

Damarbeidene ved Mannvann og leggingen av hovedledningen på begge sider av vågen og helt fram til fiskebrukene på holmene er utført i sin helhet. Anlegget er tatt i bruk og fungerte ganske tilfredsstillende i vinter, bortsett fra isdannelse i rørledningen på østsiden av vågen grunnet dårlig trykk.

Det gjenstående arbeid på anlegget består vesentlig i trykkarrangementet med sprengning av et fjellkammer, legging av rørledninger mellom Mannvann og kammeret samt anskaffelse og montering av pumpe.

18. *Sørvågen vannverk*. Arbeidet ble påbegynt høsten 1955 og er nå gjenopptatt etter å ha ligget nede under vinterfisket. Den samlede statsstøtte er på kr. 338 000.—.

Det er meningen at anlegget skal være fullført til vintersesongen 1957.

19. *Øernes vannverk, Hamnøy*. Arbeidet ble påbegynt i november måned 1955 og ventes gjenopptatt snarest etter å ha ligget nede under vinterfisket.

Det foreligger godkjent finansieringsplan på kr. 343 100.—, hvorav samlet statsstøtte kr. 178 600.— som er bevilget med kr. 78 600.— over Havnedirektørens budsjett og kr. 100 000.— som støtte fra Fiskeridepartementet. Det vil bli nødvendig å tilveiebringe ytterligere ca. kr. 35 000.— i tillegg til den godkjente finansieringsplan på kr. 343 100.—.

20. *Skrova vannverk*. Anleggsarbeidet ventes gjenopptatt av Statens Havnevesen i løpet av de nærmeste dager, etter at restfinansieringen og byggelånet for det foreløpig avsluttende byggetrinn III nå er bragt i orden. Nevnte byggetrinn forutsettes fullført i løpet av høsten. Det vil da være medgått ca. kr. 600 000.—, hvorav ca. 453 000.— er ytt som statsstøtte.

Anlegget er tatt i bruk.

21. *Bjørneskarelv vannverk*. Dette anlegg er kostnadsberegnet til kr. 59 010.— og det er gitt tilsagn om statsstøtte fra Landbruksdepartementet på kr. 20 000.— og et tilskudd fra Fiskeridepartementet på kr. 9 000.—. Planene m.v. er godkjent av Landbruksdepartementet. Arbeidet er påbegynt sommeren 1955 og ventes fullført i løpet av 1956.

22. *Klo vannverk*. Anlegget er kostnadsberegnet til kr. 161 000.— og finansieringen er sikret med bl.a. støtte fra Landbruksdepartementet på kr. 56 000.— og et tilskudd fra Fiskeridepartementet på kr. 7 500.—.

23. *Værøy vannverk.* Anlegget er kostnadsberegnet til kr. 634 000. Det er gitt tilsagn om støtte fra Fiskeridepartementet med kr. 360 000.—. Det er meningen at byggearbeidet skal ta til snarest mulig.
24. *Bolga vannforsyningsanlegg.* Arbeidet ble påbegynt sist i april måned 1956. Pr. 28/5 gjensto det bare å utføre en del støpearbeider på demningen og gjenfylling av grøftene.
25. *Myken vannfyllingsanlegg.* Det er gitt tilsagn om statsstøtte inntil kr. 12 000.— av midler på Havnedirektørens budsjett.
26. *Borgvåg vannverk.* Det er gitt tilsagn om statsstøtte kr. 65 000.— over Havnedirektørens budsjett på grunnlag av plan og overslag av 23/10 1954 pålydende kr. 79 000.—, utarbeidet av Statens Havnevesen.
27. *Sanna vannverk.* Anlegget med vannfyllingskai er av Statens Havnevesen kostnadsberegnet til kr. 86 000.—, hvorav er bevilget over Havnedirektørens budsjett kr. 72 000.—. Træna kommune har bevilget de resterende 14 000.—
28. *Røst vannverk.* Det er gitt foreløpig tilsagn om at statsstøtte kan påregnes på vanlige vilkår til dette anlegg. Fiskeridirektoratets Bygnings- og Maskintekniske Avdeling skal utarbeide planer og overslag for anlegget. Før det foreligger planer og overslag for den utbygging som kan komme på tale anses det vanskelig å gjøre noe med hensyn til dannelse av eventuelt vannverkslag m.v.
Det arbeides med planer om vannforsyningsanlegg for flere vær og fiskeridistrikter i fylket, utenom de anlegg som er nevnt foran.

Nedskrivningsbidrag og lån til oppføring av ror- og egnebuer.

På bakgrunn av den utvikling som har foregått i Lofoten i de senere år når det gjelder deltakelsen i fisket og omlegging av driftsmåter m.v. antas det nå å være tilstrekkelig antall rorbuer i de fleste fiskevær i Lofoten. Spørsmålet her er således stort sett ikke å bygge nye rorbuer, men å bringe de eksisterende buer i en slik stand at de kan tilfredsstillende rimelige krav.

Med de nåværende material- og byggepriser vil det i mange tilfeller være direkte urasjonelt å yte statsstøtte til bygging av nye rorbuer, når det på stedet finnes eldre buer som med fordel kan ombygges. Slike ombygginger er imidlertid også ofte kostbare, og eierne kvier seg for å foreta slike arbeider.

Som jeg har fremholdt tidligere, er det derfor meget ønskelig at stønadsordningen blir utvidet til å omfatte ombygging og modernisering av eldre rorbuer.

Også dette kvartal har det vært en del arbeid i forbindelse med

tidligere innvilgede rorbubidrag. Det er også behandlet en del nye søknader om bidrag til nybygg både fra Lofoten og andre distrikter i fylket, men det er symptomatisk at antall forespørsler om støtte til ombygging øker.

Andre saker. Arbeidet med statistikk- og etterretningstjeneste har gått som vanlig. Ordningen med innhenting av fiskeristatistikens skjema D gjennom lensmennene påfører fiskekjøperne etter min mening unødig dobbeltarbeid og medfører ofte meget bryderi for lensmennene. Ordningen må sies å være foreldet og det bør kunne opprettes et samarbeid med salgsorganisasjonene så man får både årsoppgaver og oppgaver for kortere perioder over de fiskekvanta som er omsatt gjennom lagene.

Det er ført korrespondanse med Holand og Nes fiskarlag om statsstøtte til oppføring av fryseri- og kjøleanlegg på Kirkøy i Vega og med Stigøens fiskarlag om bidrag til ishus på Indre Kvarøy. Videre er behandlet søknad om bidrag til oppføring av samfunns- hus med folkebad på Hovden i Vesterålen og søknad om bidrag til videre utbygging og effektivisering av Svolve Røde Kors Hjelpekorps, bl.a. ved avholdelse av svømmekurser. De vilkår som var satt for statsstøtten til Svolve Folkebad er oppfylt og stønadsbeløpet kr. 10 000.— er utbetalt. Erstatningskrav fra M/K «Bøværing», N-157-BØ, mot ukjent tråler for ødeleggelse av fiskereds- skaper er overfor politimesteren i Svolve anbefalt henlagt som forgjeves etterforsket. I forbindelse med stønadsordningen til flyt- ting fra utvær er det ført en del korrespondanse med søkere, bustad- nemnder, formannskap og Bustadbankens avdeling i Tromsø.

3. kvartal 1956.

Fisket. Det foregår som vanlig mindre hjemmefiske i distriktet på denne årstid, da fiskerne som kombinerer landbruk og fiskeri, er hjemme i høyonna.

På Andenesfeltet drifter en del garnbåter etter seien og andre garnbåter etter uer. Deltakerantallet var omtrent det samme som i fjor, ca. 25 båter, idet det er bare båter som hører heime i Andenes som deltar her. Fangstene har vært noe ujevne fra 500 til 6 000 kg. sei og uergarnbåtene hadde fangster opptil 2 500 kg. uer. På Andfjorden er det videre tatt en rekke seinotfangster på opptil 26 000 kg.

Blåkveitefisket for Vesterålen har hittil gitt bra utbytte med fangster på opptil 10 000 kg. Blåkveita er hovedsakelig levert til fryserier i Myre, Melbu og Nyksund. Seifisket med juksa og not for værene i Bø må sies å ha gitt bra utbytte hittil, mens derimot fangstene på garn har vært små og ujevne. Siden seifisket for Bø tok til i mai måned er det hittil oppfisket ca. 1 mill. kg. sei.

Enkelte bankbåter drifter på Røstbanken og det er tatt tildels gode fangster, således fikk en båt 5 000 kg. bl. fisk og ca. 1 600 kg. kveite.

Reiser, møter, arbeidet ved kontoret m.v. En reise er foretatt til Eggum i Lofoten for å delta i møte i A/L Eggum vannverk, hvor bl.a. spørsmålet om restfinansiering og gjenopptaking av anleggsarbeidet ble behandlet. På Bøstad konfererte jeg med lensmannen i Borge om spørsmål vedrørende utvalgsordning og oppsynstjeneste under det forestående skreifiske og om etterretningstjenesten under fisket i sin alminnelighet. Videre ble det i Vestresand og Mortsund foretatt inspeksjon av to rorbuer som er under oppføring med statsstøtte. Med merkelovens tilsynsmann i Borge ble drøftet en del spørsmål vedrørende føringen av distriktsfortegnelsen m.v.

Møte i utvalget til innstilling av søknader fra Nordland fylke om lån i Statens Fiskarbank og av bankens Nord-Norge-fond til anskaffelse av fiskefartøyer og redskaper ble holdt den 15/8-56 i Bodø. Det forelå i alt 38 fartøysøknader med samlet kostnadsoverslag kr. 22 518 268.— og omsøkt lånebeløp kr. 20 007 768.—. Videre var kommet inn 11 redskapssøknader med total kostnad kr. 1 360 252 og omsøkt lånebeløp kr. 1 166 471.—. Av søkerne hadde i alt 15 søkt om lån av Nord-Norge-fondet også i 1953 og/eller i 1955, uten at søknadene hadde kunnet innvilges. Avslagene har vært begrunnet i begrensede utlånsmidler. Utvalget innstilte i prioritetsrekkefølge 37 fartøysøknader og 11 redskapssøknader. En fartøysøknad gjaldt lån til utskifting av motor i eldre fartøy og kunne ikke innstilles til lån av bankens Nord-Norge-fond.

Møte i Nordland fylkes havnenemnd ble holdt i Bodø den 31/8 1956. Fiskeriinspektøren fungerer som sekretær for nemnda. Fylkets prioritetsliste av 19. juni 1950 for havnearbeider ble tatt opp til ny vurdering på bakgrunn av den utvikling som siden den gang har foregått i fisket og havneutbyggingen. Nytt møte ble besluttet avholdt på nyåret 1957 for å ta standpunkt til forslag til revidert prioritetsliste som skal fremlegges for fylkestinget 1957.

Administrasjon av statens grunn i fiskevær. Arbeidet med tomteregistret og innkrevningslisten har gått som vanlig. Festeavgiftene i Nyksund og Å er blitt jevnt bra innbetalt. Restanselisten for Kabelvåg og Skrova viser imidlertid en del skyldige avgifter som skriver seg fra 3—4 år bakover i tiden. Det har som vanlig vært ført korrespondanse med vedkommende festere, tilsynsmenn og lensmenn for enten å få innbetalt restansene eller å få brakt angjeldende festeforhold til opphør.

Arbeidet med fiskeværsveg i Nyksund henimot den prosjekterte molo/veg over Nordsundet samt opprensning av den farlige fjell-

vegg bak fiskebruksbebyggelsen i Vestervika er avsluttet med en samlet kostnad kr. 31 868.84, som er bevilget over kap. 601, post 1. Det gjenstår å føre fiskeværsvegen ytterligere ca. 90 m framover for å få tilknytting til den prosjekterte molo/veg over Nordsundet. Arbeidet med moloen vil bli påbegynt av Statens Havnevesen våren 1957.

Merkeregistret. I kvartalet er behandlet 584 saker vedrørende merkeregistret. På grunn av aldersgrensebestemmelsene og andre forhold er det i den senere tid blitt ansatt en del nye tilsynsmenn, hvilket har ført til en del ekstra korrespondanse, bl.a. for å sette disse inn i sine gjøremål og gi de nødvendige rettleddninger. Det er også ført korrespondanse direkte med båteiere og andre for å få inn merkebrev og andre opplysninger som det ikke har lyktes for tilsynsmennene å få innhentet.

Forøvrig har arbeidet med ajourføring og kontroll av fylkesregistret gått som vanlig.

Vannforsyning i fiskevær. Den oversikt som er inntatt i forrige beretning suppleres med følgende bemerkninger, for såvidt angår endringer av noen større betydning som er kommet til i løpet av rapportperioden:

1. *Fredvang vannverk.* Av den omsøkte tilleggsstøtte på kr. 17 000.— til bygging av grenledning Hovdan—Kjeldsnes har Fiskeridepartementet innvilget kr. 15 000.—, som skal være rente- og avdragsfri i de første 10 år, men som deretter skal tilbakebetales over 20 år. Videre har vannverkslaget fått tilsagn om tilleggsstøtte kr. 10 000.— hos Landbruksdepartementet og tilleggs lån kr. 5 000.— hos Postsparebanken. Resten av overslagsbeløpet for grenledningen, kr. 15 000.—, forutsettes tilveiebrakt som andelskapital og annen distriktsyttelse.
3. *Mortsund & Sandsund vannverk.* Den omsøkte tilleggsstøtte på kr. 9 000.— til delvis dekning av overskridelse av overslaget er innvilget og utbetalt.
5. *Stamsund vannverk.* Nytt avgiftsregulativ er midlertidig godkjent og resterende statsstøtte kr. 75 000.— er frigitt. Sluttfinansieringen vil vannverkslaget søke ordnet ved et tilleggs lån på kr. 75 000.— i Postsparebanken.
6. *Nyksund vannverk.* Omsøkte tilleggsstøtte på kr. 20 000.— er innvilget og det er gitt tilsagn om et pantelån på kr. 50 000.— fra Postsparebanken. Den endelige finansiering av anlegget blir da slik: Andelskapital kr. 15 500.—, bidrag fra Norges Brannkasse kr. 15 000.—, lån i Postsparebanken kr. 50 000.— og statsstøtte kr. 292 448.76.

13. *Eggum vannverk.* Det foreligger nå tinglyst pantobligasjon for den tilsagte statsstøtte på kr. 90 000.—. Revidert overslag for de gjenstående anleggsarbeider er under utarbeidelse og finansieringsspørsmålet for fullføringen vil da bli tatt opp.
14. *Henningsvær vannverk.* Spørsmålet om finansiering av overskridelse er under behandling. Vannverket vil være ferdig til bruk til vinterfisket 1957.
16. *Straume og omegn vannverk.* Pantobligasjonen for statsstøtten på kr. 60 000.— og tilleggsstøtten på kr. 75 000.— foreligger nå i tinglyst stand. Hvorvidt den endelige finansiering kan bringes i orden ved tilleggsstøtte fra Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet samt lån fra Postsparebanken, er vesentlig avhengig av Bø kommunes standpunkt til spørsmålet om kommunalt bidrag.
17. *Sund vannverk.* Som nevnt i forrige beretning er vannverket tatt delvis i bruk. Det er innhentet revidert overslag og oppsatt forslag til dekningsplan for de gjenstående arbeider.
18. *Sørvågen vannverk.* Anleggsarbeidet pågår, og ventes på det nærmeste fullført til vinterfisket 1957. Det er sannsynlig at det vil bli en del overskridelser også på dette anlegg, som er kostnadsberegnet til kr. 790 000.—.
19. *Øernes vannverk.* Anleggsarbeidet pågår, og ventes for så vidt angår den godkjente utbyggingsplan å være fullført til vintersesongen 1957 innenfor rammen av den disponible byggekapi tal.
23. *Væroy vannverk.* Arbeidet på første byggetrinn er påbegynt og ventes fullført til vintersesongen 1957.

Forøvrig er det i kvartalet bl.a. behandlet søknader om statsstøtte til vannverk i Lødingen og i Sigerfjord og gitt rettledning om tilrettelegging av søknader om støtte til bygging av mindre vannforsyningsanlegg i Vågehamn, Jennskaret og Kalle. Anlegget på Tinden i Vesterålen er ferdigbygget ved annen finansiering og den tidligere innsendte søknad om statsstøtte er frafalt.

Det er også i dette kvartal ført en del korrespondanse med fylket og havnevesenet om vedlikehold av «statsbrønner» som i sin tid er bygget av Statens Havnevesen, men som skal vedlikeholdes av vedkommende kommune og/eller fylket. Videre har en måttet fungere som megler i indre tvistigheter som er oppstått mellom vannverkslag og andelshavere vedrørende betaling av andelsbeløp og/eller vannavgifter.

Andre saker.

Fra fiskarlag på Helgeland er det kommet anmodning om utvidet meldingstjeneste i kringkastingen om fisket i distriktet. De

nåværende dagsmeldinger er hovedsakelig basert på å dekke skreifisket og seifisket for Vesterålen og Lofotens ytterside. Forslag om en utvidet meldingstjeneste som tar sikte på å dekke de større fiskerier i hele fylket er utarbeidet og sendt direktoratet. Utvidelsen er anslått å ville koste ca. kr. 7 000.— pr. år.

Med arbeidskomiteen for Rødøy kjøleanlegg er ført en del korrespondanse angående spørsmålet om valg av tomt og beliggenhet for det påtenkte anlegg.

Det er gitt uttalelse til fylket i forbindelse med søknad fra Svolvær Sportsfiskerforening om innføring av forbud mot alt garn- og notfiske på Osanpollen mv. ved Svolvær for å beskytte sjørøyr og sjørret.

I kvartalet er rapportert 2 tilfeller hvor tyske trålere har ødelagt garnbruk for norske fiskere utenfor Andenes. Det ble ødelagt redskaper for tilsammen kr. 27 836.30, fordelt på 5 båter. En av de skadelidte har søkt om forskuddserstatning på kr. 10 000.—, hvilket er anbefalt innvilget i størst mulig utstrekning. Til fylket er det dette kvartal gitt uttalelse vedrørende 3 søknader om bidrag av Naturskadefondet i forbindelse med tap og skader på båter og bruk.

Av bevilgningene til flytting fra Lofotodden og fra Sørsand, Kyllsund og Stavøy gjenstår hittil udisponert henholdsvis kr. 24 000.— og kr. 22 250.—. Forslag til anvendelse av restbeløpene er innsendt. Ellers har det som vanlig vært en del korrespondanse i forbindelse med søknaden om støtte til flytting fra utvær. For møte i flyttingsutvalget, som skal holdes i 4. kvartal, er det utarbeidet forslag til innstilling i en rekke slike saker.

4. kvartal 1956.

Fisket. Seifisket for Vesterålen ga bra utbytte og deltakelsen var omtrent som i fjor. For Andenes deltok 34 garnbåter i seifisket og for Bleik 10 båter. Fisket var en del hindret av straumsetting og fangstene var av den grunn noe ujevne, fra 1000 til 10 000 kg. storsei. Også for Helgeland har seifisket gitt gjennomgående bra utbytte, særlig for herredene Lurøy og Træna.

Størjefisket ble også i år en skuffelse. Det var små og spredte størjeforekomster og det ble direkte tap for enkelte båteiere. Småhvalfangsten ga i år jevnt bra utbytte. Fisket foregikk vesentlig på Vestfjorden og på Lofotens ytterside.

Rekefisket i fylket har også i år gitt bra utbytte. I Meløydistriktet er det funnet nye gode rekefelter og det er tatt relativt

store fangster, slik at det enkelte ganger har vært avsetningsvansker.

Reiser, møter, arbeidet ved kontoret m.v. Det er foretatt en reise til Rødøy, hvor det ble holdt møte med Rødøy Distriktsfiskarlags arbeidsutvalg for reising av et mindre kjøleanlegg i herredet og foretatt befarings med henblikk på stedsvalg for anlegget. En ble enige om at tomtealternativet i Selvågen på Rødøy byr de absolutt beste muligheter.

Til oppføring av sykestue med folkebad på Rødøy er det bevilget et tilskudd på kr. 7 500.— over fiskeribudsjettet. Sammen med byggekomiteens formann besiktiget jeg huset og vannforsyningsanlegget, som var fullført i samsvar med forutsetningene for stonaden. Elektrisk kraft ventes ført fram til stedet i løpet av kvartalet. Sykestuen og folkebadet er da klar til straks å bli tatt i bruk. Det ble samtidig foretatt besiktigelse av tomten til A/L Rødøy Slipp og Motorverksted på Gjørøyvågen. Forholdene synes å ligge godt til rette for et slikt anlegg her, men det har ennå ikke lyktes å få en endelig løsning av finansieringsspørsmålet.

Til Værøy er foretatt en reise for å konferere med vannverkets styre og entreprenør, bl.a. i forbindelse med påtenkt utvidelse av den tidligere godkjente plan ved bygging av grenledninger i områdene Tyvnes, Stølen, Skolen og Sørlandsvågen. De utførte anleggsarbeider ble besiktiget. Arbeidet med annet byggetrinn forutsettes tatt opp våren 1957. Ved samme anledning foretok jeg besiktigelse av et privat filetfryseri på Værøy i forbindelse med lån fra Utbyggingfondet for Nord-Norge.

Til Bergen er foretatt en reise for å delta i fellesmøte med fiskeriinspektørene og samvirkekonulentene i Fiskeridirektoratet.

Endelig er det foretatt en reise til Røst sammen med sekretær Henriksen i direktoratets bygnings- og maskintekniske avdeling for bl.a. å delta i styremøte og årsmøte i A/L Røst Fryseri- og kjøleanlegg. Det ble oppnådd enighet om grunnlaget for gjenopptakelse av driften ved anlegget til vintersesongen 1957. Anlegget ble besiktiget og det viser seg at det vil være nødvendig å foreta en del reparasjoner i isrommet. Under samme reise ble det også konferert med arbeidsutvalget for Røst Vannverk og med søkere om lån i Statens Fiskarbank og av bankens Nord-Norge-fond til anskaffelse av fiskefartøyer.

I Bodø ble det den 19/12-56 holdt møte i utvalget til behandling av søknader om statsstøtte til flytting fra utvær i Nordland. Det ble bl.a. avgitt forslag til endelig tildeling av statsstøtte til 29 søkere som tidligere har fått foreløpige tilsagn. Videre anbefalte utvalget at det blir gitt foreløpige tilsagn om statsstøtte til flytting

fra Oddøy og Burøy i Lurøy samt Burøy i Vega, mens søknader fra Staurvik i Bodin samt Reløy og Storspjutøy i Vega ikke kunne anbefales innvilget.

Restbevilgningen til flytting fra Sørsand, Kyllsund og Stavøy i Øksnes ble foreslått anvendt som tilskudd til Øksnes kommune til legging av hovedkloakk på tilflyttingsstedet Myre.

Administrasjon av statens grunn i fiskevær. Innkrevingslistene for 1956 er utferdiget i løpet av rapportperioden. Den samlede festeavgift for tomter til våningshus, fisketilvirkningsanlegg, rorbuer, sjøhus og hjeller m.v. utgjør for året 1956 kr. 17 212.01, som fordeles seg med kr. 9 186.56 på Kabelvåg med 270 festeforhold, Skrova kr. 4 992.48 med 135 fester, Nyksund kr. 1 980.37 med 80 fester og Å i Lofoten kr. 1 052.60 med 45 fester.

Sammenlignet med året 1955 er det en liten stigning både i antall festeforhold og i samlet grunnavgift som er ført opp til innkreving. Som vanlig er det i løpet av kvartalet foretatt en del justeringer av eldre festeforhold.

Arbeidet på vegen rundt Storhaugen (Uravegen) i Skrova ble foreløpig avsluttet i november måned og aktes gjenopptatt sommeren 1957. Samtlige fiskebruk under Storhaugen har nå fått vegforbindelse med d/s kaien i Skrova.

Merkeregistret. — Farkoster og fiskere. Til belysning av bevegelsene i fiskeflåtens sammensetning innen de forskjellige størrelsesgrupper i dette distrikt, viser jeg til følgende oppgave for året 1956:

Størrelse under 35' innf. 553 båter, slettet 335, tilvekst 218 båter

Størrelse 35—50' innf. 64 båter, slettet 76, avgang 12 båter

Størrelse over 50' innf. 30 båter, slettet 18, tilvekst 12 båter.

Pr. 31/12 1956 var det i fylket registrert i alt 9 434 fiskefarkoster, som fordeles seg med 7 798 i størrelsen under 35', 1280 i størrelsen 35'—50', og 356 båter i størrelsen over 50'

Med hensyn til utviklingen i de tre siste år bemerkes at det totale antall registrerte fiskefarkoster er steget fra 8 873 til 9 434, altså en økning på 561 farkoster. Den vesentlige del av økningen i perioden skyldes den utbredte anskaffelse av småbåter under 35'. I denne gruppe er registrert en absolutt økning på 579 båter. I størrelsesgruppen over 50' er registrert en absolutt økning på 56 båter, mens antallet båter i mellomstørrelse er blitt redusert med 74.

Samtidig er det skjedd en bemerkelsesverdig utvikling når det gjelder antallet fiskere i fylket og deres fordeling i gruppene eneyrke, hovedyrke og biyrke.

Ifølge fiskeristatistikkens skjema D er det samlede antall fiskere i fylket i 1956 oppgitt til 20 450 mann, hvorav 5 705 har fiske som

eneyrke, 7 682 som hovedyrke og 7 063 som biyrke. I 1955 var det totale antall fiskere 21 771 mann, fordelt med 5 620 på eneyrke, 8 527 på hovedyrke og 7 624 på biyrke.

Tallene også for tidligere år etter krigen viser en langsom, men jevn nedgang i det totale antall fiskere, samtidig som det skjer en relativ forskyvning fra biyrke og hovedyrke til fiske som eneyrke.

Siden 1949 er således det totale antall fiskere gått tilbake med 4 743 mann. Antall fiskere med eneyrke er øket med 530 mann, mens gruppene fiske som hovedyrke og biyrke er gått tilbake med henholdsvis 3 958 og 1 315 mann.

Denne utvikling henger for en stor del sammen med utviklingen i flåtens sammensetning, idet de mellomstore båtene, som vesentlig ga beskjeftigelse bare i de store sesongfiskerier, er blitt skiftet ut og erstattet, enten med større fartøyer som er basert på helårsdrift og gir full beskjeftigelse, eller med småbåter som også i mange tilfeller gir muligheter for kontinuerlig drift utenom sesongfiskeriene hvor eierne ofte har deltatt som mannskap på større båter.

Kort sammenfattet kan det sies slik at det totale antall fiskere stadig har sunket, mens det totale antall registrerte fiskefarkoster har steget, og dette har skjedd i en slik grad at det nå praktisk talt finnes nesten en båt for annen hver fisker.

Stort sett innebærer imidlertid utviklingen på dette område en ganske tydelig tendens til rasjonalisering av fisket i fylket, selv om her nok finnes et uforholdsmessig stort antall små farkoster og det er ønskelig å få flere havgående båter.

Andre saker. Arbeidet med saker vedrørende bygging av vannverk og ror- og egnebuer med statsstøtte har gått som vanlig.

Den 29. og 30. november 1956 forårsaket to tyske trålere ved uforsvarlig framferd særlig store tap og ødeleggelse av seigarnbruk for i alt 14 Vesterålsbåter utenfor Andenes. De samlede erstatningskrav var på kr. 183 658.55, hvorav kr. 46 000.— skyldes krav på erstatning for tapt fangst m.v. Erstatningskravene er oversendt den norsk-tyske trålernemnd til behandling, og søknader om utbetaling av forskuddserstatning er oversendt Fiskeridirektoratet. Seks av de skadelidte har senere fått utbetalt forskuddserstatninger på tilsammen kr. 62 787.39. I løpet av året 1956 er det kommet inn erstatningskrav mot i alt 8 tyske og 4 britiske trålere for et samlet beløp på ca. kr. 462 800.—. Det er et stort behov for bedre redskapsvakthold på Vesterålsfeltene.

Foranlediget av henvendelser fra fiskere, fiskekjøpere og lensmenn har jeg funnet å måtte innskjerpe overfor enkelte lensmenn de nye fredningsbestemmelser for kveite som er gitt ved Kronprinsregentens resolusjon av 7/12-56.

Også dette kvartal er behandlet en del krav om havneutbygging, fortøyninger, oppmerking m.v. samt veger i sjøbygdene.

Med Statens Fiskarbank og kontoret for områdeplanlegging i Nordland er som vanlig ført en del korrespondanse og gitt uttalelser i forbindelse med søknader om lån til fiskefartøyer og tilvirkningsanlegg m.v. Det er også gitt uttalelser til arbeidskonsulenten og fylkeslegen vedrørende søknader fra rekonvalesenter om bidrag fra fylket til anskaffelse av fiskefarkoster og fiskebiler m.v.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Møre og Trøndelag,
Aksel Næss.

1. kvartal 1956.

Værtilhøva var meget bra, og det var vel en av grunnene til det rekordmessige resultat av vintersildfisket denne sesong.

Fisket. Storsildfisket tok til 14. januar og ble avsluttet 14. februar. Det har vel ikke i storsildfiskets historie vært fisket så mye sild på så kort tid. Årets fangst av storsild ble omtrent det samme som i rekordåret 1954.

Vårsildfisket som tok til etter endt storsildsesong og varte til 28. mars, ga en totalfangst på ca. 2.7 mill. hl. Det er det beste resultat en har hatt siden 1952.

En kan si at vintersildsesongen i år var kort men rik, og at resultatet ble så bra, skyldes vel i første rekke det gode stabile været under fisket.

Til tross for det store kvantum oppsto det ingen omsetningsvansker denne vinter.

Skreifisket. Værforholdene var stort sett gode også under dette fiske og resultatet av fisket ble tilfredsstillende. Viknafisket var denne sesong bedre enn på mange år. I Sør-Trøndelag var skreifisket også en god del bedre i vinter. Her var det en del vansker med omsetningen av fersk skrei en tid, og prisen var helt nede i 60 øre pr. kg. I Møre og Romsdal var det også et bra skreifiske, og det ble tatt en rekke gode fangster.

Bank- og kystfisket. Fra Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag opplyses det at fisket ute på bankene og ved kysten var bedre i dette kvartalet enn i samme tidsrom i fjor. Seifisket derimot var noe hindret av dårlige værforhold til havs.

Rusefisket. Det oppfiskede kvantum i år ligger godt an sammenlignet med tidligere år, og det ville utvilsomt vært betydelig større hvis avtaksforholdene hadde vært mere tilfredsstillende. Men allerede i januar begynte det å melde seg vansker med å holde regel-

messig avtak i gang, og det ble henstillet til fiskerne å begrense oppbevaringen av torsk til levende anvendelse. For å hjelpe på avtaket ble det derfor levert en del fisk til frysing og sløyting.

Seifisket. Som tidligere nevnt i meldingen ble seifisket ute på bankene mye hindret av dårlige værforhold. Langs kysten ble det derimot tatt en del bra fangster, særlig utenfor Møre og Romsdal, hvor det i alt ble oppfisket 5 400 tonn. Det ble i kvartalet ikke omsatt noe av denne til levende anvendelse.

Skalldyr. Sesongen for omsetning av hummer begynner først i mai og slutter i desember, og det lille kvantum av hummer som ble oppfisket i denne tid ble tatt i forbindelse med rusefisket.

En har inntrykk av at utbyttet av rekefisket var omlag som i fjor. Avsetningsforholdene var også stort sett gode. Det var imidlertid mye småfallen reke, så eksportforholdene for kokte reker var ikke særlig gode.

Fryseanlegg. En har i kvartalet arbeidet en del med kravene om planene for 2 nye fryse- og kjøleanlegg på Møre, ett på Misund i Romsdal og ett på Vevang i Nordmøre. På begge steder er det et sterkt behov for slike anlegg, særlig for fiskerinæringen. Anlegget på Vevang har imidlertid også fått god tilslutning fra jordbruksnæringens side.

Trøndelagsplanen. En har hatt mange forespørsler om denne, både vedkommende støtte til vassanlegg, fryse- og kjøleanlegg i fiskeridistriktene og til planer med bygging av nye havfiskebåter m.v. En har hittil måttet si at en fikk holde seg avventende til planen var behandlet i Stortinget. Det foreligger imidlertid — som nevnt — flere søknader om støtte gjennom planen, mest da til nye fiskebåter.

På anmodning av fylkesmannen og områdeplanleggingskontoret i Møre og Romsdal har en utarbeidet og sendt kontoret en oversikt over fiskeriene og fiskerinæringen i fylket.

Forøvrig har en gitt uttalelser om flere viktige saker som er oversendt fra Fiskeridirektoratet: til eks. revisjon av den nye navigasjonslov. Ellers har en hatt til behandling flere krav om statsstøtte til bygging eller reparasjon av ishus og islager, støtte av Naturskadefondet for skade eller tap av båter, redskaper og sjøhus, statsstøtte til bygging av en almenningsskai på Tarva i Sør-Trøndelag m.v. Av trålkonsesjoner er imøtekommet og oversendt Fiskeridirektoratet 14 stk.

Krav om forbud mot bruk av snurpenot i trange fjorder og sund, og krav om forbud mot rundfisk- og reketråling kom det også en del av dette kvartalet. Kravene fra Sør-Trøndelag skal gjennom-

gåes av et utvalg oppnevnt av fylkesfiskarlaget sammen med fiskeriinspektøren og en representant fra Fiskeridirektoratet.

Reiser. En hadde i kvartalet bare 1 reise med tilsammen 4 reisedøgn.

2. kvartal 1956.

Værforholdene var stort sett bra, men både temperatur og nedbør lå litt under normalen for april, litt over i mai og med middels temperatur og nedbør eller litt over i juni. Den fremherskende vindretning var fra syd til vest i den første tiden, med mer øst nord/øst i den siste. Vindstyrken var imidlertid moderat og sjelden over kuling. Driftstilhøva ellers bød heller ikke på noen særlige hindringer:

Forfangst- og småsildfisket. Etter avsluttet vintersildfiske og skreifiske er det forfangstsilden, det begyndende feitsildfiske og småsildfisket som fanger størst interesse.

Storparten av fangsten gikk også i år til fabrikkisild og agn. Omsetningsforholdene og avtaket var det — som året før — intet vesentlig å si på. For Sør-Trøndelag kan dette fisket i dette kvartal karakteriseres som særlig bra, idet det sjelden inntreffer et såpass stort fiske på denne tiden. Dette fortsatte imidlertid også utover og atskillig inn i neste kvartal.

Bank- og kystfisket kan i år som i fjor karakteriseres som godt, idet fisket sammenlignet med i fjor viser et atskillig større kvantum. Dette gjelder særlig for Møre og Romsdals vedkommende. Økningen kom imidlertid her vesentlig av større deltakelse og utvidet drift. Hertil kom at værforholdene også var bra og noen agnmangel hemmet heller ikke.

Rusefisket. Praktisk talt ble hele kvantummet avhentet i april måned og vesentlig i den sørlige del av distriktet. Fisket pleier forøvrig da å slutte av. Dette fiske har imidlertid i de sørlige distrikter vært dårligere i år enn ellers de siste årene.

Seifisket. Snurpefisket etter sei begynte i midten av april, men med forholdsvis dårlig fiske den første del av sesongen. Avsetningen til levende anvendelse var som vanlig, dog noe bedre enn året før, idet kvaliteten på seien var særs god. Fisket varte helt ut i september og var spesielt godt for Bjørnsund, men også i andre distrikter var det perioder med godt fiske.

Skalldyr. Det oppfiskede kvantum av hummer viste noe stigning sammenlignet med samme tidsrom i 1955. Noen særlig hummerbestand er det vel imidlertid ikke her ennå. Det har derfor heller ikke vært så mange som har lagt seg etter dette fiske, men dette blir imidlertid nå også her gjenstand for stadig større interesse fra fiskernes side.

Grønlandsfisket. Som vanlig i de siste årene dro storparten av Grønlandsflåten fra Norge i siste del av april, og de første fartøylene var allerede på feltet ca. 1. mai. Det tok imidlertid en tid før fisket kom ordentlig i gang.

Det meste av mai måned var driften hemmet av surt og dårlig vær, men i juni bedret været seg og fisket tok seg opp. I den første tid foregikk fisket fra og med Fiskenes-banken og sørover. I siste uke av juni dabbet fisket av en tid, og fisken begynte å gå høyt i sjøen. Båtene la da for en stor del om til juksafiske om dagen og linefiske om natten. Lengre ut i sesongen la igjen de fleste båter om til linefiske. Flåten trakk etterhvert mer og mer sørover mot bankene ned mot Cape Farwel. Dette er en tendens som fisket her har hatt i de seneste år.

Selfangsten. Overseilingen til alle felter skjedde i bra vær og de fleste skuter nådde fangstfeltene tidsnok til begynnelsesdatoen. For New Foundlandsfeltet var denne 10. mars på utsiden og 5. mars i gulfen. For Vestisfeltet 22. mars. På New Foundlandsfeltet var fangstforholdene særlig gode i år og resultatet ble store kvanta fortrinsvis av ungsel. Her var det fly fra Halifax som lokaliserte sellegrene for skutene. Ved Vestisfeltet var det vanskelige isforhold og 9 av fartøylene ble liggende fastfrosset i opptil 14 dager. Det var delvis kritisk for disse skutene, men alle kom seg imidlertid ut ved egen hjelp.

Grønlandsstredet. Her var det også dårlige fangstforhold, og fangstresultatet ble som følge derav mindre tilfredstillende. Prisene var litt bedre enn året før.

Fiskerioppsynet fungerte denne vinter stort sett som året før.

For Nord-Trøndelag ble fiskerioppsynet, med tilsetning av faste oppsynsbetjenter for Viknaværa, opphevet for flere år siden. Her har vi derfor i de senere år bare hatt lensmannsoppsyn.

For Sør-Trøndelag har vi imidlertid til nå hatt 3 faste oppsynsbetjenter, nemlig for Titran, Kya og Sula med Bogøy- og Mausundværene. Slik var det også denne vinter.

Skreifisket for disse værene — både i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag — var denne vinter betydelig bedre enn året før, og oppsynet gir uttrykk for at det nå mener skreia er på innsig igjen til denne del av kysten. Belegget i de forskjellige vær var imidlertid også denne vinter noe beskjedent i forhold til hva det pleide å være i 30-årene da skreien opptrådte med noen tyngde også her.

Merkeregistret. I kvartalet er mottatt 377 innberetninger til merkeregistret.

En har inntrykk av at mange båteiere fremdeles tar det noe lett med denne registrering av sine farkoster. I det siste er det

imidlertid skjedd en bedring, men det er enda atskillig igjen før en kan si at dette register er noenlunde ajour.

Flytting fra utvær. I kvartalet kom inn 4 søknader om flytting fra utvær. 3 av disse er ferdigbehandlet og oversendt Fiskeridirektoratet. En er fortsatt til behandling her.

Arbeidet med dette faller helt på fiskeriinspektøren, idet det ikke her som i de nordlige fylker er oppnevnt særlige utvalg for dette. Arbeidet med å samle inn opplysninger og tilrettelegge hver enkelt søknad skaffer derfor nokså mye arbeid. Det ser imidlertid ut til at antallet av søknader nå har kulminert.

Stormvarselstasjonene. Det har vært en del værvarslingsstasjoner i drift inntil det siste. Med den varslingen som nå går ut over riksnettet og med radioapparatenes innpass i så å si hvert hjem, er disse stasjoner etterhvert blitt mer og mer overflødige. Stasjonene er derfor lagt ned litt etterhvert slik at alle nå var gått inn til denne sesong.

Ishusene. De ishus som en har i distriktet og som er oppført med statsbidrag har nesten alle vært i bruk også denne vinter. De eldste blir nå etterhvert så forfallen at de bevarer isen dårlig. De fleste må derfor repareres etterhvert. Reparasjonene er imidlertid som regel nokså omfattende og dyre og må — når det nå ikke lenger ytes statsstøtte til dette — bekostes av lagene selv. Dette har mange ikke økonomisk evne til, og husene blir derfor stående utjenlig for sitt bruk og derfor til ingen nytte. De blir naturligvis på det vis dårligere og dårligere etterhvert inntil de er helt kondemnabile. Erfaringen viser ellers at disse gamle husene — som alle er ført opp i tre med sagflis som isolasjonsmateriale — fort tar skade og får således kort brukstid. En er derfor nå gått over til å føre disse husene opp i betong, etter normaltegninger fra Fiskeridirektoratet. En type som en tror vil passe bedre både med hensyn til varighet og til å minske svinnet. Det var i kvartalet 2 ishus under oppføring her med statsstøtte, begge i Sør-Trøndelag. Tilsynet med dette hører også inn under fiskeriinspektørene.

Kravene om fryse- og kjøleanlegg. Kravene om å få flere slike anlegg her i distriktet har holdt fram også dette kvartal. Det gjelder imidlertid så å si bare Møre og Romsdal fylke. Det er hovedsakelig beskjedne anlegg det her er tale om.

Vassanleggene. Kravene om statsstøtte til nye og større vassanlegg har holdt fram. Det gjelder for alle 3 fylker, og i de fleste tilfeller har inspektøren bistått ved planleggingen. I dette kvartal er det vesentlig anlegget i Otterøy kommune og Bud kommune i Romsdal en har arbeidet med. Begge disse anlegg er nå ført opp på Havnedirektørens budsjett. Det samme gjelder også anlegget på

Stokkøya i Sør-Trøndelag. Et mindre anlegg i Søvikgrend på Sunnmøre har også fått en liten bevilgning fra Fiskeridepartementet. Ellers har en hjulpet til med tilretteleggelsen av mange andre slike anlegg i kvartalet — med henblikk på støtte fra «Trøndelagsplanen».

Badstuer og folkebad. Søknader om statsstøtte til slike har også vært under arbeide. Det gjelder således støtte til et anlegg på Abelvær i Nord-Trøndelag, og ett i Stjørna i Sør-Trøndelag. Anlegget på Abelvær er gitt en bevilgning fra Fiskeridepartementet på kr. 5 000.— som er forvaltet og utbetalt herfra. Anlegget regnes å være ferdig til bruk i slutten av 1956 eller begynnelsen av 1957. Badeanlegget i Råkvåg i Stjørna er i forbindelse med planene om et Helsehus. Til dette er det også søkt om bidrag fra Fiskeridirektoratet og Fiskeridepartementet. En lignende søknad fra Frøya sykehjem er forelagt og videresendt Direktoratet. Det foreligger imidlertid ennå ikke fullstendige og godkjente planer.

Trålkonsesjonssøknader. I denne tiden er mottatt 4 søknader om trålkonsesjon, alle under 300 brt. tonn. Samtlige er tilstått slik tillatelse.

Bidrag av Naturskadefondet. En har mottatt og behandlet bare 2 søknader om bidrag av Naturskadefondet for skader som vedkommer fiskerinæringen. Begge er behandlet etter bestemmelsene og ekspedert til vedkommende fylkeskontor.

Byggeløyver for anlegg i fiskerisektoren. Etter endringen av bestemmelsene om tildeling av materialer og byggeløyve for bygg i fiskerisektoren mottar en fremdeles søknader om byggeløyve for slike bygg. I dette kvartalet er mottatt og behandlet 7 slike som er gått tilbake til vedkommende fylkesforsyningsnemnd. Disse søknader gjelder for det meste større bygg knyttet til en eller annen industrigren vedkommende fiskeriene.

Reiser og arbeidet ved kontoret. I kvartalet hadde en 8 reiser med en samlet reisetid på i alt 25 reisedøgn. Derav 1 reise til Frøya 14—17/4 i høve av søknader om stønad til flytting fra utvær, en reise til Ålesund og omland 18—20/4 for ymse oppdrag, en til Frøya 25—26/4 for synfaring og drøftelser angående et påtenkt skytefelt der for det militære, en til Osen og Roan i tiden 3—5/5 i høve søknader om stønad til flytting fra utvær.

I tidsrommet 7—13/5 var en sammen med en representant fra Fiskeridirektoratet med et utvalg fra Sør-Trøndelag Fiskarlag på en befaring i dette fylke i høve fredningskrav. Innstilling med vedtak om dette er senere sendt Direktoratet.

Den 23/5 var en tilstede ved åpningen av fylkestinget for Møre og Romsdal i Molde. Dagen etterpå var en på Vevang for synfaring hos en som søkte om statsstøtte til flytting fra en øy til fastlandet.

I dagene 29/5—1/6 var en igjen på Frøya i høve forskjellige foreliggende spørsmål, og den 20—23/6 i Nord-Trøndelag i høve forskjellige spørsmål der. Ellers har en i kvartalet deltatt i flere møter og konferanser, sist i juni bl. a. i Sør-Trøndelag Fiskarlags årsmøte i Trondheim.

3. kvartal 1956.

Værforholdene var i dette kvartalet ikke de beste for fisket, men dog brukbare. Fisket artet seg som vanlig noe forskjellig, men stort sett bra også i disse månedene.

Sommersildfisket holdt fram med bra resultat — særlig i Sør-Trøndelag. Fangstene ble vesentlig tatt med snurpenot. Noe garnfiske av betydning var det heller ikke i denne sesong. Pris- og omsetningsforholdene var også i denne tiden bra.

Bank- og kystfisket holdt fram med et noe større utbytte enn i kvartalet før, i alt ca. 16 800 tonn til en førstehåndsverdi av ca. 12.3 millioner kroner.

Grønlandsfisket, som en ved slutten av dette kvartal hadde den vesentligste oversikt over, ga omlag samlet det samme kvantum som året før. En del av denne fisken ble i sesongen solgt til Danmark.

Rusefisket viste en svikt i år i forhold til samme kvartal i fjor. Dette hadde vel sin vesentlige årsak i at fisket i flere distrikter begynte senere enn året før.

Seifisket. Snurpenotfisket etter sei varte også utover i tredje kvartal, og var særlig godt for Bjørnsund og stedene deromkring. Seien var dessuten litt større i år enn vanlig på de kanter. Tendensen mot bedre salgsvare var derfor merkbar.

Et forholdsvis nytt fiske her av noen betydning er *ålefisket*. Dette har imidlertid heller ikke fått det omfang som en kunne regne med etter den interesse det var for dette fisket på forhånd. Forekomstene var visstnok også dårlige, som antagelig skyldes det kalde været utover våren og forsommeren, med ekstra lav sjøtemperatur.

Rekefisket viste nedgang sammenlignet med samme periode i fjor.

Krabbefisket kom i gang fra begynnelsen av september for distriktene i Trøndelag og Møre, og fisket var som vanlig. Kvaliteten var imidlertid dårlig slik at fisket måtte stoppe en tid for å unngå kaos i avtaket. Etter dette ble fisket påbegynt igjen og omsetningsforholdene ble da bedre og fisket middels.

Hummerfisket ga i dette kvartal også et forholdsvis beskjedent utbytte i disse distrikter.

Grønlandsfisket. Det samlede fangstresultat dette år kan betegnes som middels eller litt mindre enn fjorårets. Fangstmengden

lå på mellom 13 og 14 000 tonn saltfisk. Svikten kan skyldes at det denne sesong var noe mindre deltagelse enn i 1955. At det denne gang også deltok bare 2 trålere mot 5 i fjor har naturligvis også øvd innflytelse.

Kveitefisket der borte skuffet denne sesong, og en alminnelig mening er nå at kveitebestanden her er sterkt nedadgående. Hva det kommer av er vel vanskelig å si, men en utbredt oppfatning mellom fiskerne er at for sterk beskatning trolig er den vesentligste årsak. Fangstmengden av kveite på de norske båtene er denne sesong anslått til ca. 500 tonn. Det meste av dette ble også i år tatt på Bananbanken.

Det bør nevnes at det denne sommer og høst også utviklet seg et nokså godt småbåtfiske der borte — etter at fisken kom nærmere opp mot kysten. «Nordafars»båter som vesentlig var bemannet med færøfiskere leverte således på ca. 2 måneder opptil 100 tonn fersk, sløyet torsk pr. båt bemannet med 4—5 mann. Dette fiske ble imidlertid avsluttet i begynnelsen av september.

Det ble denne sesong av M/S «Longva» fra Møre også gjort forsøk med snurpenot der borte. Dette forsøk falt imidlertid ikke heldig ut. Det skulle vesentlig skyldes vanskelige strømforhold. Det vil trolig bli prøvd igjen med dette redskap i neste sesong.

Det ble også av 2 norske båter, M/S «Smaragd» og «Herøyholm», gjort forsøk på bankene ut for New Foundland, på bredde av St. Johns, ca. 120 mil av. Forsøket falt heldig ut idet det ble full last for begge, og forsøkene vil nok bli gjentatt og feltet utprøvd videre i neste omgang.

Såvidt en har brakt i erfaring er det tilfredshet mellom fiskerne med fiskeristasjonen i Færingehavn og dens virksomhet. Den synes å være til gagn og lette for fiskerne.

Nytt i dette fiske for de norske båtene var vel at mange av dem denne sesong forhyrte grønlandske fiskere, og disse skildres som dyktige og pålitelige folk som skipperne bare har godt å si om og gjerne vil forhyre på nytt.

Størjefisket i sesongen 1956. I Møre og Trøndelag ble første størjefangst denne sesong tatt en av de første dager i juli vest for Grip. Et par dager etter kom det inn flere fangster både herfra og ut for Trøndelag. 12. juli ble det tatt 5 fangster på Frøyabanken. Så kom en uke med værhindring, men den 21. ble det igjen tatt en del fangster på samme område, og den 23. ca. 20 fangster ved Grip og Smøla. Etter dette var størjefisket her praktisk talt slutt, bortsett fra noen små fangster på Frohavet og i Trondheimsleia den andre uken i august.

Brugdefangsten. I tillegg til småhvalfangsten har det for Trøn-

delag foregått en meget god brugdefangst. Denne fangst har tatt seg opp år for år, og drives av småhvalfangere, særlig under den tid vågehvalen er fredet 1.—21. juli.

For Nordmøre har brugdefangsten vært drevet i mindre målestokk. Fangsten av brugde har tatt seg opp år for år, — og det er en fangst som bør vies all mulig oppmerksomhet.

Merkeregistret. I dette kvartal er kommet inn til kontoret i alt 373 innberetninger.

Som en nevnte i forrige melding er det enda mye å ordne opp i her før en kan si at dette register er i den orden det bør være.

Trålkonsesjoner. I dette kvartal kom inn 3 søknader om trålkonsesjon. Samtlige er forelagt vedkommende fylkesfiskarlag og deretter oversendt herfra til Fiskeridirektoratet. Såvidt en kjenner til er samtlige også innvilget konsesjon.

Flytting fra utvær. I dette kvartal er det kommet inn 2 slike søknader. En har vært på stedene og synfart begge og fått nærmere opplysninger fra søkerne. Begge søknader er imidlertid under videre bearbeidelse.

Byggeløyve. Det er kommet inn 2 søknader om byggeløyve. Den ene fra Eggesbønes Notbøteri og den andre fra Vedde Sildolje- og Fiskemelfabrikk, begge Sunnmøre. Søknadene er herfra oversendt direktoratet med tilråding om at byggeløyve blir gitt.

Reiser. En har i kvartalet vært på reiser i 36 døgn — fordelt på 7 reiser, derav en reise til Færøyene som tok 14 dager. Denne reise ble foretatt etter innbydelse fra Færøya Fiskemannafelag til Sunnmøre Fiskarlag. En var sammen med dette lags sekretær, og turen gikk først til Torshamn. Derfra gjorde en avstikkere rundt omkring til de forskjellige øyer, bl.a. også til Suderøy.

I kvartalet overvar en etter anmodning årsmøtene i Romsdal Fiskarlag og Nordmøre Fiskarlag, henholdsvis i Molde og Kristiansund. I samband med dette nyttet en da også høvet til å utføre andre forretninger.

Kontoret. Arbeidet her har i kvartalet stort sett vært det samme som ellers. Kravene om reiser var mange også i denne periode, slik at inspektørens tid til arbeide her ved kontoret ble forholdsvis liten. En betrakter imidlertid disse reiser og denne veiledningstjeneste ute i distriktene mellom fiskerne som noe av det primære ved fiskeriinspektørstillingene, og som en derfor såvidt mulig bør etterkomme.

4. kvartal 1956.

Værforholdene var som vanlig i høstmånedene på denne del av kysten nokså stormende og urolig. Dette influerte selvsagt også på fisket. Likevel ble det oppfisket ikke så lite både av fisk og sild. ca. 3 886 tonn til en førstehåndsverdi av ca. 3.2 mill. kroner.

Forfangst- og småsildfisket. Sildefisket foregikk for den overveiende del i Trøndelag og Nordmøre, men når det gjelder brisling ble praktisk talt hele kvantumet fisket i Innherred.

Rusefisket. Særlig i siste del av perioden, fra midten av november og året ut var avtaksforholdene meget vanskelige, og en måtte med virkning fra 14. desember, henstille til fiskerne å innstille oppbevaringen av levende fisk. Med tilfredsstillende avtaksforhold perioden ut kunne således totalkvantumet utvilsomt vært betydelig høyere. Kvantumet ligger likevel ca. 50 000 kg. høyere enn for samme tidsrom året før.

Seifisket. Låsetting av sei i dette tidsrom foregår vanligvis ikke, og det ble i tidsrommet kun omsatt 18 062 kg. sei til en førstehåndsverdi av kr. 8 572.—

Ålefisket. Sesongen for ålefisket ebber i alminnelighet ut i september—oktober, og i dette kvartal ble kun mottatt og omsatt 1 779 kg. ål til en førstehåndsverdi av kr. 4 659.—

Skalldyr. Krabbefisket viste en forholdsvis betydelig nedgang sammenlignet med året før. Dette antas i første rekke å skyldes liten deltagelse og dårlig fiske på de nordlige områder av distriktet. Tendens til nedgang i dette fisket kunne forøvrig merkes over hele området. Avsetningsforholdene var imidlertid stort sett gode.

Omsetningen av reker var stort sett uforandret sammenlignet med forrige år.

Hummerkvantumet går fortsatt nedover.

Det norske sildefiske ved Island. Dette fiske var denne sesong begunstiget av jevnt godt vær, og snurpefisket tok her til i begynnelsen av juli utenfor Nord-Island. Etterhvert seg imidlertid silden østover slik at den senere vesentlig sto øst for Langenes, men som i tidligere år ble det da omtrent slutt på snurpefisket.

Drivgarnfisket var denne sesongen ujevnt og for det meste smått. Det tok seg litt opp på slutten. Silden hadde da for det meste samlet seg nord av Færøyene. Mange drivere fikk imidlertid ikke fylt alle sine tønner. Kvaliteten av silden var god, den beste på mange år sier Islandssildefiskernes forening.

Det kom istand kontrakt med Sverige om levering av 115 000 tønner. Prisen på denne silden varierte mellom kr. 113.50 og kr. 103.50 pr. tonne etter kvalitet og behandling.

Som oppsyns- og hjelpeskip under fisket tjenestegjorde også

denne sesong KNM «Draug» med sjef, kommandørkaptein Valvatne. Denne oppsyns- og hjelpetjeneste er til den største nytte og betryggelse for de norske båtene under fisket, og en tjeneste som fiskerne setter den største pris på.

Søknad om statsstøtte til flytting fra utvær. I dette kvartal kom det ikke inn nye søknader. Det står nå 5 søknader igjen som ennå ikke er avgjort.

Søknader om trålkonsesjon. I 4. kvartal sendte en inn herfra til Fiskeridirektøren 13 søknader om tillatelse til å drive fiske med trål. Herav er foreløpig 3 tildelt konsesjon. Samtlige under 300 br.t.

Søknader av Naturskadefondet. Av slike er i kvartalet mottatt og behandlet 1 søknad fra Nord-Trøndelag fylke og 1 fra Møre og Romsdal.

Søknader om byggeløyve. I kvartalet mottok en 3 slike søknader som ble tilbakesendt Møre og Romsdal fylkesforsyningnemnd med anbefaling.

Reiser. I dette kvartalet hadde jeg 6 reiser med i alt 21 reisedøgn. Jeg var tilstede på årsmøtet i Sunnmøre og Romsdal fiskarlag 4.—6. oktober, på fellesmøte i Fiskeridirektoratet med fiskerinspektørene 19.—22. november, på Frøya 15.—18. oktober i anledning av en tvist om framføring av den elektriske høyspentlinje på Sula over en fra Staten solgt tomt til slip- og mekanisk verksted, i Stokksund 13.—14. november i høve statsstøtte til anlegg av et islager, på Krokvgå 1.—2. desember i høve krav om utbedring av havnen og statsstøtte til et ishus — og 6.—10. desember på Thorsø i Kvenvær, Kyrhaug og Dyrnes på Smøla i høve søknader om statsstøtte til flytting fra utvær, statsstøtte til vassanlegg og til en plan og et krav om et fryse- og kjøleanlegg i Dyrnesvågen. I dagene 13. og 14. desember var jeg etter anmodning på årsmøtet i Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag som denne gang ble holdt i Molde.

Tilbakeblikk. Ser en til slutt på denne næringen for hele året også i dette distrikt, blir fasiten også her at det er det beste året en hittil har hatt. Intet år før har hverken samlet kvantum eller beregnet pengeverdi nådd slik høyde. Det er vel heller ikke før satt så mye inn for å nå denne rekord — både av båter, utstyr og mannskap. Så sårbar som denne næringen er og så stor kapital som her skal til om en vil være med, er det et spørsmål om en ikke nå snart har nådd grensen for videre intensivering og innsetting av større flåte i enkelte grener av fisket. Mange av de mest kyndige tar nå til å mene at det er tilfellet f. eks. med snurpeflåten i vintersildfisket. Det kunne kanskje være grunn til nå å underkaste det spørsmål en nærmere overveielse også fra fiskerimyndighetenes side.

Beretninger fra fiskeriinspektøren for Vestlandet, v/fungerende
fiskeriinspektør Ola Haaland.

1. kvartal 1956.

Værforholdene var stort sett dårlige og stormfulle størstedelen av januar, senere derimot skiftende som vanlig med stort sett bra værforhold.

Om de enkelte fiskerier skal en kort få uttale:

Vintersildfisket. Oljeselskapenes kunngjøring før fiskets begynnelse om at all oljeleveranse skulles foregå pr. kontant ble motatt av fiskerne med forundring og skuffelse. Rundt om i fiskehavnene gjennomførte de fleste handelsmenn kontantsalg, men det kom nå likevel både olje og proviant ombord i alle båter. Kredittinnstrammingen skapte imidlertid en del vansker for fiskerne.

Det har vel forøvrig neppe vært så stor spenning foran noen vintersildsesong som i år. Sildestimenes gang i havet har som kjent vært noe uberegnelig i de siste foregående år, og det manglet derfor ikke på dystre spekulasjoner om at silden i år ville sige sørover Nordsjøplataet.

Første fangsten ble i år tatt på Møre den 14. januar, og under vanskelige værforhold ble det fram til den 23. januar bare tatt småfangster på i alt til sammen 290 tusen hl. Nervene sto derfor på høykant hos mange fiskere og andre som var direkte interessert i sildenæringen, og stemningen i fiskehavnene var ikke særlig god. Men silden kom også i år, og på bred front, fra Bulandet til Kristiansund, slik at vi fikk et storsildfiske som vi vel aldri har hatt maken til på så kort tid. På 3 uker fra 24. januar ble det ilandbrakt over 9 mill. hl. Et slikt kvantum ville man ikke kunnet anvende, om ikke også mottaksapparatet hadde gjennomgått en betydelig utbygging de siste årene.

Utsiktene for et vellykket vårsildfiske var derimot ikke gode. Med de mange dårlige vårsildsesonger etter hverandre, ville det vært sterkt ønskelig med en forandring til det bedre. Det var rike forekomster av sild som seg sørover, og som var til stede på vårsild-

feltet, men silden gikk dessverre altfor dypt for snurperne og ville liksom heller ikke riktig slå seg til ro på bunnen, antagelig på grunn av det nå så bekjente kaldtvann på vårsildfeltene. Settegarnfisket ble derfor meget ujevnt og kortvarig på de forskjellige setterier, best ved Urter, Sve og Utsira. I de få tilfelle da silden kom opp gjennom kaldtvannet f.eks. ute ved Utsira og nede ved Egersund, var den så vill at den nesten ikke kunne fanges. For det meste holdt den seg nede på 30 favner og derunder, som om den var klar over at her var det bare flytetrålen som kunne ta den. Og de få flytetrållag var faktisk de som gjorde det best under vårsildfisket på feltene utenfor Rogaland. Derimot var det bedre for snurperne på de nordre felter, men en har inntrykk av at de aller fleste av våre fiskere fremdeles mener at vårsild det er noe som skal fiskes på det gamle vårsildfeltet i Rogaland, på tross av at de siste årene har vist det motsatte. Imidlertid var det ikke sild det sto om på vårsildfeltene i Rogaland og Hordaland, men ugunstige temperaturforhold. Med de forholdsvis gode værforhold under fisket ville vi sikkert fått et storår med vårsild om temperaturen hadde vært ideell. Egersunddistriktet hadde gledeligvis også i år et forholdsvis godt, men meget kortvarig besøk av silden på de gamle kjente vårsildgrunnene, Løsgrunnen og Kjesholmsgrunnen, og både garnfiskerne og snurperne var i kortvarig aktivitet her, og det gir grunn til optimisme for de kommende år.

Resultatet av vårsildfisket på det gamle felt ble imidlertid nedslående. Det er også i år begge sidene av Stadt som har hatt det beste vårsildfisket.

Den største gruppen av snurperne ligger på 15—20 tusen hl. i samlet fangst, noen har fisket over 25 tusen hl., noen få over 30 tusen, og en enkelt mørebåt på 45 750 hl., mens andre er nede i 10 tusen hl. og derunder og har vanskelig for å dekke utgiftene. Garnfangstene ligger mellom 2—3000 hl., og enkelte mellom 3—4000 hl., men det gjelder båter som har vært med både på storsildfisket og botnegarnfisket og ikke gikk for tidlig fra det nordre felt. De rene botnegarnslag ligger antagelig mellom 1000—1500 hl., ikke så få under 1000 hl. Under et så rikt snurpefiske har de såkalte hjelpere gjort det bra, de fleste stort sett bedre enn driverne, og vi må vel regne med ytterligere økning av denne gruppe. For det første har de ingen utgifter til redskaper, og atskillig mindre slit og mere søvn, men det viktigste er jo lotten som gjennomgående er bedre for hjelperne enn for drivgarnsfiskerne. Mannskapet på hjelperne har 10 % mere av utbyttet enn på drivgarn, og mannskapsspørsmålet som allerede er vanskelig for drivgarnsfartøylene vil vel heretter bli ennå vanskeligere.

Vakthold om vår fiskerigrense. De mange russiske fiskefartøyers krenkelse av vår fiskerigrense på Møre og i Sogn og Fjordane siste sesong er sikkert så godt kjent at en ikke skal komme nærmere inn på dette forhold. En skulle vel imidlertid nå kunne anta at det vil bli en bedring i vårt vakthold om fiskerigrensen også på Vestlandet for fremtiden.

Kystfisket. Vinterfisket etter sei og lyr på de vanlige felt i Rogaland var dette kvartal en stor skuffelse, antagelig likte vel heller ikke seien den lave sjøtemperatur. Fangstene var meget ujevne og for det meste mindre. Derimot er det dette kvartal en ganske merkbar økning i ilandbrakt torsk- og hysekvantum i Rogaland.

Også i Hordaland ble seifisket betydelig mindre enn samme kvartal i fjor. Også her var det en merkbar økning i Torsk- og hysekvantumet.

I Sogn og Fjordane ble derimot resultatet av vinterseifisket i år omtrent dobbelt så godt som samme kvartal i fjor. Dessuten var det i Sogn og Fjordane en betydelig økning i torsk- og hysekvantumet.

Pigghåfisket. Fisket etter pigghå i Sogn og Fjordane ga dette kvartal vel 500 tonn mere enn samme kvartal i fjor. Også i Hordaland har pigghåfisket øket noe, om enn selvfølgelig ikke på langt nær som i Sogn og Fjordane. I Rogaland er det derimot ilandført noe mindre enn i fjor. Det ser ut til at det er vanskelig å få opparbeidet noen interesse for pigghåfisket blant Rogalandfiskerne. De synes mere interessert i sild og reke.

Håbrandfisket. Deltakelsen i dette fiske har som vanlig vært noe mindre dette kvartal på grunn av sildefisket. Noen få båter har imidlertid vært ute, og fisket har til dels vært bra med fangster på 4—6 tonn, et par enkeltfangster sogar på 12 tonn. Avsetningsforholdene har vært upåklagelige og prisene bra.

Rekefisket. Interessen for rekefisket er fortsatt stor i Rogaland og også dette kvartal var det en økning i tilførslene i forhold til foregående år. Det kommer antagelig av at flere fiskere har funnet rekefisket like regningsvarende eller kanskje bedre en sildefisket. Hovedparten av reken er på grunn av de ustabile værforhold på denne årstid tatt på de indre felt. Avsetningen har som vanlig på denne årstid gått bra.

Hummerfisket. Dette fiske har som vanlig ikke vært drevet i noen nevneverdig grad dette kvartal.

Dumpingsfelt for ammunisjon. Marinekommando Sørlandet anmodet dette kvartal om å få anvist 2 passende dumpingsfelt for ammunisjon, 1 i Stavanger og 1 i Egersundsdistriktet. For Stavan-

gerområdet foreslo en det samme felt som en i 1954 foreslo overfor Stavanger Marineavsnitt, nemlig på Boknfjorden hvor det etter kartet var dybde på 575—612 m. For Egersundsdistriktet fant en på grunn av bunnforholdene og de fiskerier som drives ikke å kunne anviser noe passende sted. En anbefalte derfor Marinen om å nytte de allerede bestående dumpingsfelt enten i Skagerak eller på Boknfjorden. Forhåpentlig ble dette godtatt, for en har senere intet hørt fra Marinekommandoen.

Søknad om statsstøtte til flytting fra utvær. Den i foregående rapport nevnte søknad om støtte til flytting fra Børilden til Mastrevik i Austrheim er ferdigbehandlet og videresendt direktoratet dette kvartal med innstilling på en stønad på kr. 10 000. Dessuten er det fortsatt arbeidet med søknaden om flytting fra Flatøy til Fitjar.

Oreigningssaker. Dette kvartal har en bare hatt til behandling en oreigningssak. Det gjalt tvungen avståelse av Store Langøy og Testhalsane i Kinn, som eieren var villig til å selge til takst. Søkeren syntes imidlertid denne ble for høy, og søkte derfor om oreigning. Da eieren var villig til å selge eiendommen til offentlig takst, fant en ikke at det var grunnlag for tvungen avståelse.

Bygningsmaterialrasjoneringen. Etter at sementrasjoneringen ble opphevet fra nyttår og bygging av naust, kaier m.v. nå er fritt, er det bare større bygg som fortsatt trenger byggeløyve. Av den grunn har en heldigvis hatt mindre å gjøre med materialrasjoneringen siden nyttår. Det er dette kvartal bare behandlet og videresendt 3 større søknader, likesom det har vært gitt meddelelse til en del søkere om at de nå kan bygge fritt.

Trålkonsesjoner. Interessen for trål holder seg fremdeles i distriktet, selv om det nok er mange konsesjonshavere som ikke nytter konsesjonen. I dette kvartal har en hatt til behandling 11 søknader, herav 4 fra Rogaland, 6 fra Hordaland og 1 fra Sogn og Fjordane.

Jondal Vassverk. I løpet av kvartalet har en vært arbeidsnemnda for ovennevnte vassverk behjelpelig med råd og vink angående løsning av vannverkssaken. Lagets søknad om kr. 20 000 i statsstøtte sammen med plankart, kostnadsoverslag m.v. er videresendt direktoratet med vanlig uttalelse herfra.

Vannforsyning Sirevåg. Som nevnt i foregående rapport hadde havnestyret foretatt den omsøkte utbygging av tappetasjon for vann før tilsagn om statsstøtte var i orden. Byggeregnskap utvisende en kostnad på ca. kr. 10 000 er nå mottatt fra laget og oversendt direktoratet.

Merkeregistret. Arbeidet med merkeregistret har gått som

vanlig med registreringer og sending av purrekriv for å holde registret mest mulig ajour.

Diverse saker. Av andre saker en har arbeidet med og avgitt uttalelse om kan bl.a. nevnes Skolekomiteens bemerkninger til ny navigasjonslov. Videre er oppgave over ferskfiskgrossister i Rogaland avgitt. Det har videre vært foretatt en del korrespondanse med Venøy Ishuslag i forbindelse med spørsmål om overdragelse av en part i ishushaget etter en avdød parthaver. Videre har en etter anmodning fra en del søkere avgitt anbefalingsskriv om valuta til innkjøp av utenlandske stålfartøyer. Uttalelse er også avgitt til en skogeier om mål m.v. på tønnestav og ferdige tønner.

I løpet av kvartalet har en hatt 14 reisedager.

2. kvartal 1956.

Værforholdene. Våren kom også i år uvanlig sent, og værforholdene var urolige første del av kvartalet. Senere ble de noe bedre, om ikke akkurat så gode som ønskelige.

Forfangstsild- og småsildfisket. Fisket etter forfangstsild må helst karakteriseres som svært dårlig. Det ble tatt enkelte små fangster ute i Øygarden og i Bergensdistriktet. Best var det i Florø- og Måløydistriktet.

Småsildfisket var likeledes dårlig. Det har helst blitt fanget småslumper, mest i Florødistriktet, Hyllestad og ved Buskøy i Sogn og Fjordane. Avsetningen har gått bra, men en streik blant de av føringsbåtene som var tilsluttet Fraktefartøyenes Rederiforening skapte en del vansker i begynnelsen av mai. En del fin hermetikkvare ble levert sildemelfabrikkene av den grunn.

Brislingfisket. Med tanke på det dårlige brislingfisket i fjor var det med spenning at fiskerne så fram til årets brislingesesong. Det var dessuten blitt sett meget små-brisling i fjor høst, både i Hordaland og Rogaland. Men dessverre, det ble en meget stor skuffelse, særlig i betraktning av den store og effektive fiskeflåte som nå deltar i dette fiske. Det ble tatt en del småfangster på de vanlige felt i Hordaland og Rogaland, men til 30. juni var det bare oppfisket i alt ca. 62 tusen skjegger, mesteparten tatt i Hordaland. I Sogn og Fjordane kunne fisket også i år drives i mai, men det ble heller ikke i år noe særlig fiske, bare vel 11 tusen skjegger i dette fylket. Problemet er ikke lenger opptaket, men det å finne noe å ta opp. Ved siden av at det i år var svært lite brisling, så gikk den, i hvertfall i Rogaland, av en eller annen grunn i små stimer. En gammel brislingfisker forteller at han aldri før har vært med og låssatt slike småslumper som i år, like ned i 7 skjegger. Brislingfiskerne

er som ventende svært skuffet, og de mener at det ikke kan være tvil om at det dårlige fisket skyldes danskenes industrifiske. Også for hermetikfabrikkene og de mange arbeidere har sesongen i år selvfølgelig vært dårlig, og utsiktene for det fremtidige brislingfiske er ikke gode. Vanskelig har det vært om mannskap tidligere, men verre blir det nok heretter.

Pigghåfisket. Trass i at fiskerne har gitt uttrykk for at pigghåbestanden synes å minke, så øker det oppfiskede kvantum år for år. Riktignok må fiskerne nå lenger vestover. I Hordaland er interessen for fisket økende. I Rogaland er det imidlertid bare levert små kvanta. Avsetningen har gått bra.

Håbrandfisket. På grunn av nokså store overliggende lager, ble det etter henstilling fra laget ikke drevet noe håbrandfiske fra midten av april og ut mai måned. På grunn av sterk konkurranse fra andre land om eksporten på Italia, måtte prisen nedsettes fra 1. juni til kr. 3.50 pr. kg. for fisk fra 20 kg. og derover og kr. 3.— for mindre fisk. Deltakelsen synes ikke å ha vært særlig god etter den frivillige fiskestopp og fangstene var middels.

Rekefisket. Etter de gode resultater av rekefisket på de ytre felt i Rogaland i fjor måtte en være forberedt på øket utrustning i år. Økingen ble likevel større enn ventet. Gjennomsnittlig 170 fartøyer har levert fangst til Rogaland Fiskesalgslag. Dessverre ble det av omsetningsmessige grunner nødvendig å innføre fangstkvoter både for kokte og rå reker, og fiskerne har ikke hatt noen vansker med å fylle kvoten, tvertimot. Det flerdobbelte kvantum kunne vært tatt. Fra midten av april ble rårerekvoten satt til 150 kg. pr. båt pr. dag, lørdag dog ingen levering. Fra 2. mai ble kvoten hevet til 200 kg. pr. båt pr. dag, i tiden 3.—24. juni ble imidlertid alt mottak av rårake stoppet. Fra 3. juni ble også innført kvote på kokt reke med 400 kg. pr. båt pr. uke pluss fri levering for egen regning. Frileveransen ble imidlertid fra 10. juni endret til 100 kg. til frysing og senere oppgjør.

På tross av disse restriksjoner ble det i Rogaland dette kvartal ilandført et større rekekvantum enn i samme tid i fjor. Uten fangstbegrensing hadde oppfisket kvantum vært atskillig større, så det er meget beklagelig at omsetningsmulighetene er så begrenset.

Kystfisket. Når man ser bort fra Hordaland synes fiskeforekomstene stort sett å ha vært bedre enn i samme kvartal i fjor.

I Hordaland har fisket etter sei og lyr vært atskillig mindre enn i samme kvartal foregående år. Hvorvidt de lave priser får ta skylden for dette alene, eller om forekomstene har vært mindre, er vanskelig å si.

I Sogn og Fjordane derimot er det i dette kvartal en tilbake-

gang i de ilandbrakte fangster. Enkelte pigghåfiskere har i år gått over til å drive langefiske på Storegga med godt resultat. Gjennomsnittlig skal de ha hatt betydelig bedre fangster enn sunnmøringene, og det skal muligens skyldes at de driver med håliner.

Hummerfisket. Resultatet av hummerfisket ble i alle tre fylkene noe bedre enn i samme kvartal foregående år. Avsetningen har gått fint og til gode priser.

Makrellfisket. Første makrellfangsten ble i år tatt på Sirahavet den 24. april. Deltakelsen var noe mindre enn i fjor, idet ca. 50 makrelldrivere var gått over til rekefisket. Det var meget dårlig vær under fisket. Likevel ble det i Haugesundsdistriktet tatt opp ca. 250 tonn mere enn foregående år. Resultatet for de deltagende lag blir derfor gjennomsnittlig atskillig bedre enn i fjor. Landnotfisket slo også bra til i distriktet. Det begynte heller tidligere enn vanlig. Det ble tatt til dels gode fangster både i Rogaland og Hordaland og nordetter til Hyllestad. Kvaliteten på makrellen var derimot ikke særlig god. De utbetalte priser i 1. sesong (til 1/7) er også gjennomgående bra mottatt i år. På grunn av det mislige brislingfiske er det i år levert en god del mere makrell enn vanlig til hermetikkfabrikkene som forsøker seg med forskjellige nye produkter av makrell. Dessuten er det i år gått meget makrell til agn.

Makrell til agn. Det har vist seg at makrell er sild helt overlegen som agn under Grønlandsfisket. Selv om makrellagnet er dyrere i anskaffelse, faller det likevel billigere i drift. Grønlandsfiskerne tar derfor nå utelukkende makrell til agn på 2. turen. Makrell kan nemlig ikke skaffes for 1. turen. Svenske linefiskere har jo forøvrig i mange år kjøpt betydelige kvanta norskfanget makrell til agn, og det burde forsøkes på ny å få makrellen innført også under Lofotfisket, på tross av de nord-norske fiskeres aversjon mot makrellen. Er den bedre enn sild på Grønland, burde den også være bedre på Lofoten, og det kunne i tilfelle også hjelpe godt på avsetningsproblemene for makrell. A/S Iglo, Haugesund, har frosset en del makrell i år, og myndighetene, eventuelt i samarbeid med Makrellaget, burde satse en del på et slikt forsøk. Fiskerne er ikke mere konservative enn at hvis de ser bedre resultater av makrellagn vil de også vite å gjøre bruk av det for fremtiden.

Statsstøtte til flytting fra utvær. I løpet av kvartalet er søknaden om støtte til flytting fra Flatøy til Fitjar i Fitjar kommune ferdigbehandlet og oversendt direktoratet. Videre er 2 av de innvilgede søknader om flytting fra Lønøy i Fjell oversendt Bustadbanken for utbetaling av stønadsbeløpet.

Trålkonsesjoner. I løpet av kvartalet har en hatt til behandling

bare 4 søknader om trålkonsesjon, 3 fra Rogaland og 1 fra Hordaland.

Oreigningsaker. Dette kvartal har en ikke hatt noen ny oreigningsak til behandling. Derimot fikk en oversendt fra en o.r.sakfører i Florø til imøtegåelse en del nye dokumenter vedr. brødrene Reksten's tidligere søknad om oreigning i Rognaldsvåg. En del av grunneierne hadde nemlig gjennom en annen sakfører besværet seg over min befaring og uttalelse i sakens anledning.

Øvelsesminefelt for undervannsbåter. Uttalelse er avgitt etter at uttalelser er innhentet fra Hordaland fiskarlag og Sild- og Brislingsalslaget i anledning Marinekommando Vestlandets forespørsel om opprettelse av permanent øvelsesminefelt for undervannsbåter på Onarheimsfjorden i Sunnhordland. Dette er et av våre bedre felt for brisling- og småsildfiske, og en må vel forutsette at marinemyndighetene nå har oppgitt planen.

Fryseri- og Kjøleanlegg på Leirvik, Stord. Straks etter krigen ble det arbeidet med planer om reising av et fryseri- og Kjøleanlegg på Stord, men arbeidet ble av en eller annen grunn innstilt. Imidlertid er arbeidet nå gjenopptatt, og i den anledning har en hatt konferanse med formannen i arbeidsnemnda, havnefogd Onarheim, som fikk den nødvendige rettledning om det fortsatte arbeid.

Beredskapsråd for Rogaland. Etter innkalling fra fylkesmannen deltok en i juni i det konstituerende møte i fylkesberedskapsrådet for Rogaland. For de øvrige fylker har en imidlertid intet hørt, og en kjenner forøvrig heller ikke til om en skal være med i deres beredskapsråd.

Merkeregistret. Det har som vanlig vært meget arbeid med merkeregistret med pureskriv til tilsynsmennene for å få registret best mulig.

Andre saker. Vassverksregnskaper er innhentet fra Solsvik Vassverk og Raudeberg Vassverk, gjennomgått og videresendt. Uttalelse er videre avgitt i forbindelse med stønad til Store Grødemsvatnets vassverk, Syre i Skudenes. Likeså er avgitt uttalelse vedr. forhøyelse av godtgjørelsen til formannen i Bokn Kom. fiskenemnd. Dette kvartalet er også som vanlig avgitt de vanlige budsjettforslag. Videre har en fra Landbruksdepartementet hatt til behandling en søknad om stønad av naturskadefondet. Det gjadt en motorbåt i Selje som var totalskadet under storm. På vegne av en brislingfisker fikk en utvirket at hans sønn fikk permisjon fra militærtjenesten for å delta i brislingfisket.

I løpet av kvartalet har en hatt 11 reisedager. Bl.a. har en vært med på representantskapsmøte i Sild- og Brislingsalslaget og i Rogaland Fiskesalgslag.

3. kvartal 1956.

Med unntakelse av en 14 dagers tid i juli var værforholdene lite sommerlige dette kvartal.

Brislingfisket. Heller ikke dette kvartal ble det noe brislingfiske av betydning. Feltene i Indre Hardanger ble åpnet for fiske 20. juli, og det ble riktignok fra da og til slutten av august tatt en del, gjennomgående helst svært små fangster. Også i Rogaland skuffet fisket stort, i siste del av juli og i begynnelsen av august ble det helt inne i Saudafjorden tatt noen få små fangster. I Sogn og Fjordane ble det utover sommeren og høsten tatt en del i Eikefjorden, Gulafjorden, Luster og Sogndalsfjorden.

Resultatet av årets brislingfiske ble svært dårlig. Vi må helt tilbake til 1931 for å finne et så lite kvantum som i år, og siden år 1900 har vi bare hatt 4 år som har vært så dårlige eller dårligere enn i år.

Småsilde- og mussafisket. I juli og august var dette fisket særs dårlig, og på tross av at det i løpet av september ble tatt en del småfangster i distriktet må fisket karakteriseres som særs smått.

Trålsildfisket i Nordsjøen. På grunn av det relativt gode fisket i fjor øket deltakelsen i år fra 25 til 69 fartøyer. Men fisket ble i år så å si mislykket på grunn av dårlige værforhold. Silden gikk av en eller annen grunn heller ikke ved bunnen som tidligere år, og de fleste fartøyer hadde derfor en tapbringende Fladensildsesong i år.

Islandsildfisket. 1. juli var i år fastsatt som utklaringsdato både for snurp- og garnflåten. Fisket var i år begunstiget av jevnt godt vær. Snurpefisket tok til i begynnelsen av juli utenfor Nord-Island, i området fra Meven Clint og østover. Silden seg etterhvert østover, og i månedskiftet juli/ august var silden vesentlig å finne i havet øst for Langanes. Som tidligere ble det også i år slutt med snurpefisket når silden kom så langt østover. De fleste snurpere gjorde imidlertid i år rekordtur, ned til 9 fiskedøgn på 20 dagers tur.

Drivgarnsfisket var derimot ujevnt og for det meste smått gjennom hele sesongen. Det tok seg litt opp i slutten av sesongen da silden hadde stabilisert seg i området nord av Færøyene, men mange drivere klarte ikke å få fylt tønnene. Kvaliteten har hele tiden stort sett vært god, ventelig den beste på mange år.

6 snurpere ble i år oppbrakt innenfor sjøgrensen og ført inn til Island hvor skipperne ble ilagt mindre båter.

Størjefisket. Deltakelsen i dette fiske var omtrent som i fjor. Fisket ble imidlertid i år en ny skuffelse. Av en eller annen grunn var det denne sesong uvanlig lite størje til stede på de vanlige felter langs kysten, og åteforholdene opplyses å ha vært mindre gode

særlig i dette distrikt. Derimot var det gode åteforhold og gode forekomster av størje 40—50 mil utenfor kysten her, men værforholdene var ugunstige for fangsting. Rogaland hadde i år ikke noe fiske. Av de 244 bruk som har levert fangst i år er det bare 8 % som har fått over 40 tonn, som er ansett som lønnsomhetsgrensen. De øvrige har således hatt større eller mindre tap på størjefisket i år, og dette vil nok vise igjen på deltagelsen til neste år.

Makrellfisket. Det var i juli et forholdsvis bra landnotfiske etter makrell i distriktet, spesielt rundt Nedstrand og Bokn. Senere var det også bra i Ålfjord og i Bremnesdistriktet. I slutten av august og begynnelsen av september var det et bra snurpenotfiske ved Skudenes og Kvitøy. Kvaliteten på makrellen var i år mindre god, og som vanlig var det mange klager fra notfiskerne over lav pris i ettersesongen.

Rekefisket. Kvotene både for kokte og rå reker måtte dessverre reduseres ytterligere dette kvartal. Deltakelsen var fortsatt god. Ganske betydelige rekekvanta er lagret på fryseriene for senere eksport, delvis for lagets og for fiskernes regning.

Pigghåfisket. Dette fiske har vært meget godt dette kvartal. Rogalands tilførsler er imidlertid fremdeles helt ubetydelige. En karmøyreder gjorde et forsøk og var ute på feltet en tur. Men da folkene var helt uinteressert, ble det med dette ene forsøket.

Kystfisket. Det har fortsatt vært gode forekomster av vanlig forsyningsfisk i distriktet, men avsetningsforholdene kunne vært bedre. I Hordaland er det ilandbrakte kvantum også dette kvartal mindre enn foregående år. Dette skyldes nok de vanskelige avsetningsforhold og lave priser.

Flyvrak på Skudenesfeltet. Som nevnt i tidligere rapporter har det vært visse vanskeligheter med å få gjennomført forsøket med heving av flyvrakene på Skudenesfeltet. I slutten av august fikk en imidlertid telefonoppringing fra en rekefisker fra Hordaland om at han en tid i forveien hadde fått et flyvrak i trålen, og med assistanse av en annen rekeetråler fått slept det innover, men mistet det om natten på 6 favners grunne. Vedkommene hadde under slepingen konferert med Stavanger Marineavsnitt og neste morgen kom en representant derfra med motorbåt. Vedkommende lovet å komme tilbake med en froskemann, men hadde senere ikke vist seg. Så snart en fikk kjennskap til saken reiste en ut på feltet for å se på forholdene. Saken ble påny tatt opp med sjefen for Ulsnes Marinedepot, som sendte utover et fartøy og en leiet froskemann. Resultatet av undersøkelsen ble imidlertid negativt. Flyvraket var nå sannsynligvis seget ut på ca. 30 favners dyp, hvor det ikke skulle være til synderlig stor skade.

Ettersom en annen rekefisker tidligere i kvartalet hadde slept inn det andre flyvraket og sluppet det på en grunne ut av Geitung, skulle en kunne gå ut fra at de flyvrak det gjaldt nå er kommet ut fra rekefeltet.

Kavl av plastic. Fra et svensk firma har en fått anmodning om å bistå med å få prøvet en ny svensk kavl av plastic. I den forbindelse har det vært en del korrespondanse med firmaet og med å skaffe forsøksfiskere. Kavlen er kommet, den ser bra ut, og holder den hva den lover, og prisen blir brukbar, skulle fiskerne slippe å binde inn flere glasskavl. Kavlen vil bli prøvet under vintersildfisket med settegarn.

Merkeregistret. Som vanlig har det dette kvartal vært noe mere arbeid med merkeregistret, både med registreringer og purre-skriv til tilsynsmennene. Dette kvartal er mottatt 394 innberetninger.

Andre saker. Uttalelse om planer innen fiskerisektoren som bør tas opp i langtidsprogrammet 1958/61 ble avgitt først i kvartalet. Ny uttalelse er avgitt i anledning søknad om statsstøtte til Grødemsvannets Vassverk, Syre i Skudenes. Videre har en vært i kontakt med fylkesfiskarlagene i distriktet om utsiktene for løsning av vannforsyningsplanene. Bl.a. har en anmodet lagene om å sørge for at distriktene selv må gjøre noe for å få disse saker løst, og ikke bare vente at staten skal gjøre alt fra planlegging til finansiering. Uttalelse er videre avgitt om investeringene i fiskerisektoren i forbindelse med Nasjonalbudsjettet 1957. Etter anmodning fra komiteen til revisjon av landslottloven har en gitt uttalelse om en del nærmere angitte spørsmål om praktiseringen av landslottloven i distriktet.

Dette kvartal har en kun hatt til behandling en oreigningssak som gjaldt utvidelse av lagerplass for en fiskeeksportforretning på Værlandet. Av søknader om trålkonsesjon har en kun hatt 2. Det er ikke kommet inn nye søknader om flytting fra utvær, men en har hatt en del arbeid med noen tidligere innvilgede søknader hvor støtten ikke er blitt utbetalt, bl.a. Lønøy. Videre har en hatt en del korrespondanse i forbindelse med støtten til badene på Fedje og Søre Eigerø som dessverre ennå ikke er påbegynt.

4. kvartal 1956.

Som vanlig har værforholdene vært urolige og hemmet fisket en del dette kvartal. Om de enkelte fiskerier kan uttales:

Brislingfisket. Det ble heller ikke tatt nevneverdige brislingfangster dette kvartal. Det meldes imidlertid om uvanlig meget småbrisling på hele strekningen Frøysjøen til og med Rogaland, og en får håpe den blir å finne under neste brislingsesong.

Småsilde- og mussafisket. Det ble — hovedsakelig ved hjelp av lys — tatt en del fangster rundt i distriktet, men gjennomgående svært små fangster. Best var fisket i Bjoafjorden og på vestsiden av Halsnøy. Mussaen var mange steder så blandet med småbrisling at fiskerne av den grunn måtte avslutte fisket.

Pigghåfisket. Tilførslene av pigghå har som vanlig vært noe mindre på grunn av værforholdene.

Kystfisket. Det har også dette kvartal vært gode fiskeforekomster, og årstiden tatt i betraktning må fisket sies å ha vært bra. Med unntak av sei og lyr i Rogaland og Hordaland, har tilførslene av de andre fiskesorter, spesielt torsk, øket til dels betydelig i hele distriktet.

Rekefisket. Deltakelsen har som vanlig vært noe mindre dette kvartal på grunn av de urolige værforhold. Sammen med de mindre tilførsler ble imidlertid fangstkvoteene forhøyet, og fra midten av oktober ble all kvoteregulering opphevet. Med tanke på de strenge fangstreguleringer som har vært gjennomført i den beste fiske-tiden, må en kunne si at det er ilandbrakt et respektabelt kvantum, som under helt fritt fiske antagelig kunne ha vært tredoblet.

Hummerfisket har dette kvartal vært omtrent som i fjor i Sogn og Fjordane og Rogaland, men litt mindre i Hordaland. Prisene i 1956 har vært bra og omsetningen likeså.

Krabbefisket. Dette fisket har også vært omtrent som i fjor i Sogn og Fjordane. Derimot har det både i Rogaland og Hordaland vært en nedgang som såvidt en forstår utelukkende skyldes omsetningsforholdene.

Ellers har det rundt om i distriktet vært stor travelhet på slipper og verksteder, barkerier og notbøtierier med forberedelsene til vintersildsesongen som omfattes med større interesse enn noensinne.

Arbeidet ved kontoret. Dette kvartal har en hatt 21 reisedager, bl.a. har en vært med på representantskapsmøtene i Noregs Silde-salslag og Norges Makrellag, og fellesmøtet med fiskeriinspektørene og samvirkekonseptentene. På grunn av stort arbeidspress fikk en ikke anledning til å delta i årsmøtene i fiskesalgslaget og fylkesfiskarlaget i Sogn og Fjordane.

Av saker en har arbeidet med kan nevnes:

Bakkasund ishuse. Ved nærmere undersøkelse viste det seg at saken om overdragelse av ishuse var blitt forlagt i administrasjonen. I henhold til fullmakt har en nå oppnevnt takstnemnd på 3 medlemmer med lensmannen i Sund og Austevoll som formann, en representant for Hordaland Fiskarlag samt et bygningskyndig medlem.

Flytting fra utvær. Gjennom ordføreren i Herdla er kommet søknad om stønad til en familie som har flyttet fra Aralden i Askvoll til Heggholmen i Herdla. Vedkommende hadde solgt sin eiendom på Aralden og kjøpt igjen sin bardomsheim. Departementet fant ikke å kunne innvilge søknaden.

En av flytterne fra Lønøy som av forskjellige grunner ikke er kommet igang med gjenoppbygging, har forespurt om muligheten for å nytte støtten til kjøp av hus i stedet for selv å bygge. Saken er under bearbeidelse.

Det har vært en del korrespondanse med en annen av flytterne fra Lønøy som har nektet å undertegne den vanlige erklæring vedrørende den fraflyttede eiendom. Han har imidlertid nå frasagt seg den bevilgede støtte på kr. 3 000.

Fedje bad. Tilsagn om stønad til bygging av bad på Fedje ble gitt i 1952 på grunnlag av innsendte planer med et omkostningsoverslag på kr. 18 700. Av en eller annen grunn har arbeidet ikke kommet i gang. Badenemnda har imidlertid nå sendt inn søknad med nye tegninger og nye planer på et større bad beregnet til vel kr. 120 000. En har frarådet bygging etter det nye prosjektet.

Ulovlig tråling i Rogaland. Fra politimesteren i Rogaland fikk en i begynnelsen av november til uttalelse en sak om ulovlig tråling på Kalsmedgrunnen. Det hadde ikke foregått noen tråling på disse kanter før. Vedkommende hadde opplyst at han var ute på et forsøk, og en hadde inntrykk av at han nærmest ved et uhell var kommet tvilsomt nær grensen. Trålingen foregikk nemlig midt blant snurrevadfiskerne.

Imidlertid kom det noen tid senere ny melding om påstått ulovlig tråling, spesielt i Egersunddistriktet. Politimesteren i Rogaland foretok 2 kontroller med leid fartøy uten å påvise noe ulovlig, og senere har det ikke forekommet noen klage. Politimesteren er imidlertid anmodet om å undersøke saken nærmere.

Maskeviddekontroll. Etter anmodning var en med direktoratets utsendte kontrollører under deres kontroll av rekestråler her i Kopervik. Som ventet ble det funnet noen ulovlige nøter, og disse er nå senere inndradd av politiet. Rekefiskere med lovlige redskaper — og det er dog majoriteten — er vel fornøyd med kontrollen, og mener at den bør foretas med jevne mellomrom. En har grunn til å anta at det i Stavangerdistriktet fremdeles nyttes ulovlige nøter av fjordfiskerne.

Makrell til minkfôr. Ettersom minkfarmerne har betalt opptil 60 øre kiloen for den frosne avfallsfisken fra rekestrålerne, og med tanke på all overskuddsmakrellen diskuterte en spørsmålet om makrell til fôr med en minkoppdretter. Han var sterkt interessert,

og ba meg undersøke saken nærmere gjennom Norges Pelsdyralslag, da makrellfôr ikke hadde vært heldig for sølvrev. På forespørsel svarte laget at etter de erfaringer som foreligger er det neppe mulig å anvende makrell i større mengder enn som 20—25 % av fiskefôret. Hvis man imidlertid koker makrellen vil den kunne utgjøre en vesentlig del av fiskefôret i minkmaten. Dampkoking bør anvendes. Hvis dampkokt makrell kan avkjøles, presses i kasser og settes på fryseri antar laget at en vil ha et både godt og relativt holdbart fiskefôr. Prisspørsmålet vil imidlertid være avgjørende for om oppdretterne vil ta i bruk et slikt fôr. Makrellaget er underrettet.

Merkeregistret. Som vanlig har det i forbindelse med forberedelsene til vintersildfisket vært meget arbeid med merkeregisteret både med registreringer og pureskriv til tilsynsmennene. I løpet av kvartalet har en mottatt 546 innberetninger.

Andre saker. Uttalelse er i løpet av kvartalet avgitt om spørsmålet om utvidelse av virkeområdet for Reassuranseinstituttet for fiskeredskaper. Likeledes om fastsettelse av lovregler for makrellfisket, og om fredningsbestemmelser for brisling og sild og opphevelse av sildelovens §§ 37 og 38. Ny uttalelse er avgitt i forbindelse med den i forrige rapport nevnte oreignings sak på Værlandet.

Forslag til gjenoppnevning og et par ny-oppnevninger av statens representanter i styrene for de statsstøttede fryse- og kjøleanlegg er avgitt.

Av søknader om trålkonsesjon har en dette kvartal hatt 5 stk.

Beretninger fra fiskeriinspektøren på Skagerakkysten, L. E. Buvik.

1. kvartal 1956.

Fiskets gang. Vintersildfiskeriene på Vestlandet ble i år som vanlig omfattet med stor interesse av fiskerne i dette distrikt.

De aller fleste av fiskerne fra Sør- og Østlandet deltok såvel i storsildfisket som i vårsildfisket.

Vintersildfiskeriene slo jo meget godt an i år, og fiskerne fra dette distrikt kan se tilbake på et meget godt gjennomsnittresultat, — antagelig det beste siden krigen. Enkelte av deltagerne oppnådde usedvanlig gode resultater.

Brislingfisket med flytetrål foregikk i Hvaler-området, ytre Oslofjord, i januar måned. Allerede 2. og 3. januar ble det av 15 flytetrålbruk fanget tilsammen ca. 10 000 skjegger brisling ved Thorbjørnskjær. Det oppsto imidlertid straks avsetningsvanskeligheter, idet jo som bekjent hermetikkindustrien i år — i motsetning til i fjor — ikke fant det mulig å ta imot vinterbrisling til hermetikk. Den ilandbrakte fangst ble derfor dels solgt for nedlegging til ansjos, dels eksportert. På grunn av avsetningsvanskelighetene ble det noen dagers stans i fisket og fiskerne innførte kvotefordeling seg imellom således at dagskvantumet pr. bruk ble satt til maksimum 200 skjegger brisling, senere noe høyere. Fisket fortsatte januar måned ut — dels med enkelte dagers fangsstopp.

Fjordsildfisket var forholdsvis ubetydelig i år, og fjordsilden ble vesentlig fanget i Oslofjorden. I januar ble det vesentlig småslumper, i februar hindret isvanskelighetene i Oslofjorden fisket og også i mars var fisket lite.

Reketrålfisket ga såvel på Østlandet som på Sørlandet jevne, men gjennomgående mindre fangstresultater enn i samme tidsrom i fjor, — til gjengjeld lå prisene ganske bra an gjennom hele kvartalets forløp.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, hyse, flyndre o.s.v. ble stort sett drevet kontinuerlig i de forløpne

vintermåned. I Oslofjorden ble dog fisket hemmet en del i februar måned ved at fjorden frøs. Totalkvantumet av de hernevnte fiske-sorter antas å ligge omtrent på samme høyde som i tilsvarende tidsrom i fjor.

Oppsyn, fiskerilover. Under brislingfiskeriene i Oslofjorden ble det i år etablert oppsyn med fiskerigrensen i ytre Oslo.

Som i min forrige kvartalsrapport anført, arbeider Østlandske Fiskeriselskap med å få opprettet frivillig hummeroppsyn i samtlige lokale fiskeridistrikter på Sørlandet. Dette tiltak har fått en meget positiv tilslutning i de forskjellige lokale fiskerlag, og styret i Østlandske Fiskeriselskap vil derfor fremme denne sak på sitt årsmøte i april fk. med sikte på da å få etablert det frivillige oppsyn.

Forsåvidt den fra fiskeriorganisasjonene i Oslofjorden tidligere innsendte søknad om forbud mot lysing etter fisk og sild angår, tør anføres at Oslofjordens Brislingfiskerlag på sitt årsmøte i Fredrikstad den 24. februar i år — etter å ha vært forelagt fiskerimyndighetenes uttalelse i saken — tok det standpunkt å stille søknaden i bero inntil resultatet av de undersøkelser som er stilt i utsikt, foreligger. Møtet fremhevet dog sterkt at slike undersøkelser må påskyndes.

Fryserier og kjøleanlegg. Kristiansand Kjøleanlegg A/S holdt sin årlige generalforsamling i slutten av mars. Anlegget har hatt et godt driftsår, og anleggets fryse- og lagerkapasitet har vært godt utnyttet i 1955. Særlig i sommerhalvåret har det til en viss grad vist seg å være vanskelig å dekke etterspørselen etter lagerplass. Isomsetningen har vært bra i løpet av 1955, — og selv med stor etterspørsel av is, har anleggets isproduksjonskapasitet vært tilstrekkelig, det er lagerkapasiteten som er i snaueste laget. Anlegget har i 1955 samarbeidet med Norges Makrellag S/L om filetproduksjon av makrell.

Fiskerorganisasjonene. Som vanlig på denne årstid har det vært holdt relativt få møter i fiskerorganisasjonene på grunn av at så mange fiskere deltar i sildefiskeriene på Vestlandet. En del styremøter i distriktets forskjellige fiskerorganisasjoner har dog vært avholdt, og undertegnede har deltatt i disse. I slutten av mars holdt Fjordfisk S/L sitt årsmøte i Fredrikstad, og av beretning og regnskap m.v. fremgikk det klart at denne salgsorganisasjon har hatt et meget godt driftsår i 1955.

Inspektoratet. Arbeidet ved kontoret har gått som vanlig. Også i dette kvartal har en hatt anledning til å megle forlik i et par saker, — i ett tilfelle gjaldt det erstatning for overseilte makrellgarn og i et par andre tilfelle gjaldt det tvist om fiskepriser.

2. kvartal 1956.

Makrellfisket begynte omtrent på samme tid som i fjor, nemlig den 24. april, men fisket kom egentlig først for alvor i gang omkring 20. mai da været inntil da hadde vært nokså ugunstig.

Forsåvidt anvendelsen angår tør anføres at det kvantum som er skåret til filet, bare er fjerdedelen av det kvantum som ble skåret til filet pr. 30/6 i fjor, dette på grunn av markeds- og prisforholdene som jo har ligget ytterst slett an i år.

Brislingfisket i Oslofjorden har slått aldeles feil i år, og det tegner til å bli et svart-år som en skal langt tilbake i tiden for å finne maken til. Det er i grunnen det tredje svartår på rad i Oslofjorden, og brislingfiskerne er derved blitt temmelig hardt rammet i dette distrikt.

Fjordsildfisket fortsatte i et forholdsvis smått tempo gjennom hele kvartalet i Oslofjorden. På Sørlandet var det kun rent ubetydelige fangster av fjordsild i samme tidsrom.

Reketrålfisket har derimot pågått kontinuerlig gjennom hele kvartalet; riktignok med noe ujevne fangstresultater i de forskjellige uker. Eksporten av reker har stort sett vært som vanlig.

De vanlige skjærgårdsfiskerier har vært drevet normalt med ganske gode fangstresultater. Særlig har det vært godt med sei og lyr på Sørlandet — hvor en også har måttet ty til rundfrysing av fisken med henblikk på eksport. Det beste fiske har foregått i distriktets vestre del.

Sjøveisreglene. Under behandlingen av en del erstatningskrav fra makrelldrivgarnsfiskere ved sesongens begynnelse i år ble jeg — etter nærmere undersøkelser — klar over at ikke så få av de fartøyer som fisket med drivgarn hadde mangelfull lanterneføring. Gjennom disse undersøkelser viste det seg også at forholdet dels skyldtes at drivgarnsfiskere ikke var oppmerksom på de nye bestemmelser om lanterneføringen og dels at fiskerne hadde drøyet med å anskaffe det såkalte «lystriangel» fordi de var usikre på hvorledes dette skulle plaseres ombord og hvilken form det skulle ha.

Jeg fant det da uomgjengelig påkrevet hurtigst mulig å gi fiskerne en orientering herom i form av en melding som ble rykket inn i pressen.

Jeg har fått inntrykk av at forholdet nå er brakt helt i orden forsåvidt ovenanførte lanterneføring angår i dette distrikt.

Oljeslipp i Skagerak. Som bekjent ble det i fjor på en konferanse i London undertegnet en konvensjon om forbud mot å slippe spillolje i havet innen visse bestemte soner. Såvidt en kan skjønne er forutsetningen den at når samtlige de 10 stater som er interessert i dette forhold har ratifisert avtalen, skal denne tre i kraft 12

måneder etter. Ifølge pressemeldinger i sommer ser det ut til at bare 4 stater ennå har ratifisert avtalen, blant disse forbausende nok ikke Norge, som ifølge vedkommende pressemeldinger tvertimot synes å drøye ut med ratifiseringen fordi det er gjort en henvendelse til Danmark og Sverige om å tillate en ordning slik at spillolje kan slippes ut i en ganske trang renne i Skagerak.

Når en tar i betraktning de store skadevirkninger utslippingen av spillolje forårsaker i Skagerak for fiskerinæringen og kystbefolkningen, virker det helt deprimerende å se det standpunkt våre myndigheter har tatt til denne sak, nettopp når det gjelder forholdet i Skagerak.

Fiskerorganisasjonene i dette distrikt har helt siden 1952 ved flere henvendelser gjort våre myndigheter oppmerksom på de store skadevirkninger spilloljeutslippingen i Skagerak forvolder, og det er et samstemmig krav fra denne kyststrekning å få Skagerak gjort til et lukket hav når det gjelder utslipping av spillolje.

Bruk av kunstig lys ved fiske i Oslofjorden. Da fiskerne i Oslofjorden fremdeles hevder den oppfatning at en tiltagende bruk av kunstig lys vil virke skadelig på fiskens gang i Oslofjorden, anser jeg det ønskelig at Fiskeridministrasjonen så snart råd er tar sikte på å få satt i gang praktisk vitenskapelige undersøkelser i fjorden for å få dette forhold såvidt mulig klarlagt.

Flytetrålsens bruk under høst- og vinterbrislingfisket. Da den tiltagende bruk av hernevnte redskap i trange farvann og helt oppunder land i Oslofjorden har skapt friksjoner mellom brukerne av de forskjellige redskapsarter, bl.a. ved redskapskollisjoner med derav følgende redskapsødeleggelse, har en herfra ved enhver given anledning henstilt til trålfisken å vise den største aktsomhet under bruken av flytetrål av hensyn til de utestående faststående redskaper i farvannet.

Frivillig anordnet lokalt fiskerioppsyn. Som i mine nærmest foregående kvartalsrapporter anført har Østlandske Fiskeriselskap arbeidet med å få opprettet et frivillig hummeroppsyn i samtlige lokale fiskeridistrikter på Sørlandet. På selskapets årsmøte i april i år ble det besluttet å etablere et slikt frivillig fiskerioppsyn som skal virke på basis av den instruks som i medhold av Fiskeridepartementets bestemmelse av 6. januar 1956 er utferdiget av Fiskeridirektøren den 25. juni i år.

Skagerakkystens Fiskerifond i hvilket fond jeg i egenskap av fiskeriinspektør sitter som styreformann, har i inneværende kvartal utdelt følgende bidrag til fiskeriformål:

Oslofjordens Fiskerlag, til Aksjonsutvalget mot Oslofjordens forurensning, kr. 1 250.—, Hitrøy Fiskerlag til opphalingsslipp,

kr. 750.— og det samme fiskerlag til oppmudring av innløpet til Fidje, kr. 500.— samt Hans Hansen, Korshavn til utbygging av brygge, kr. 500.—. Tilsammen ble det i år utdelt kr. 3 000.— av dette fond til fiskeriformål for Skagerakkysten.

Fiskerorganisasjonene. De forskjellige fiskerorganisasjoner har som vanlig holdt en rekke styremøter og årsmøter i det forløpne kvartal, og jeg har så langt det har vært mulig deltatt i disse. Særlig vil jeg nevne årsmøtet i Østlandske Fiskeriselskap på Risøy ved Lyngør i dagene 10. og 11. april da selskapet feiret sitt 50 års-jubileum. Undertegnede overbrakte her en hilsen fra Fiskeridministrasjonen og ønsket selskapet fremgang og alt godt i årene som kommer.

På nærsagt alle møtene har de brennende problemer i forbindelse med importen av makrell vært under debatt. Det synes å være et enstemmig krav at denne importen snarest mulig må bli regulert og underlagt råfisklovens bestemmelser.

På salgsorganisasjonenes årsmøter er det tydelig kommet til uttrykk at året 1955 gjennomgående har vært et meget godt driftsår for salgsorganisasjonene i dette distrikt.

Inspektoratet. Det løpende arbeide ved kontoret har pågått som vanlig. For mitt vedkommende har en stor del av tiden vært ofret på megling i en rekke saker som har angått overseiling av makrellgarn. Likeledes har jeg meglet i en større tvist mellom pirfiskerne i Oslofjorden og salgsorganisasjonen Fjordfisk S/L. Den siste tvisten lyktes det å få bilagt i minnelighet, og det har også stort sett lyktes å få ordnet spørsmålene om erstatning for overseilte makrellgarn.

3. kvartal 1956.

Fiskets gang. Makrellfisket fortsatte utover i sesongen med meget gode fangster. Dersom fisket holder ved slik som nå utover til sesongens slutt, tør en regne med at kvantumet i ettersesongen blir det hittil største siden starten av Norges Makrellag S/L.

Landnotfisket på Vestlandet ga i år nemlig betydelig større fangstkvanta enn i fjor, særlig i Bergens-distriktet, og for snurpenotfisket på Sørlandet og søndre del av Vestlandet var fangstforholdene særlig i august og tildels i første halvdel av september gode.

I august og september var også fangstene av pir ganske gode, særlig i Langesunds- og Kristiansands-distriktet.

Dels på grunn av de ugunstige fangstforhold i Skagerak og dels på grunn av det rike kystfisket, slo snurpenotfisket på Danskerevet i år derimot totalt feil.

Brislingfisket i Oslofjorden har vært smått og ujevnt, særlig i kvartalets første halvpart. I midten av august og utover til september måneds slutt bedret forholdet seg noe, men sesongens fiske må betegnes som noe henimot mislykket.

Torskfisket i Nordsjøen ga jevnt bra fangster for de meget få båter som deltok i dette fiske i kvartalets løp. Fisken ble som vanlig produsert til klippfisk ved klippfisktørkeriene på Lindesnes.

Reketrålfisket ble i kvartalet såpass rikt at Skagerakfisk S/L måtte innføre en kvotebegrensning i dette fiske. Atskillig av rekekvantumet ble frosset, og også det frosne kvantum reker gikk villig unna på markedet. På grunn av de store tilførsler kommer gjennomsnittsprisen til fisker i dette tidsrom antagelig til å ligge litt i underkant av fjorårets pris.

Hummerfisket, som på kyststrekningen fra svenskegrensen til og med Aust-Agder fylke begynte i midten av september under gode værforhold, har sannsynligvis gitt som resultat noe over et middels utbytte.

Fjordsildfisket ble drevet i august og september i Oslofjorden med meget godt resultat. Fisket foregikk i stor utstrekning i brislingesesongen og ga flere notlag en viss kompensasjon for det mislykte brislingfiske. All sild ble omsatt til fersk forbruk innenlands og til hermetikk.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, hyse, hvitting, flyndre o.s.v. har i dette kvartal gitt meget gode fangster, særlig på Sørlandet. De relativt store fiskemengder skapte visse vanskeligheter både med hensyn til omsetning og lagring. Fryseriene på kysten ble utnyttet så godt som mulig. Avsetningen av ferskfisk på innlandet og til eksport har gått ganske bra.

Fiskerorganisasjonene. De forskjellige fiskerorganisasjoner i dette distrikt har som vanlig holdt flere møter i det forløpne kvartal. Så langt det har vært anledning til det har jeg deltatt i disse møter for å yte den bistand som var mulig for å løse de foreliggende problemer.

Professor dr. Johan T. Ruud meddelte meg i skrivelse av 27. juli at styret i Foreningen til Fremme av Fiskeriet i Oslofjorden innenfor Drøbak nå definitivt hadde besluttet å nedlegge foreningens virksomhet fra 1. juli 1956.

Andre saker. Det løpende arbeide ved kontoret har foregått som vanlig, og undertegnede har også i det forløpne kvartal bl.a. vært sterkt opptatt med megling i en rekke tilfeller som har angått overseiling av makrellgarn. Det har lyktes å få ordnet i minnelighet de foreliggende spørsmål om erstatning for overseilte makrellgarn i de aller fleste tilfeller.

4. kvartal 1956.

Makrellfisket fortsatte utover i oktober og var stort sett avsluttet ved månedens utgang.

Det ble i år omsatt i alt ca. 3.8 mill. kg. til fersk konsum innenlands. Det er iøynefallende at den uhindrede import av makrell dels for sesongen begynner, men også utover i sesongen, er til stor skade for omsetningen. Selv om all mulig anstrengelse fra Norges Makrelllags side settes inn for å tilføre markedet prima kvalitetsmakrell, forstyrrer den ukontrollerte import omsetningen betydelig. Det ville etter mitt skjønn ikke være urimelig at myndighetene i en eller annen form fant et grunnlag for å kompensere de meget merkbar^e ulemper ved dette forhold, f.eks. gjennom et kompensasjonstilskudd til nedskrivning av makrellprisene på innlandsmarkedet.

Interessen for makrell til hermetikk syntes å være økende selv om det feilslåtte brislingfisket muligens er medvirkende årsak til denne økning.

Med de nåværende høye redskapspriser og driftsutgifter forøvrig synes lønnsomhetsgraden i makrellfisket å være for nedadgående, og dette ble sterkt presisert på Norges Makrelllags representantskapsmøte i midten av desember i år.

Brislingfisket fortsatte utover i kvartalets løp med kun sporadiske og ubetydelige fangster i Oslofjorden. Ved Skagen og bortover mot svenskekysten samt i desember måned også i ytre Oslofjord deltok 12 lag med 24 farkoster i trålfisket etter brisling. Dette fiske ble hemmet i høy grad av uvær og ga først noen nevneverdige fangster da fisket i desember trakk seg opp i ytre Oslofjord ved Torbjørnskjær. De siste to uker av desember var dog også dette fisket fullstendig hindret av uvær.

Trålbrislingen ble produsert som ansjos og for en dels vedkommende omsatt på det svenske marked.

Brislingfisket må også i år karakteriseres som mislykket.

Fjoråsildfisket ga gjennom hele kvartalets løp godt utbytte såvel i Oslofjorden som på Skagerakkysten forøvrig. Særlig i Oslofjorden lå fangsten godt over et normalårs fangst, og det samme kan forøvrig også stort sett sies for hele distriktets vedkommende.

Hummerfisket syntes i det store og hele å ha vist oppgang sett i forhold til 1955. Dette forhold gjelder særlig for Sørlandets vedkommende. I Oslofjorden ble oppfisket kvantum noenlunde som i fjor. Avsetningsmulighetene for hummer var noe varierende, mot slutten av året dog ganske gode.

Reketrålfisket artet seg normalt etter årstiden og ligger sannsynligvis hva fangstkvantum angår noe høyere i år enn i fjor, såvel

i Oslofjorden som på Skagerakkysten forøvrig. Rekeprisene har stort sett ligget på samme nivå som tilsvarende tidsrom i fjor.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, lyr, sei, hyse, hvitting, flyndre o.s.v. ga meget gode fangstresultater i hele distriktet. Ennå bedre enn i samme tidsrom i fjor da kvantumet også var meget høyt. Omsetningen av den ferske fisk på innlandet og til eksport har gått ganske bra.

Året 1956 tør — i likhet med 1955 — stort sett betegnes som et godt år for dette distrikt, såvel fangstmessig som hva verdiutbyttet angår.

Fiskerilovene. Som bekjent har en nå ingen regulerende lovbestemmelser om utøvelsen av makrellfisket. Fiskeridirektøren har i høst ventilert dette forhold, og etter min oppfatning er loven om saltvannsfiskeriene av 17. juni 1955 særdeles vel egnet som lov også for makrellfisket, hvilket jeg forøvrig tidligere har gitt uttrykk for og nå ønsker å presisere også i denne beretning.

Forsåvidt spørsmålet om signaler til bruk under fiske med flytetrål angår er jeg av den oppfatning at fastsettelsen av slike signaler bør bli innarbeidet i de internasjonale sjøveisregler.

Angående det krav som er reist av Oslofjorden Fiskerlag om forbud mot lysing etter sild og fisk i Oslofjorden er jeg av den oppfatning at før en kan ta reelt standpunkt til dette spørsmål bør det foretas praktiskvitenskapelige undersøkelser i forbindelse med bruk av kunstig lys under fiskeriene i Oslofjorden.

Som jeg i tidligere beretninger har anført har Østlandske Fiskeriselskap i løpet av året arbeidet med å få iverksatt frivillig fiskerioppsyn i en rekke lokale distrikter på Skagerakkysten. Etter at Fiskeridirektørens instruks for kontroll med overholdelsen av lov av 17. juni 1955 om saltvannsfiskeriene m.v. var blitt mottatt her, ble den planlagte oppsynsordning av Østlandske Fiskeriselskap umiddelbart satt i sving. Etter de erfaringer en til denne tid har gjort, ser det ut til at denne frivillige oppsynsordning har svart til forventningene og kan oppvise positive resultater.

Fiskerorganisasjonene. De lokale fiskesalgslag i distriktet har i den senere tid utfoldet et stort initiativ for å få modernisert pakkeplasser, fiskeutsalg og produksjonsanlegg for sine fiskevarer. Eksempelvis kan her nevnes at i begynnelsen av oktober i år innviet Mandal fiskesalgslag sitt moderne nybygg i Mandal, og i desember kunne også Fiskernes Salgslag i Flekkefjord innvie sitt nybygg. Fiskernes Salgslag i Farsund som hittil har hatt sitt utsalg, sin pakkeplass, sine lagerrom m.v. i en gammel falleferdig rønne, har i løpet av inneværende kvartal også fått innvilget byggetillatelse til et moderne nybygg. Sammen med lignende nybygg som i de senere

år er oppført av såvel hovedsalgsorganisasjonene som de lokale salgslag i distriktet, har en nå her fått nærsagt en kjede av moderne utsalg og pakkeplasser i distriktet som etter min oppfatning betegner et meget positivt fremskritt på fiskeomsetningens område.

Norges Makrellag S/L holdt sitt årlige representantskapsmøte i Kristiansand i midten av desember. På møtet var det vesentlig spørsmålet om de skader importmakrellen forårsaket som ble behandlet.

Ifølge den foreliggende innstilling om forvaltning av offentlige fond og legater sier Fondsutvalget av 1954 bl.a. at utvalget er av den mening at Skagerakkystens Fiskerifonds formål bør kunne realiseres over statsbudsjettet. Jeg er dypt uenig heri.

